

Załącznik nr 1
do Uchwały .....
Rady Gminy Dębica
z dnia ..... 2017 r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024

Projekt 3.0

Październik 2017

Projekt „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Podkarpackiego.

INICJATYWAŁOKALNA.PL

InicjatywaLokalna.pl

ul. Targowa 18/609, 25-520 Kielce

tel./fax 41 343 01 24

e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl

www.inicjatywalokalna.pl

Skład zespołu autorskiego:

1. *mgr Paweł Walczyszyn*
2. *mgr Dominika Kochanowska*
3. *mgr Magdalena Zielińska*
4. *mgr inż. Klaudia Swat*
5. *mgr inż. Łukasz Półchłopek*

Spis treści

Wstęp.....	5
I. Część wprowadzająca	8
1. Metodologia prac nad dokumentem	8
2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	12
II. Część diagnostyczno-analityczna.....	27
1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	27
2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	31
3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	35
III. Część programowa	80
1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji	80
1.1. Wizja obszaru rewitalizacji i misja procesu rewitalizacji.....	80
1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	82
2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2016–2024.....	87
2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć	88
2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć.....	114
2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	118
3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania.....	131
IV. Część wdrożeniowa.....	135
1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	135
1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami	135
1.2. Harmonogram realizacji programu	139
1.3. Public relations dokumentu.....	142
2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu	143
2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości	144
2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu	151
3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	153

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje	169
5. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	170
6. Sposób realizacji dokumentu a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie	171
6.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej.....	171
6.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	171
Spis fotografii.....	174
Spis map	175
Spis schematów	175
Spis tabel	176
Spis wykresów.....	177
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	179

Wstęp

Rewitalizacja stanowi odpowiedź na szereg zjawisk kryzysowych występujących na obszarach gmin, takich jak degradacja techniczna oraz narastające problemy w sferach społecznej i gospodarczej. W związku z tym niezbędne jest planowanie i realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych odpowiadających na zidentyfikowane problemy oraz potencjały danego obszaru zdegradowanego, a także wynikającą z nich skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 z późn. zm.), *rewitalizacja* stanowi „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji (...)”.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *gminny program rewitalizacji*, który jest inicjowany, sporządzany oraz uchwalany przez Radę Gminy na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Jest to „wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji”¹. Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów.

Objęcie danego obszaru zdegradowanego Gminnym Programem Rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

---

¹ *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 7–8.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024 (zwany dalej GPR) stanowi spójny dokument strategiczny mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju gminy poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* oraz *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydanymi przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku. Posłużono się również zapisami *Instrukcji przygotowywania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020*² przyjętej w kwietniu 2017 r. przez Zarząd Województwa Podkarpackiego.

Dokument składa się z czterech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz wdrożeniowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu oraz jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno-programowe, które wskazują na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje metodologię delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz określenie ich zasięgów przestrzennych poprzez wskazanie przebiegu granic na terenie gminy. Ponadto zawiera szczegółową diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej wraz ze skwantyfikowanymi danymi i ich analizą w celu przedstawienia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2016–2024, tj. wizję wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego, misję, cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe (główne) oraz uzupełniające (komplementarne) projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na obszar rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł ich finansowania.

---

² Załącznik do Uchwały nr 296/5906/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 kwietnia 2017 r.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Przedstawiony został tutaj również przebieg procesu opiniowania dokumentu przez instytucje zewnętrzne oraz procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ostatnim elementem jest sposób realizacji założeń dokumentu w odniesieniu do polityki mieszkaniowej oraz planowania i zagospodarowania przestrzennego w gminie wraz z załącznikiem graficznym wskazującym na kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych na obszarze rewitalizacji.

Dokument został przyjęty na sesji uchwałą nr ..... Rady Gminy Dębica z dnia ... grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024.

I. Część wprowadzająca

1. Metodologia prac nad dokumentem

Metodologię sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji warunkowały przede wszystkim *Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 z późn. zm.), a także obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku i *Instrukcja przygotowywania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020*.

Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części, składające się na efekt końcowy w postaci *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024*, a mianowicie:

- I. *Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica* – obejmowało następujące etapy:
  - 1) zgromadzenie danych statystycznych do diagnozy w podziale na ustalone jednostki referencyjne gminy (sołectwa) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zarówno z Urzędu Gminy Dębica, jak i instytucji zewnętrznych;
  - 2) wykonanie wielokryterialnej analizy przestrzennej ustalonych wskaźników oraz opracowanie diagnozy gminy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapami poglądowymi koncentracji problemów we wszystkich ww. sferach;
  - 3) przeprowadzenie w dniach 28.12.2016–27.01.2017 roku konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica wraz z opracowaną diagnozą gminy oraz mapami przedstawiającymi granice ww. obszarów;

- 4) przedstawienie Radzie Gminy Dębica przez Wójta Gminy Dębica wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy wraz z projektem uchwały, diagnozą gminy na potrzeby wyznaczenia ww. obszarów i mapami przedstawiającymi ich granice w skalach 1:5 000 i 1:2 500 z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu *Ustawy z dnia 17 maja 1989 roku – Prawo Geodezyjne i Kartograficzne*, a także informacją podsumowującą przeprowadzone konsultacje społeczne (wykorzystano mapę ewidencyjną z powodu braku możliwości pozyskania mapy zasadniczej);
  - 5) podjęcie na sesji przez Radę Gminy Dębica *Uchwały nr XXVII/286/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica*;
  - 6) przekazanie ww. uchwały oraz jej opublikowanie w dniu 16.02.2017 roku wraz z załącznikami, tj. diagnozą gminy i mapami obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego jako poz. 644, z uwagi na fakt, że jest to akt prawa miejscowego. Uchwała weszła w życie z dniem 03.03.2017 r.
- II. *Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z przeprowadzeniem procesu zaopiniowania dokumentu i Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko* – obejmowało następujące etapy:
- 1) podjęcie w dniu 06.03.2017 r. na sesji przez Radę Gminy Dębica *Uchwały Nr XXIX/313/2017 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024* (po 14 dniach niezbędnych na uprawomocnienie się uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica, która jest aktem prawa miejscowego);
  - 2) ogłoszenie poprzez obwieszczenie o podjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji w dniu 09.03.2017 roku: na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl), na oficjalnej stronie internetowej Gminy Dębica (ugdebica.pl) w „Aktualnościach”, na podstronie internetowej poświęconej rewitalizacji w Gminie Dębica (rewitalizacja.gminydebica.pl), w zakładce „Informacje dla mieszkańców”, w sposób zwyczajowo przyjęty (na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębica), a także

- w prasie o zasięgu regionalnym („Super Nowości” Nr 53 (5141) – wydanie z dnia 16.03.2017 r.);
- 3) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, misji, celów, kierunków działań), a także „zbudowaniu” bazy planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
  - 4) opracowanie i przeprowadzenie konsultacji wewnętrznych założeń projektu 1.0 dokumentu (w tym wraz z Komitetem Rewitalizacji);
  - 5) opracowanie i przeprowadzenie w dniach 11.04.–11.05.2017 r. zewnętrznych konsultacji społecznych projektu 2.0 dokumentu;
  - 6) wystąpienie w dniu 12.05.2017 r. o zaopiniowanie projektu GPR przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii w ciągu 14 dni – terminu ustalonego przez Wójta Gminy Dębica;
  - 7) wystąpienie w dniu 12.05.2017 r. z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (RDOŚ) o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji;
  - 8) otrzymanie w dniu 15.09.2017 r. pisma dotyczącego stanowiska Zespołu ds. Rewitalizacji przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024;
  - 9) zewnętrzne konsultacje społeczne projektu GPR uzupełnionego zgodnie z uwagami Zespołu ds. Rewitalizacji przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego przeprowadzone w dniach 09.10–08.11.2017 r. (zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 3 oraz art. 23 ust. 1 i w związku z art. 6 *Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 z późn. zm.);
  - 10) ponowne wystąpienie do instytucji zewnętrznych o zaopiniowanie uzupełnionego dokumentu oraz uzgodnienie z RDOŚ braku konieczności przeprowadzenia SOOŚ (09.11–29.11.2017 r.);

11) przekazanie i uchwalenie na sesji *Uchwały Nr..... z dnia..... Rady Gminy Dębica w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2016–2024.*

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w rozdziale 3 części IV niniejszego dokumentu pn. *Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji.*

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju gminy partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego przy współdziałaniu (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców wyznaczonego obszaru, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy), a także założenia dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu lokalnym, subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

Zestawienie dokumentów wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie GPR do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego ³
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	<i>Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</i>	<p><i>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</i></p> <p>Ponadto wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych:</p> <p><i>CEL 1</i> Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lata.</p> <p><i>CEL 4</i> Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</p> <p><i>CEL 5</i> Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</p>
POZIOM KRAJOWY		
2.	<i>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</i>	<p><i>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:</i></p> <p>Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: <i>Cel 3</i> Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;</p> <p>Kapitał Ludzki: <i>Cel 6</i> Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;</p> <p><i>Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny: Cel 8</i> Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania</p>

³ Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmienionej formie.

		<p>potencjałów regionalnych; <i>Obszar</i> Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny: <i>Cel 11</i> Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>
<p>3.</p>	<p>Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</p>	<p><i>Cel główny:</i> Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. <i>Cel szczegółowy I</i> – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. <i>Obszar:</i> Przemiany strukturalne sektora. Nowe formy działania i współpracy. Nowoczesne instrumenty wsparcia. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Małe i średnie przedsiębiorstwa. <i>Cel szczegółowy II</i> – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. <i>Obszar:</i> Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Spójność społeczna. <i>Obszar:</i> Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Rozwój zrównoważony terytorialnie. <i>Cel szczegółowy III</i> – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu. <i>Obszar:</i> Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Prawo w służbie obywatelom i gospodarce. <i>Obszar:</i> Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców. Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem. <i>Obszar:</i> Cyfrowe państwo usługowe. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> E-państwo. <i>Obszar:</i> Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe. <i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Efektywność wykorzystania środków UE. <i>Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości kapitału ludzkiego. Zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju. • Wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju. • Zrównoważenie systemu energetycznego Polski. • Rozwój potencjału środowiska naturalnego na rzecz obywateli i przedsiębiorców. </p>

4.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p><i>Cel strategiczny:</i> Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.</p> <p><i>Cel 2.</i> Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p> <p><i>Kierunek działań polityki przestrzennej:</i> Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych. <i>Działanie:</i> Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast.</p>
5.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<p><i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p><i>Cel 2</i> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
POZIOM REGIONALNY		
6.	Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020	<p>Cele rewitalizacji są spójne w szczególności z następującymi elementami struktury celów Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2020:</p> <p><i>Cel główny strategii:</i> Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców.</p> <p><i>Cel strategiczny 2</i> Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców.</p> <p><i>Priorytet 2.1. Edukacja.</i></p> <p><i>CEL:</i> Dostosowanie systemu edukacji do aktualnych potrzeb i wyzwań przyszłości.</p> <p><i>Kierunki działań:</i></p> <p>2.1.1. Poprawa jakości i dostępności usług edukacyjnych.</p> <p>2.1.2. Tworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostosowanej do zmieniającego się regionalnego rynku pracy, postępu technologicznego oraz potrzeb branż kluczowych gospodarki regionu.</p> <p>2.1.3. Kształtowanie i promocja postaw związanych z uczeniem się przez całe życie.</p> <p><i>Priorytet 2.3. Społeczeństwo obywatelskie.</i></p> <p><i>CEL:</i> Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne.</p> <p><i>Kierunki działań:</i></p> <p>2.3.1. Wzrost aktywności obywatelskiej i wzmocnienie trzeciego sektora.</p> <p>2.3.2. Zwiększenie udziału obywateli i trzeciego sektora w życiu publicznym.</p> <p><i>Priorytet 2.4. Włączenie społeczne.</i></p> <p><i>CEL:</i> Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie.</p> <p><i>Kierunki działań:</i></p>

		<p>2.4.1. Zmniejszenie poziomu biedy i wykluczenia społecznego w województwie.</p> <p>2.4.2. Wzrost aktywności osób mających trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy.</p> <p>2.4.3. Tworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.</p> <p><i>Priorytet 2.6. Sport powszechny.</i></p> <p><i>CEL: Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa.</i></p> <p><i>Kierunki działań:</i></p> <p>2.6.1. Upowszechnienie w społeczeństwie aktywności ruchowej jako składowej zdrowego stylu życia.</p> <p>2.6.2. Rozwój sportu dzieci i młodzieży.</p> <p>2.6.3. Rozwój infrastruktury sportowej.</p> <p><i>CEL: Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa.</i></p> <p><i>Cel strategiczny 3. Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu.</i></p> <p><i>Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich.</i></p> <p><i>Kierunki działań:</i></p> <p>3.4.1. Rozwój infrastruktury technicznej umożliwiający wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.</p> <p>3.4.2. Aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej.</p> <p>3.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej służące zaspokajaniu potrzeb społecznych i kulturalnych w kontekście procesu odnowy wsi.</p> <p>3.4.4. Modernizacja przestrzeni wiejskiej.</p>
7.	<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego⁴</p>	<p>Kierunki polityki przestrzennej, przewidywane zadania i zamierzenia w dziedzinie środowiska, infrastruktury społecznej, gospodarczej, technicznej oraz struktur przestrzennych zawartych w <i>Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego</i> są ściśle związane z określonymi w Strategii Rozwoju Województwa polami strategicznymi, priorytetami, celami i kierunkami działań.</p> <p>Cele rewitalizacji są spójne z celami polityki przestrzennej województwa, takimi jak:</p> <p><i>Cele polityki przestrzennej w dziedzinie środowiska naturalnego i kulturowego, które obejmują m.in.:</i></p> <p>1) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, w tym:</p> <p>a) racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów środowiska poprzez dostosowanie organizacji struktury, funkcji i intensywności zagospodarowania przestrzennego do uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych;</p> <p><i>Cele polityki przestrzennej w zakresie infrastruktury społeczno-gospodarczej, które obejmują m.in.:</i></p> <p>2) poprawę jakości życia i równowagę rozwoju, w tym m.in.:</p> <p>a) tworzenie warunków podnoszenia poziomu życia oraz łagodzenie negatywnych różnic w tym zakresie do innych regionów kraju, między</p>

⁴ Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XL VIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Podkarpackiego.

		<p>innymi poprzez rozwój infrastruktury społecznej, rozwój gospodarczy oraz stosowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia i patologii społecznych;</p> <p>h) rekultywację obszarów zdegradowanych o kierunku przeznaczenia rolno-leśnego oraz rekreacyjnego;</p> <p>i) rozwój infrastruktury społecznej w dziedzinie kultury, oświaty, usług.</p> <p><i>Cele polityki przestrzennej w dziedzinie komunikacji i infrastruktury technicznej, które obejmują:</i></p> <p>1) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, w tym m.in.:</p> <p>a) zwiększenie sprawności funkcjonowania układów komunikacyjnych poprzez rozbudowę i modernizację, a także aktywizację działania: układu drogowego, układu kolejowego, komunikacji lotniczej i przejść granicznych;</p> <p>2) poprawę jakości życia i równoważenie rozwoju;</p> <p>c) prawidłową gospodarkę ściekową;</p> <p>f) wprowadzanie ekologicznych źródeł zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą;</p> <p><i>Cele polityki przestrzennej województwa w dziedzinie struktur przestrzennych, które obejmują m.in.:</i></p> <p>1) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, w tym m.in.:</p> <p>b) adaptację istniejącego zainwestowania do nowych warunków rozwoju;</p> <p>2) poprawę jakości życia i równoważenie rozwoju, w tym m.in.:</p> <p>b) porządkowanie wielofunkcyjnych, problemowych i konfliktowych stref przestrzennych;</p> <p>c) zachowanie właściwych proporcji pomiędzy poszczególnymi elementami zagospodarowania przestrzennego w dążeniu do zrównoważonego rozwoju;</p> <p>d) poprawę walorów estetycznych struktur przestrzennych i krajobrazu;</p> <p>e) kształtowanie nowych struktur przestrzennych kreujących nowe jakościowo potrzeby;</p> <p>3) zwiększenie konkurencyjności województwa, w tym zwiększenie możliwości wyboru obszaru zamieszkania i pracy, poprzez występujące bogactwo form zagospodarowania przestrzennego w województwie.</p>
POZIOM SUBREGIONALNY		
8.	<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego</p>	<p><i>Misja D-ROF:</i> Misją Partnerów tworzących Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny jest współdziałanie oraz dążenie do zrównoważonego rozwoju gmin tworzących obszar funkcjonalny poprzez efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów oraz sprzyjających uwarunkowań zewnętrznych. Zintegrowane działania podejmowane w ramach D-ROF mają służyć podnoszeniu jakości życia mieszkańców, zapewnieniu dostępu do nowoczesnych usług publicznych i komunalnych o wysokim standardzie, a także stworzeniu odpowiednich warunków dla rozwoju lokalnej gospodarki i rynku pracy, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego i ochronie dziedzictwa kulturowo-historycznego regionu.</p> <p><i>Cel strategiczny I:</i> Konkurencyjna gospodarka oparta na tradycjach przemysłowych regionu, nowoczesnym rolnictwie i specjalizacjach regionalnych;</p> <p><i>Cel szczegółowy I.1:</i> Stymulowanie rozwoju sektora MŚP i działalności Innowacyjnej;</p>

	<p><i>Kierunek I.1.1:</i> Wsparcie działalności instytucji otoczenia biznesu, w szczególności działających na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw i promocji przedsiębiorczości;</p> <p><i>Cel szczegółowy I.2:</i> Rozwój gospodarczy D-ROF poprzez uzbrojenie i promocję posiadanych terenów inwestycyjnych;</p> <p><i>Kierunek I.2.1:</i> Uzbrojenie terenów inwestycyjnych położonych w Dębicko-Ropczyckim Obszarze Funkcjonalnym;</p> <p><i>Cel strategiczny II:</i> Efektywność energetyczna i środowiskowa w transporcie publicznym i energetyce;</p> <p><i>Cel szczegółowy II.1:</i> Wzmocnienie połączeń funkcjonalnych pomiędzy partnerami D-ROF poprzez tworzenie multimodalnych systemów transportowych;</p> <p><i>Kierunek II.1.2:</i> Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie gmin należących do D-ROF;</p> <p><i>Kierunek II.1.3:</i> Rozbudowa ciągów pieszo-jezdnych;</p> <p><i>Cel szczegółowy II.2:</i> Dbalność o jakość środowiska poprzez realizację planów niskoemisyjnych i modernizację instalacji ciepłej na terenie D-ROF;</p> <p><i>Kierunek II.2.1:</i> Opracowanie i wdrożenie planów niskoemisyjnych – poprawa efektywności energetyki ciepłej na terenie D-ROF;</p> <p><i>Cel strategiczny III:</i> Potencjał D-ROF kreowany w oparciu o efektywne wykorzystanie posiadanych walorów przyrodniczych i kulturowych;</p> <p><i>Cel strategiczny IV:</i> Wydukowane społeczeństwo zaangażowane lokalnie i aktywne na rynku pracy;</p> <p><i>Cel szczegółowy IV.1</i> Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ludności, rewitalizacja obszarów zdegradowanych;</p> <p><i>Kierunek IV.1.1:</i> Prowadzenie zintegrowanych działań w zakresie rewitalizacji fizycznej i społecznej na obszarach kryzysowych D-ROF;</p> <p><i>Cel szczegółowy IV.2:</i> Aktywizacja i włączenie zawodowe osób pozostających poza rynkiem pracy;</p> <p><i>Kierunek IV.2.1:</i> Stworzenie systemu wsparcia i promocji samozatrudnienia na terenie D-ROF;</p> <p><i>Kierunek IV.2.2:</i> Promocja zatrudnienia na terenie D-ROF;</p> <p><i>Kierunek IV.2.3:</i> Rozwijanie infrastruktury opiekuńczej nad dziećmi do lat 3 – wyrównywanie dysproporcji w dostępie do zatrudnienia;</p> <p><i>Cel szczegółowy IV.3:</i> Poprawa standardów i dostępności usług społecznych i zdrowotnych;</p> <p><i>Kierunek IV.3.1:</i> Inwestycje związane z poprawą infrastruktury i/lub wyposażenia podmiotów świadczących usługi pomocy społecznej.</p>
--	--

9.	<p>Strategia Rozwoju Powiatu Dębickiego na lata 2014–2020</p>	<p>Wizja powiatu: „Powiat dębicki będzie powiatem przyjaznym mieszkańcom i przedsiębiorcom, oferującym wysoki standard usług publicznych realizowany poprzez politykę zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego”.</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Ochrona środowiska, <i>Cel strategiczny:</i> Racjonalne wykorzystanie środowiska naturalnego i jego ochrona,</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Infrastruktura techniczna i społeczna, <i>Cel strategiczny:</i> Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej,</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Bezpieczeństwo publiczne, <i>Cel strategiczny:</i> Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu,</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Oświata i wychowanie, <i>Cel strategiczny:</i> Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy, podniesienie jakości kształcenia, dostosowanie kierunków kształcenia do tendencji rozwoju gospodarczego powiatu, potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań społecznych,</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Bezrobocie, <i>Cel strategiczny:</i> Promowanie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu,</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Pomoc społeczna, <i>Cel strategiczny:</i> Wsparcie systemu pomocy społecznej, przeciwdziałanie i zwalczanie patologii społecznych, integracja społeczna osób niepełnosprawnych i starszych,</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Kultura i sport, <i>Cel strategiczny:</i> Dbalność o dziedzictwo kulturowe, jego ochrona i promocja, tworzenie warunków zwiększających dostępność do kultury i sportu, popularyzacja sportu dla wszystkich.</p>
POZIOM LOKALNY		
10.	<p>Strategia Rozwoju Gminy Dębica na lata 2016–2024</p>	<p><i>Wizja:</i> Gmina Dębica atrakcyjnym miejscem zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej tworzącym możliwości do wzrostu dochodów uzyskiwanych przez jej mieszkańców;</p> <p><i>Misja:</i> Zapewnienie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i społecznej wraz z tworzeniem przestrzeni przyjaznej do zamieszkania pozwala osiągnąć wysoki poziom życia mieszkańców gminy Dębica;</p> <p><i>Cel główny 1.:</i> Gmina aktywnych przedsiębiorczo i społecznie mieszkańców;</p> <p><i>Cel strategiczny 1.1:</i> Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego; <i>Działanie priorytetowe 1.1.1.:</i> Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i partnerstw na rzecz rozwoju gospodarczego;</p> <p><i>Cel strategiczny 1.2.:</i> Tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej; <i>Działanie priorytetowe 1.2.1.:</i> Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych;</p> <p><i>Działanie priorytetowe 1.2.2.:</i> Wspieranie inicjatyw oddolnych wśród mieszkańców;</p> <p><i>Cel główny 2.:</i> Gmina przyjaznym miejscem do mieszkania;</p> <p><i>Cel strategiczny 2.1:</i> Tworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych; <i>Działanie priorytetowe 2.1.1.:</i> Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń i ochrona środowiska naturalnego;</p> <p><i>Działanie priorytetowe 2.1.2.:</i> Wzrost dostępu i jakości usług publicznych; <i>Działanie priorytetowe 2.1.3.:</i> Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej</p>

		przestrzeni publicznej.
11.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dębica na lata 2009–2020	<p><i>Wizja:</i> Gmina wypracuje nowoczesny, sprawnie działający i zintegrowany z innymi służbami system pomocy społecznej dysponujący adekwatną do potrzeb środowiska lokalnego siecią infrastruktury socjalnej, tworzony w partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi, odpowiadający współczesnym wymaganiom pomocy socjalnej. Mieszkańcy gminy będą mieli zapewnione poczucie bezpieczeństwa socjalnego i społecznego, gmina stanie się miejscem atrakcyjnym dla ludzi młodych a seniorzy będą mieli zapewnioną godną starość.</p> <p><i>Cel strategiczny I.</i> Ukształtowanie sprawnego systemu zabezpieczenia społecznego w oparciu o partnerską rolę organizacji pozarządowych;</p> <p><i>Cel operacyjny 1.1.</i> Poprawa sytuacji życiowej rodzin i osób zagrożonych ubóstwem;</p> <p><i>Cel strategiczny II.</i> Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych;</p> <p><i>Cel operacyjny 2.1.</i> Włączenie seniorów w życie społeczne gminy Dębica;</p> <p><i>Cel operacyjny 2.2.</i> Poprawa sytuacji bytowej osób starszych i niepełnosprawnych;</p> <p><i>Cel strategiczny III.</i> Wyrównanie szans dzieci i młodzieży poprzez polepszenie możliwości ich wszechstronnego rozwoju;</p> <p><i>Cel operacyjny 3.1.</i> Przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom;</p> <p><i>Cel operacyjny 3.2.</i> Zagospodarowanie czasu dzieci i młodzieży;</p> <p><i>Cel operacyjny 3.3.</i> Dążenie do poszerzania dostępu dzieci i młodzieży do rekreacji, kultury i sportu;</p> <p><i>Cel strategiczny IV.</i> Wzmacnianie przedsiębiorczości zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją – walka z bezrobociem;</p> <p><i>Cel szczegółowy 4.1.</i> Aktywizacja zawodowa społeczności lokalnej;</p> <p><i>Cel szczegółowy 4.2.</i> Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i społecznego gminy.</p>
12.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębica	<p>Do najważniejszych celów rozwoju gminy należą:</p> <p>a) efektywne gospodarowanie terenami uzbrojonymi;</p> <p>Wykorzystanie już zainwestowanych w infrastrukturę techniczną terenów poprzez dogęszczanie zabudowy wielorodzinnej w istniejących osiedlach, bądź wybudowanie na wykonanych fundamentach kolejnych bloków mieszkalnych, czy uzupełnianie skoncentrowanej zabudowy jednorodzinnej w osiedlach mieszkaniowych wyznaczonych w planie miejscowym;</p> <p>b) poprawa warunków życia mieszkańców;</p> <p>c) stwarzanie możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia (czynne przeciwdziałanie bezrobociu);</p> <p>d) ochrona środowiska;</p> <p>f) ożywienie rynku pracodawców;</p> <p>i) ochrona wartości kulturowych;</p> <p>W studium przewiduje się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzupełnienie mieszkalnictwa wielorodzinnego o ograniczonym gabarycie w terenach zurbanizowanych Pustkowa-Osiedla i Zawady.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategicznych i planistycznych

W *Strategii Rozwoju Gminy Dębica na lata 2016–2024*⁵ określono cele główne, cele strategiczne, działania priorytetowe oraz zadania istotne dla rozwoju gminy. Jednym z zadań w ramach celu strategicznego 2.1. *Tworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych* i działania priorytetowego 2.1.3. *Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej* jest zadanie 2.1.3.1. *Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji*⁶.

Rewitalizacja Gminy Dębica została wskazana w Strategii jako jeden z projektów infrastrukturalnych planowanych do realizacji w okresie objętym Strategią we współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wskazano, że projekt polegać będzie na „przebudowie, adaptacji zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych. Dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami”⁷.

W Strategii określony został również główny problem jakim jest „niewystarczający poziom dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców wpływający na obniżenie jakości życia”, czego skutkami są m.in. „spadające dodatnie saldo migracji” i „mała liczba nowo zakładanych przedsiębiorstw”⁸. Zniwelowanie tego problemu będzie możliwe poprzez osiągnięcie celów

i realizację następujących działań ściśle związanych z rewitalizacją⁹:

Cel główny 1.: *Gmina aktywnych przedsiębiorczo i społecznie mieszkańców;*

Cel strategiczny 1.1.: *Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego;*

Działanie priorytetowe 1.1.1.: *Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i partnerstw na rzecz rozwoju gospodarczego;*

Cel strategiczny 1.2.: *Tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej;*

Działanie priorytetowe 1.2.1.: *Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych;*

Działanie priorytetowe 1.2.2.: *Wspieranie inicjatyw oddolnych wśród mieszkańców;*

Cel główny 2.: *Gmina przyjaznym miejscem do mieszkania;*

Cel strategiczny 2.1.: *Tworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych;*

---

⁵ Strategia Rozwoju przyjęta Uchwałą Nr XIII/124/2015 Rady Gminy Dębica z dnia 20 listopada 2015 r.

⁶ jw., s. 18.

⁷ jw., s. 25.

⁸ jw., s. 12.

⁹ jw., s. 17–18.

Działanie priorytetowe 2.1.1.: *Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń i ochrona środowiska naturalnego;*

Działanie priorytetowe 2.1.2.: *Wzrost dostępu i jakości usług publicznych;*

Działanie priorytetowe 2.1.3.: *Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej.*

W trakcie opracowywania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dębica na lata 2009–2020*¹⁰ zidentyfikowano i wskazano problemy występujące w gminie, których rozwiązanie warunkuje poprawę sytuacji życiowej i społecznej mieszkańców. Zgodnie z mapą problemów społecznych na terenie Pustków-Osiedla najczęściej rodzin dotkniętych jest problemami: ubóstwa (30), bezrobocia (30) oraz niepełnosprawności (27)¹¹. W Strategii przeprowadzono również analizę SWOT w zakresie polityki społecznej w gminie Dębica,

w której wskazano, że słabymi stronami są, m.in.¹²:

- w zakresie rozwoju kadr i służb pomocowych:
  - brak na terenie gminy placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- w kwestii dzieci, młodzieży i rodziny:
  - brak specjalistów do pracy z rodziną w pomocy społecznej;
  - brak specjalistycznego poradnictwa;
  - brak pełnej diagnozy niektórych problemów społecznych;
- w kwestii osób bezrobotnych:
  - ubogi rynek pracy;
  - niski poziom wynagrodzeń;
  - występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia;
  - niski poziom wykształcenia długotrwale bezrobotnych;
- w kwestii osób niepełnosprawnych:
  - bariery architektoniczne i społeczne uniemożliwiające osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym;
  - niedostateczne rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych w kontekście środowiska lokalnego;

---

¹⁰ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęta Uchwałą Nr XXIII/363/09 Rady Gminy Dębica z dnia 3 lipca 2009 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dębica na lata 2007–2013.

¹¹ jw., s. 92.

¹² jw. s. 93–99.

- w kwestii osób starszych:
  - istnienie barier architektonicznych;
  - brak promocji zdrowia wśród osób starszych;
- w kwestii osób uzależnionych:
  - nikłe zaangażowanie społeczności lokalnej w działania samopomocowe;
- w kwestii poziomu zaspakajania potrzeb uznanych za podstawowe:
  - rosnąca ilość osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem;
  - niekorzystne zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa;
  - wzrost przestępczości.

W celu zniwelowania powyższych problemów społecznych i poprawy sytuacji na terenie Gminy Dębica, zaplanowano w ramach Strategii następujące cele strategiczne¹³:

- I. Ukształtowanie sprawnego systemu zabezpieczenia społecznego w oparciu o partnerską rolę organizacji pozarządowych;
- II. Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych;
- III. Wyrównanie szans dzieci i młodzieży poprzez polepszenie możliwości ich wszechstronnego rozwoju;
- IV. Wzmacnianie przedsiębiorczości zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją – walka z bezrobociem.

W kontekście planowanej rewitalizacji szczególnie istotnymi elementami założeń Strategii są¹⁴:

- Cel operacyjny 1.1. *Poprawa sytuacji życiowej rodzin i osób zagrożonych ubóstwem*, w tym szczególnie działania: praca socjalna z rodzinami z problemem ubóstwa;
- Cel operacyjny 2.1. *Włączenie seniorów w życie społeczne gminy Dębica*, w tym szczególnie działania: zwiększenie aktywności seniorów poprzez czynne uczestnictwo w tworzeniu i działalności klubów seniora, organizacja międzypokoleniowych imprez kulturalnych;
- Cel operacyjny 2.2. *Poprawa sytuacji bytowej osób starszych i niepełnosprawnych*, w tym działania: świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym w celu likwidacji barier oraz zapewnienia niezbędnego sprzętu ortopedycznego, likwidacja barier architektonicznych, zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych, a w razie

---

¹³ jw., s. 103.

¹⁴ jw., s. 104–114.

niemożności zaspokojenia całodobowej opieki, umieszczenie w domu pomocy społecznej;

- Cel operacyjny 3.1. *Przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom*, w tym działania: realizowanie w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych, organizowanie kampanii edukacyjnych o zagrożeniu i szkodliwości alkoholu i środków odurzających, organizowanie w okresie letnim i zimowym wypoczynku dla dzieci i młodzieży;
- Cel operacyjny 3.2. *Zagospodarowanie czasu dzieci i młodzieży*, w tym działania: organizacja imprez kulturalnych integrujących społeczność gminy, tworzenie bezpiecznych i rozwojowych placów zabaw;
- Cel operacyjny 3.3. *Dążenie do poszerzania dostępu dzieci i młodzieży do rekreacji, kultury i sportu*, w tym działania: organizacja i współorganizacja imprez sportowych o zasięgu gminnym i poza gminnym, rozbudowa ścieżek rowerowych, pieszych i konnych, organizacja imprez o charakterze patriotycznym uwrażliwiających dzieci i młodzież na dziedzictwo kulturowe i historyczne;
- Cel szczegółowy 4.1. *Aktywizacja zawodowa społeczności lokalnej*: systematyczna współpraca z PUP w Dębicy, organizowanie kursów zawodowych, kwalifikacyjnych, specjalistycznych dla bezrobotnych, aktywizacja społeczna i zawodowa osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim wykluczeniem;
- Cel szczegółowy 4.2. *Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i społecznego gminy*, w tym działania: wsparcie inicjatyw służących rozwojowi przedsiębiorczości indywidualnej, rozwój i ulepszenie istniejącej infrastruktury drogowej oraz infrastruktury służącej ochronie środowiska naturalnego (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie), zwiększenie aktywności i integracji społeczności mieszkańców gminy poprzez organizowanie pomocy sąsiedzkiej, zbiórek żywności, odzieży, artykułów gospodarstwa domowego.

W związku z powyższym ww. dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorców interwencji społecznych, przyczyniając się do poprawy warunków życia mieszkańców Gminy Dębica, w szczególności wykluczonych społecznie oraz zagrożonych marginalizacją, doprowadzając do integracji społecznej (w tym międzypokoleniowej) na terenie gminy, w tym również na obszarze rewitalizacji, cechującym się szczególnym nasileniem sytuacji kryzysowej.

Podstawowym dokumentem określającym politykę planistyczno-przestrzenną jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica*¹⁵, określające cele, funkcje i kierunki polityki przestrzennej w Gminie Dębica.

Głównym celem rozwoju Gminy Dębica jest „wykorzystanie możliwości tkwiących w walorach gminy oraz przeciwdziałanie zjawiskom negatywnym towarzyszącym przemianom również dzięki umiejętnemu wykorzystaniu pozarządowych źródeł finansowania, przeznaczonych na aktywne przełamywanie bezrobocia i stagnacji gospodarczej”.

Istotnymi celami rozwoju gminy w kontekście realizacji celu głównego oraz polityki przestrzennej gminy powiązanymi z planowanym procesem rewitalizacji w Gminie Dębica są:

1. Efektywne gospodarowanie terenami uzbrojonymi;
2. Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez:
  - stopniową realizację obiektów użyteczności publicznej i uzupełnianie programu usług,
  - dalszą realizację urządzeń infrastruktury technicznej;
3. Stwarzanie możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia (czynne przeciwdziałanie bezrobociu);
4. Ochrona środowiska;
5. Ochrona wartości kulturowych;
6. Rozwijanie funkcji rekreacyjnej i turystycznej.

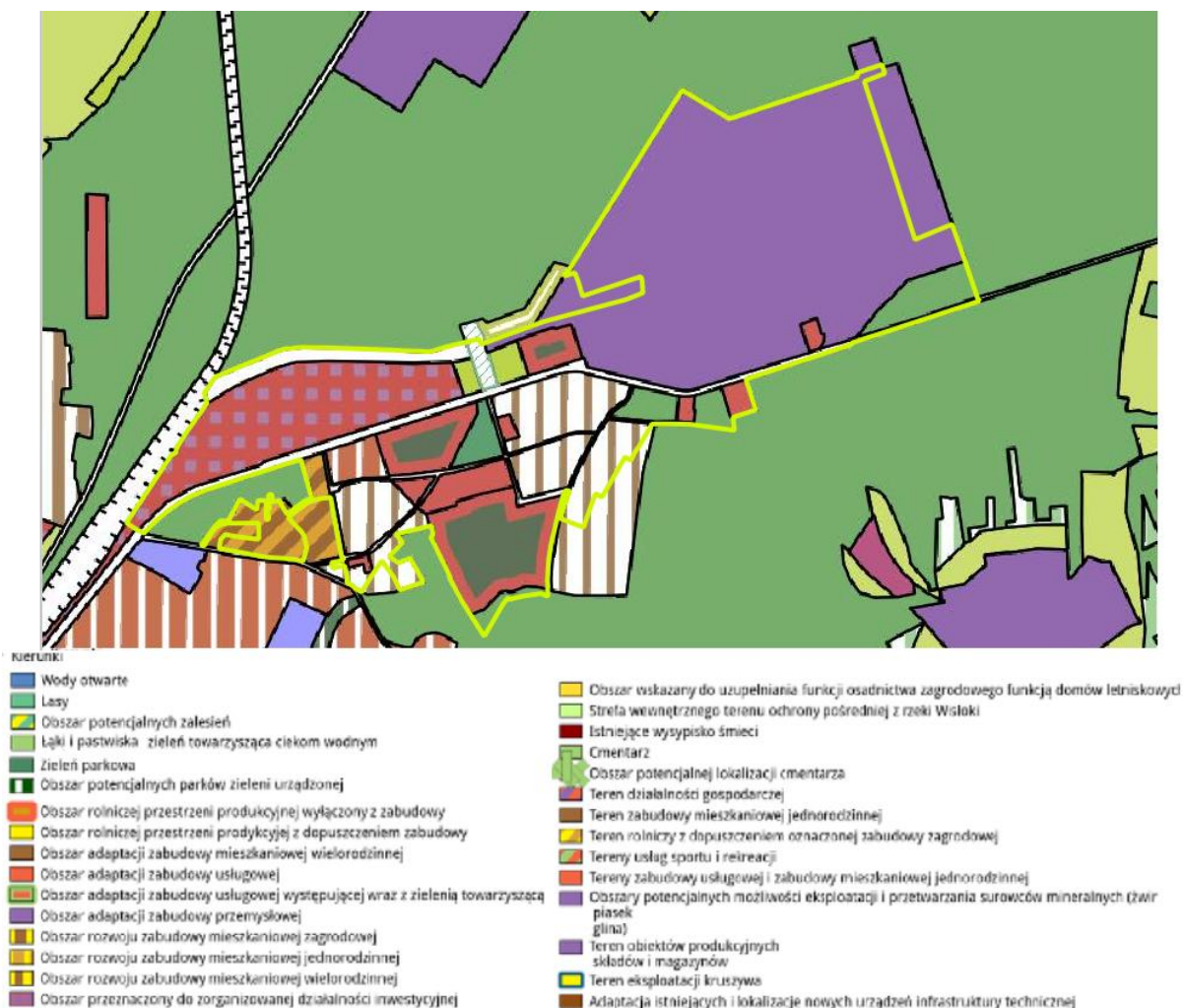
Zgodnie z załącznikiem nr 3 do studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy) większość obszaru rewitalizacji przeznaczona jest m.in. pod rozwój zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej, obszar adaptacji zabudowy przemysłowej, zieleni parkową, tereny zabudowy usługowej i lasy. Planowane do realizacji projekty pełniące głównie funkcje społeczne, gospodarcze, środowiskowe i związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych są prawie w całości zgodne z obowiązującymi zapisami studium. Wymagane zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego określone zostały w Rozdziale 6 (podrozdział 6.2.) niniejszego GPR.

---

¹⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte *Uchwałą Nr XXVIII/305/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 17 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia XIV zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica.*

Mapa 1 Fragment rysunku studium dla obszaru rewitalizacji (załącznik nr 3 do uchwały Nr XXVIII/305/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 17 lutego 2017 r)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapa.inspire-hub.pl

Strategia Rozwoju Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego¹⁶ jest dokumentem wyznaczającym cele i kierunki działań polityki strategicznej Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego (D-ROF), obejmującego cztery jednostki samorządu terytorialnego: Gminę Miasta Dębica, Gminę Ropczyce, Gminę Dębica i Gminę Żyraków. „Misją Partnerów tworzących Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny jest współdziałanie oraz dążenie do zrównoważonego rozwoju gmin tworzących obszar funkcjonalny poprzez efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów oraz sprzyjających uwarunkowań zewnętrznych. Zintegrowane działania podejmowane w ramach D-ROF mają służyć podnoszeniu jakości życia mieszkańców, zapewnieniu dostępu do nowoczesnych usług

¹⁶ Strategia Rozwoju Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego stanowi załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/221/2016 Rady Gminy Dębica z dnia 4 sierpnia 2016 r.

publicznych i komunalnych o wysokim standardzie, a także stworzeniu odpowiednich warunków dla rozwoju lokalnej gospodarki i rynku pracy, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego i ochronie dziedzictwa kulturowo-historycznego regionu”¹⁷. W strategii określono 4 cele strategiczne¹⁸:

- I. Konkurencyjna gospodarka oparta na tradycjach przemysłowych regionu, nowoczesnym rolnictwie i specjalizacjach regionalnych;
- II. Efektywność energetyczna i środowiskowa w transporcie publicznym i energetyce;
- III. Potencjał D-ROF kreowany w oparciu o efektywne wykorzystanie posiadanych walorów przyrodniczych i kulturowych;
- IV. Wyedukowane społeczeństwo zaangażowane lokalnie i aktywne na rynku pracy.

Ten ostatni najbardziej związany jest z procesem rewitalizacji, szczególnie w zakresie celu szczegółowego IV.1 „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ludności, rewitalizacja obszarów zdegradowanych”. W ramach tego celu wskazano, że „rewitalizacja obszarów kryzysowych powinna być procesem ukierunkowanym przede wszystkim na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców, będące próbą przełamania impasu rozwojowego i służącym aktywizacji ludności aktywizującej dany obszar. (...) Wsparcie obszarów kryzysowych dotyczyć będzie kompleksowych przedsięwzięć inwestycyjnych, w tym przede wszystkim uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych na cele kulturalne, rekreacyjne lub gospodarcze oraz poprawy stanu środowiska i estetyki przestrzeni miejskiej. Zmiany zachodzące w bezpośrednim otoczeniu staną się pozytywnym impulsem dla zmian mentalności społecznej i obywatelskiej mieszkańców obszarów zdegradowanych”¹⁹. Realizacja zaplanowanych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Dębica* na lata 2016–2024 projektów przyczyni się pośrednio lub bezpośrednio do realizacji celów określonych w ww. strategii.

Znaczenie procesu rewitalizacji podkreśla również fakt, iż jednym z projektów strategicznych w ramach Strategii Rozwoju D-ROF jest „Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich”²⁰.

---

¹⁷ *Strategia Rozwoju Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego*, s. 185.

¹⁸ jw., s. 188-199.

¹⁹ jw., s. 201.

²⁰ jw., s. 241.

II. Część diagnostyczno-analityczna

1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologię wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego gminy zawiera *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica wraz z wielokryterialną analizą przestrzenną pozwalającą na delimitację obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica*²¹.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, *rewitalizacja* to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych”, dlatego przy wyznaczaniu zasięgu obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę zestaw kryteriów zawarty w art. 9 ust. 1 ww. ustawy i Wytycznych, które wskazują na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie.

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) *gospodarczej* – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) *środowiskowej* – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi bądź stanu środowiska;
- 3) *przestrzenno-funkcjonalnej* – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) *technicznej* – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań

---

²¹ Diagnoza stanowi załącznik nr 3 do Uchwały Nr XXVII/286/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2017 r. poz. 644).

technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy²².

W związku z powyższym w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Dębica podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym przyjęto podział gminy na sołectwa. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w przeprowadzonej diagnozie dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Syntetyczne wskaźniki koncentracji zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach przedstawione zostały na mapach poglądowych Gminy Dębica z podziałem na jednostki strukturalne. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto 41 wskaźników, ustalonych na podstawie danych statystycznych gromadzonych w zasobach Urzędu Gminy w Dębicy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy oraz instytucji zewnętrznych, m.in.: Komendy Powiatowej Policji w Dębicy, Powiatowego Urzędu Pracy w Dębicy, a także ogólnodostępnych danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie. Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały.

---

²² Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, s. 6–7.

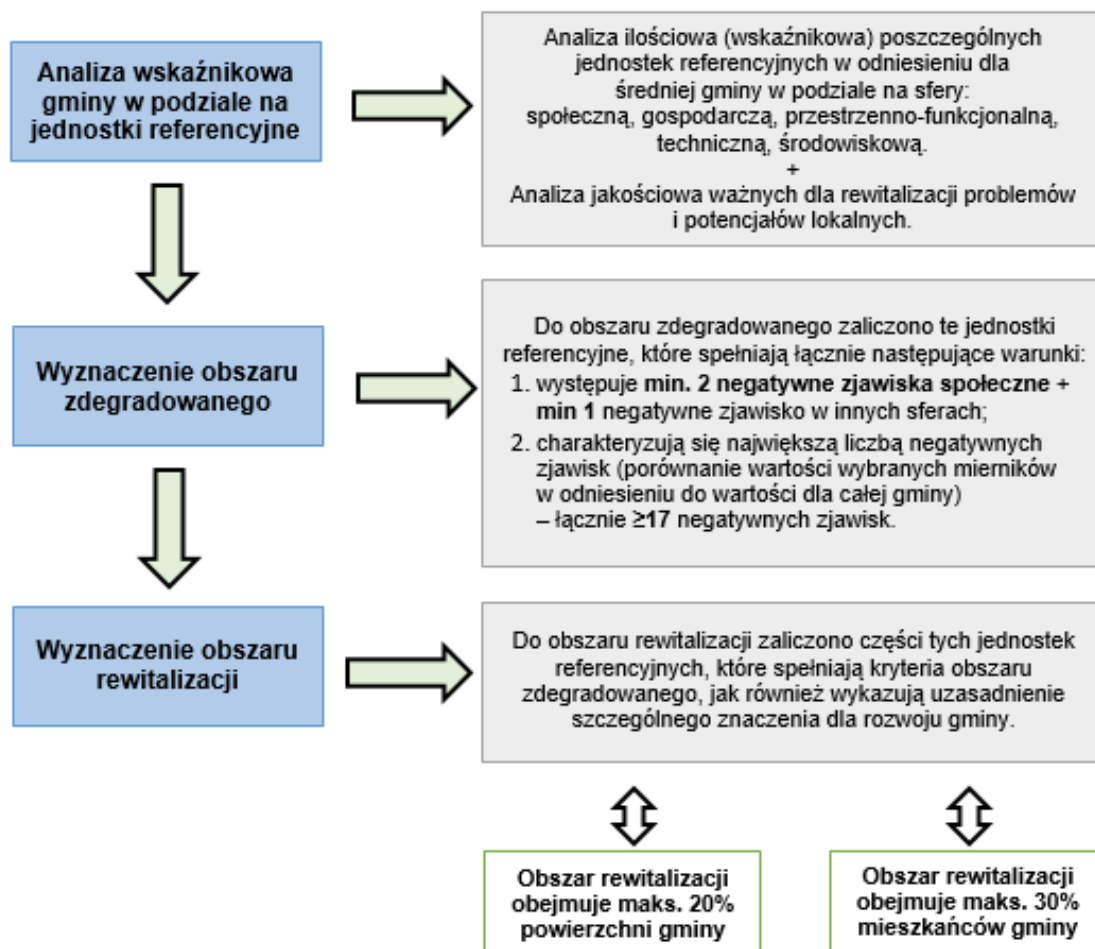
W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów art. 10 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów.

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w Gminie Dębica przedstawiona została na schemacie 1.

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica

Źródło: Opracowanie własne

2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji *obszar zdegradowany* charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”.

Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk, tj. ≥ 17 . Zgodnie

z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Dębica obejmuje jednostki: Głobikowa (25), Gumniska (23), Latoszyn (20), Pustynia (20), Zawada (20), Braciejowa (19), Stasiówka (18), Stobierna (18), Pustków-Osiedle (17) oraz Paszczyzna (17).

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji, *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

W związku z art. 10 ww. ustawy wyznaczony został obszar, na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz technicznej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji obejmujący swoim zasięgiem zabudowane tereny jednostki Pustków-Osiedle. Wprawdzie występują jednostki charakteryzujące się większą liczbą problemów i natężeniem zjawisk kryzysowych, ale

Pustków-Osiedle obok zdiagnozowanego stanu kryzysowego ma też bardzo duży potencjał w postaci istniejącej infrastruktury (szczególnie rekreacyjno-sportowej), lokalizacji oraz kapitału ludzkiego, który zostanie wykorzystany w celu wyciągnięcia go ze stanu degradacji oraz doprowadzi do jego ożywienia społeczno-gospodarczego. Wyznaczony obszar charakteryzuje się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych w sferze społecznej w aspekcie sytuacji demograficznej (starzejące się społeczeństwo, odpływ ludności) i sferze technicznej w kwestii budynków mieszkalnych (w 2014 r. „liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych” wynosiła 100%). W granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji nie występują niezamieszkałe tereny o charakterze przemysłowym, popegeerowskim, pokolejowym i powojkowym.

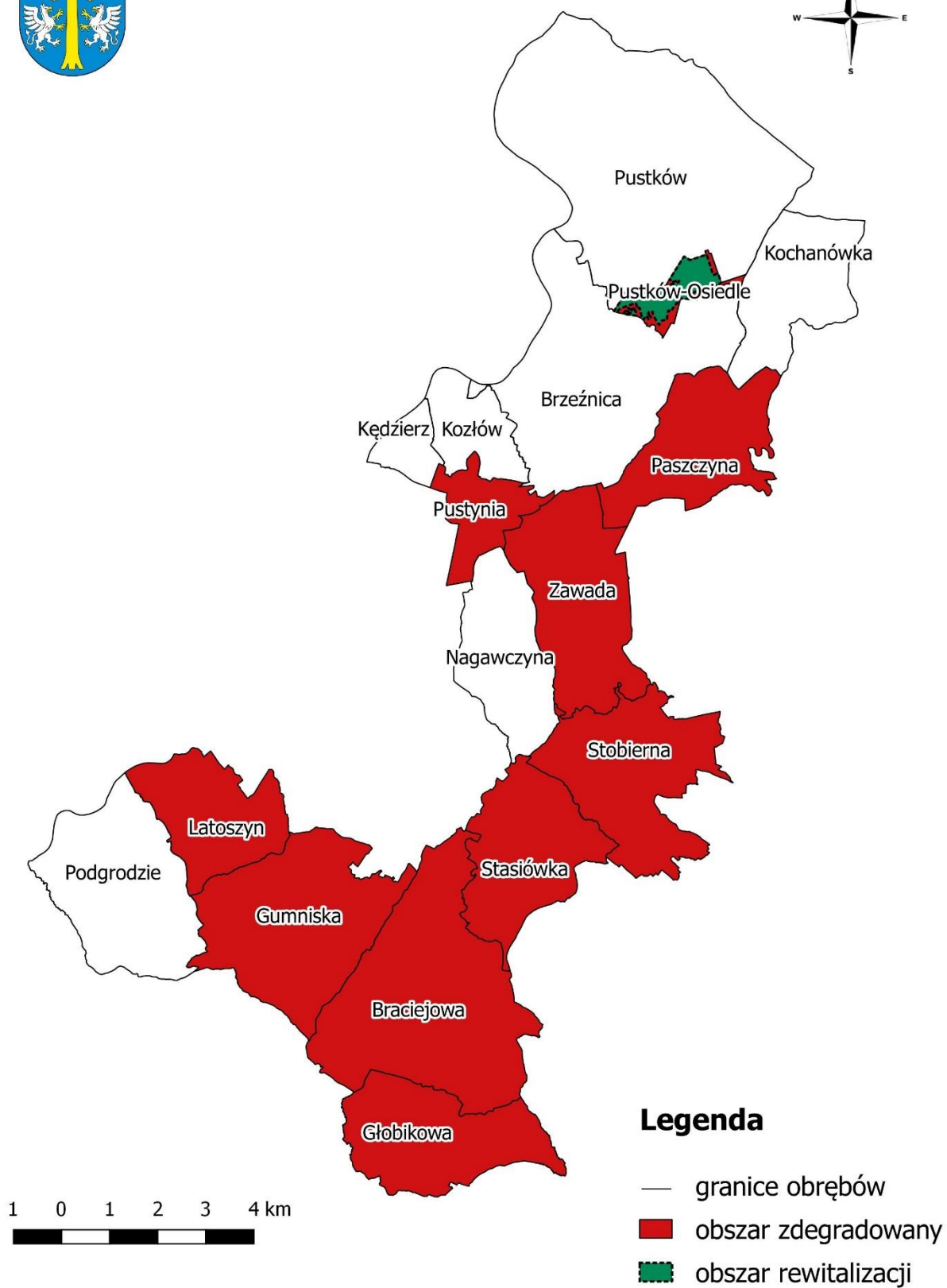
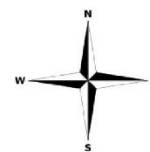
Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 1,18 km² (0,9% powierzchni ogółem gminy) i w 2014 r. był zamieszkały przez 2 256 mieszkańców (9,0% ludności ogółem gminy), więc nie przekracza limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Lokalizację obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego przedstawia mapa 2, natomiast szczegółowy przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica prezentuje mapa 3.

Do opracowania map poglądowych obrazujących podział Gminy Dębica na jednostki strukturalne wykorzystano zbiory danych państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju, będących w zasobach Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej². W związku z tym na mapach przedstawione są obręby a nie sołectwa (sołectwa Brzeźnica i Brzeźnica Wola tworzą jeden obręb, podobnie jak sołectwa Pustków i Pustków Krowice).

Mapa 2 Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w Gminie Dębica

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 3 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica

Źródło: Opracowanie własne na podstawie google.pl/maps

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z najważniejszych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji, wynikającym z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji jest „szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji (...) obejmująca analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru”.

Zgodnie z powyższym pogłębiona diagnoza wyznaczonego obszaru obejmowała sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Problemy analizowane w ramach wszystkich aspektów wzajemnie się przenikają i podział na sfery tematyczne ma charakter umowny. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu (schemat 2).

Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru

Źródło: Opracowanie własne

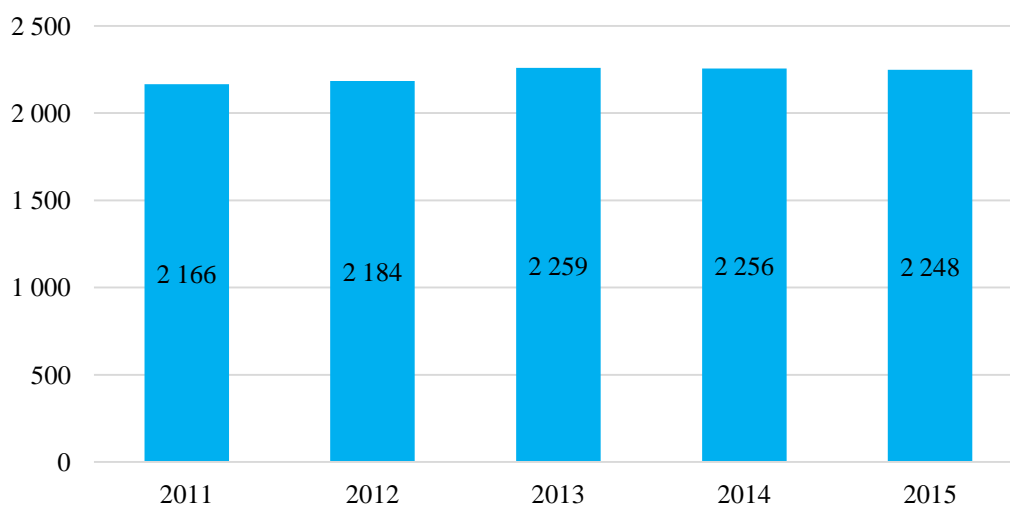
Wyznaczony obszar rewitalizacji, który obejmuje teren Pustkowa-Osiedla, jest miejscowością wydzieloną z Pustkowa w 2000 r. Obszar jest położony korzystnie pod względem komunikacyjnym. Przez teren osiedla przebiega droga powiatowa, natomiast w jego bliskim sąsiedztwie znajdują się również: droga wojewódzka nr 985 (Tarnobrzeg–Dębica) oraz autostrada A4 (Zgorzelec–Korczowa).

Według danych Urzędu Gminy Dębica z 2014 roku, stan ludności na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (zgodnie z faktycznym miejscem zamieszkania) wynosił ogółem 2 256 osób, tj. 9,0% ludności ogółem gminy.

Procesy demograficzne na obszarach jednostek samorządów terytorialnych związane z ruchem naturalnym ludności, takie jak: urodzenia, zgony i migracje (wewnętrzne i zewnętrzne) wpływają zarówno na liczbę ludności, jak również na strukturę wiekową.

Biorąc pod uwagę liczbę ludności ogółem wyznaczonego obszaru rewitalizacji zaobserwowano jej wzrost w latach 2011–2013, a następnie niewielki spadek (wykres 1).

Wykres 1 Liczba ludności ogółem wyznaczonego obszaru rewitalizacji Gminy Dębica w latach 2011–2015

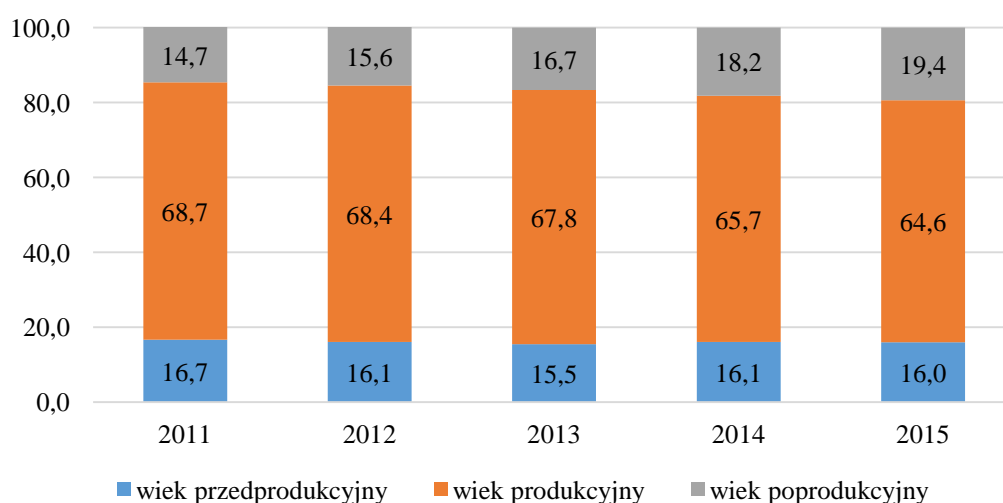

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

Analiza udziału ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności obszaru rewitalizacji ogółem w latach 2011–2015 wskazuje na **negatywną tendencję demograficzną**, ponieważ udział osób w wieku produkcyjnym spada przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym (wykres 2). Wartość wskaźnika dotyczącego ludności w wieku poprodukcyjnym w 2014 roku wypadła niekorzystnie w porównaniu do średniej dla Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego (wykres 3).

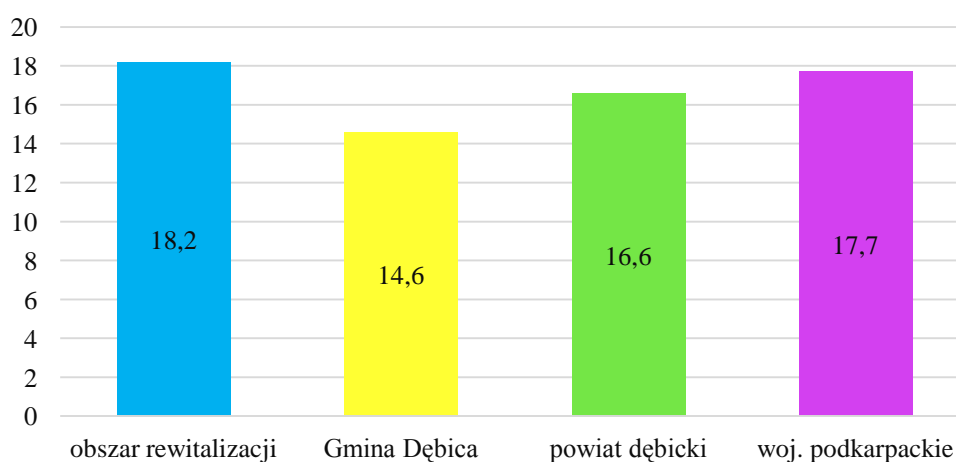
W ciągu następnych lat będzie można zauważyć pogłębiającą się tendencję wzrostową liczby osób, które przekroczą potencjalny wiek zdolności do pracy. Istniejąca sytuacja stanowi wyzwanie związane z zapewnieniem mieszkańcom w wieku poprodukcyjnym wysokiej jakości usług i przestrzeni dostosowanej do ich potrzeb, stwarzając odpowiednie warunki do godnego starzenia się wskazanej grupy oraz zapobieganie wyludnianiu się obszaru rewitalizacji. Istotne jest również stworzenie atrakcyjnych warunków do życia, które zachęcą młode osoby spoza obszaru do osiedlania się na tym terenie, a pochodzących z niego młodych mieszkańców powstrzymają przed migracją.

Wykres 2 Udział % ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

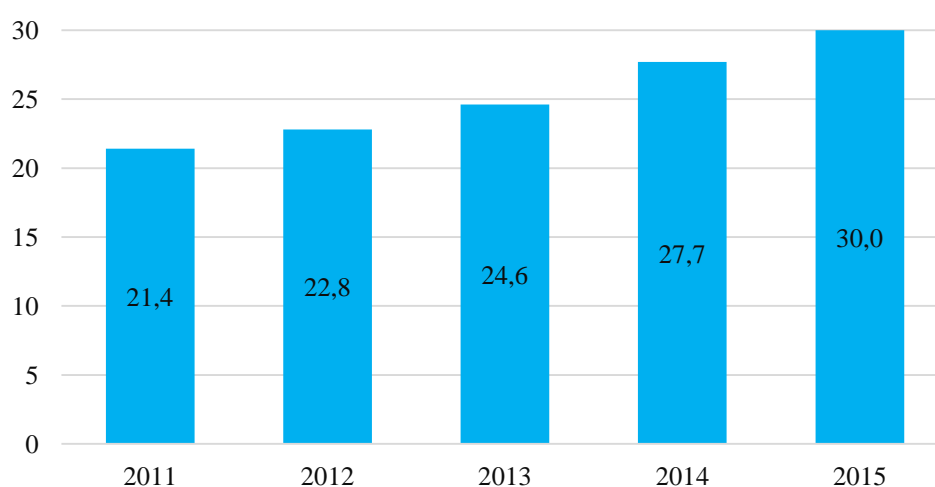
Wykres 3 Udział % ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności ogółem – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

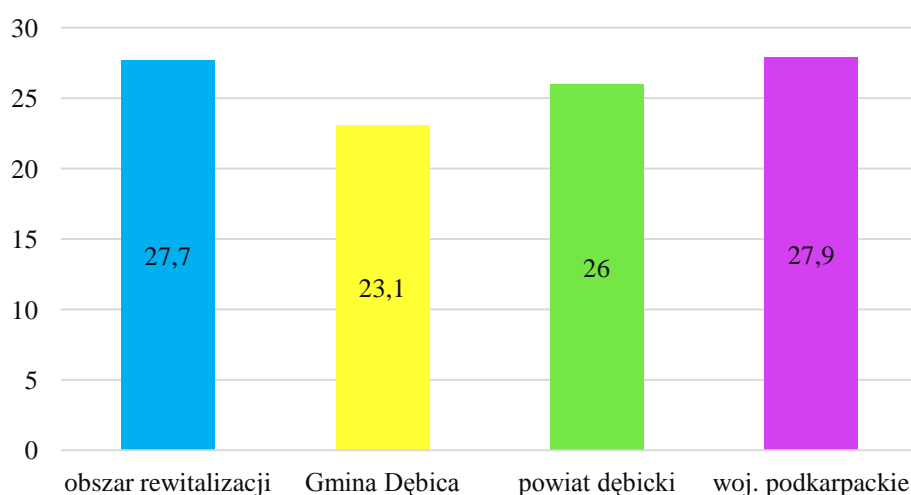
Potwierdzeniem niekorzystnej sytuacji demograficznej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji jest wartość wskaźnika obciążenia demograficznego, który odnosi się do liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na każde 100 osób w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni lat 2011–2015 wskaźnik ten systematycznie wzrastał, osiągając w ostatnim badanym roku wartość 30,0 (wykres 4). W analizowanym 2014 roku był on wyższy od średniej dla Gminy Dębica i powiatu dębickiego oraz porównywalny do województwa podkarpackiego (wykres 5).

Wykres 4 Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego) na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

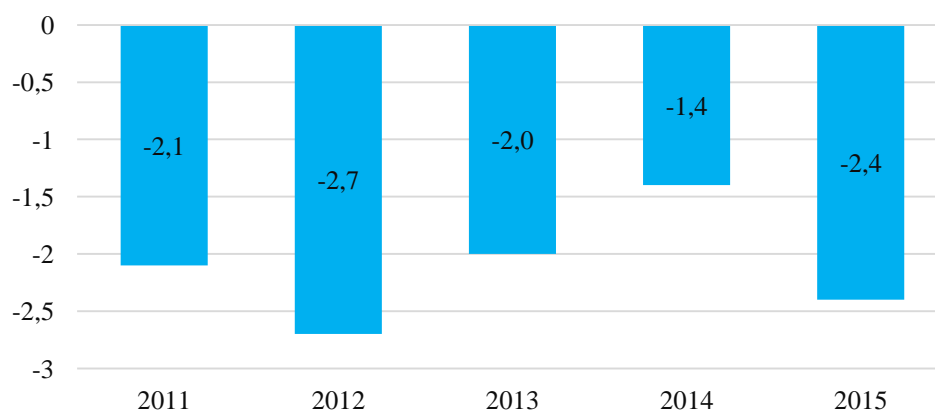
Wykres 5 Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego) – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

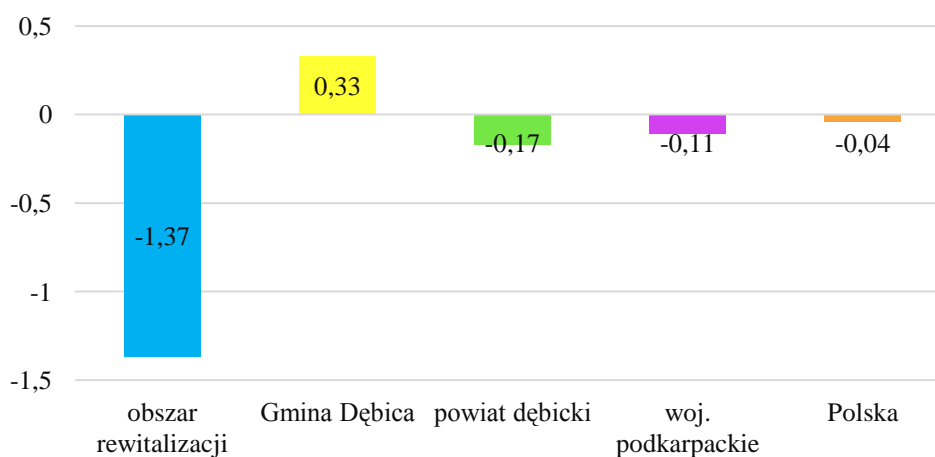
Dane statystyczne pokazują, że **wyznaczony obszar rewitalizacji obok starzejącego się społeczeństwa charakteryzuje się także odpływem ludności**. W latach 2011–2015 saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób było w każdym roku ujemne (wykres 6). Najmniejszy odpływ ludności zarejestrowano w 2014 r., a mimo to sytuacja była niekorzystna w porównaniu do Gminy Dębica, powiatu dębickiego, województwa podkarpackiego i Polski (wykres 7).

Wykres 6 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

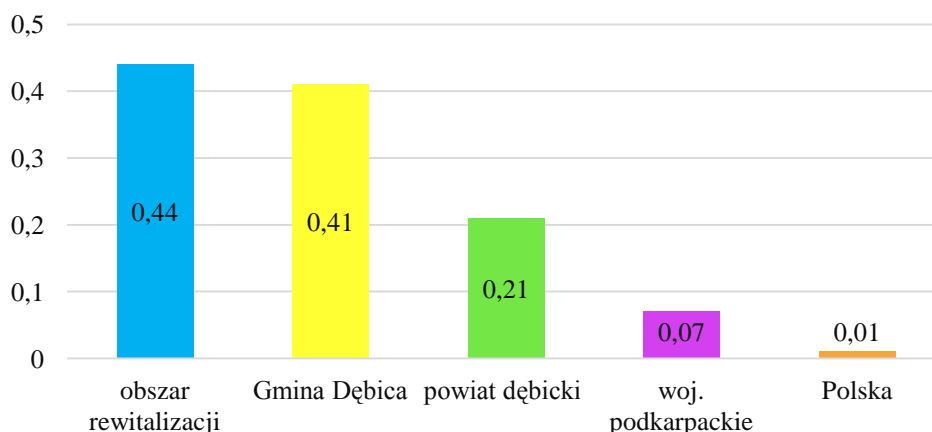
Wykres 7 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – porównanie obszaru rewitalizacji z Gminą Dębica, powiatem dębickim, województwem podkarpackim i Polską w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

Pozytywnym aspektem sytuacji demograficznej, który należy utrzymać poprzez wspieranie rodzin, jest zarejestrowany w 2014 r. dodatni i porównywalny do średniej dla gminy przyrost naturalny, wyższy od średniej dla powiatu, województwa i kraju (wykres 8).

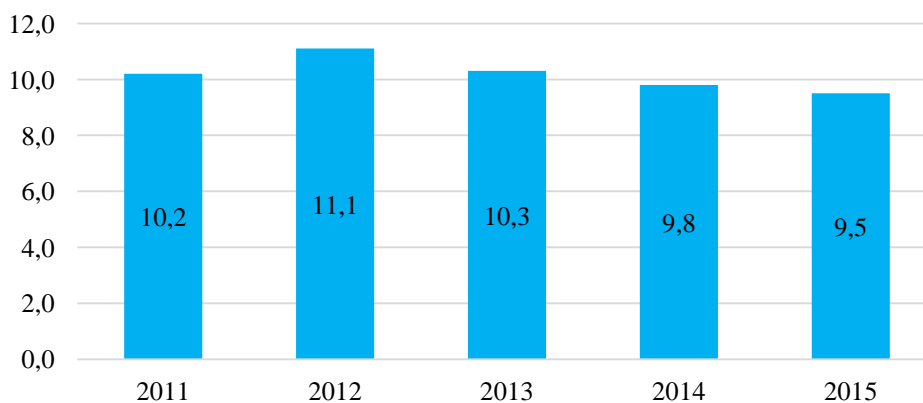
Wykres 8 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – porównanie obszaru rewitalizacji z Gminą Dębica, powiatem dębickim, województwem podkarpackim i Polską w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

Procesy demograficzne wpływające na starzenie się mieszkańców obszaru rewitalizacji i zjawisko odpływu ludności są ściśle powiązane z sytuacją na rynku pracy. Bezrobocie wiąże się również z niedostosowaniem w strukturze kompetencji i kwalifikacji potencjalnych pracowników. Pierwsze odczuwalne skutki bezrobocia wiążą się z naturą ekonomiczną – utratą źródła utrzymania, idącym za tym ubożeniem, a w dalszej kolejności problemami społecznymi czy nawet z przestępczością. Może to prowadzić do rozpadu rodziny czy przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji do dziedziczenia statusu bezrobotnego. Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym od 2013 roku malał (wykres 9). Był on nieznacznie wyższy w 2014 r. (9,8%) niż średnia dla Gminy Dębica (9,2%).

Wykres 9 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015

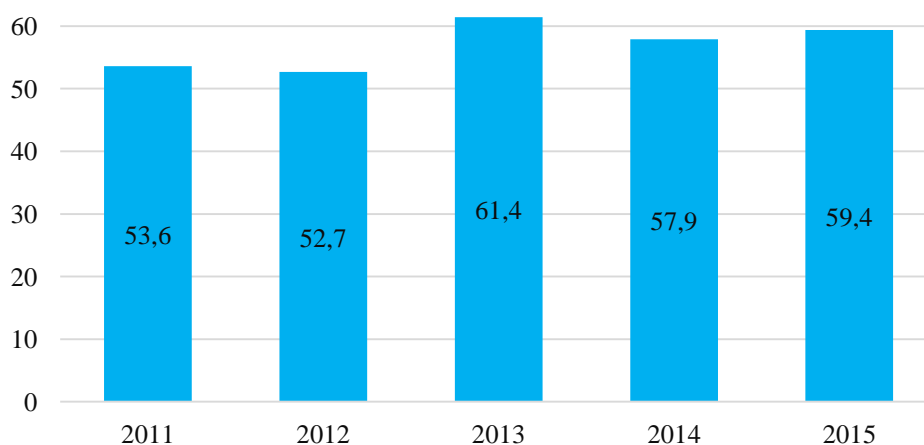

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Dębicy

Na terenie Pustkowa-Osiedla funkcjonują duże zakłady pracy: LERG S.A. (producent żywic syntetycznych na bazie mocznika, melaminy, fenolu i formaliny oraz żelkotów, a także szpachlówek poliestrowych do renowacji karoserii samochodowych) i Kronospan HPL Pustków (producent laminatów). Samo zjawisko bezrobocia nie jest na obszarze rewitalizacji na tyle powszechne, co zjawisko bezrobocia długotrwałego. W latach 2011–2015 nie występowała tendencja wzrostowa czy spadkowa. Sytuacja była dynamiczna, jednak w każdym badanym roku wartość wskaźnika udziału osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do osób bezrobotnych ogółem wynosiła ponad 50% (wykres 10).

Wykres 10 Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w latach 2011–2015

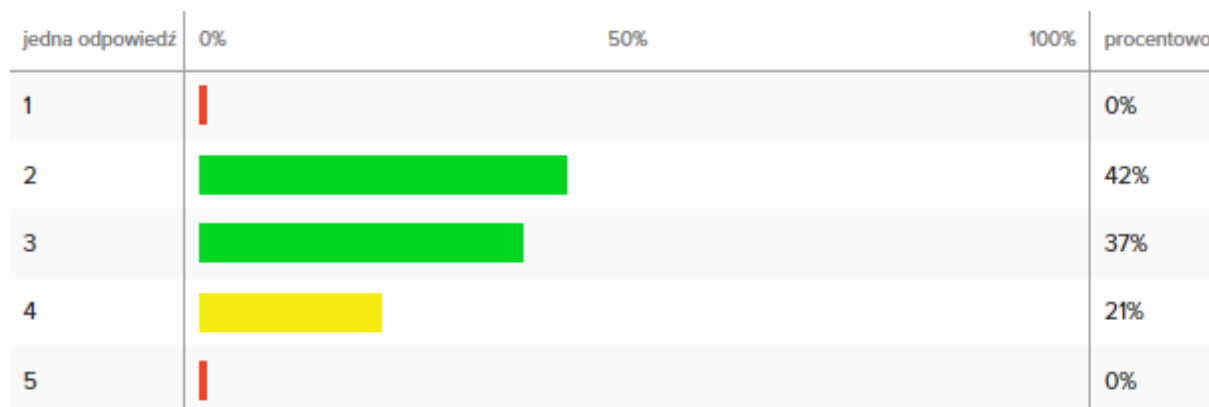

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Dębicy

Podczas wielu spotkań i zajęć warsztatowych z mieszkańcami obszaru rewitalizacji w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji padały stwierdzenia, że największymi problemami są **niskie dochody osób pracujących oraz brak kwalifikacji i niedostosowanie systemu edukacji i kształcenia młodych ludzi do potrzeb lokalnego rynku pracy.**

W przeprowadzonym w dniach 03.01–25.01.2017 r. badaniu ankietowym 42% ankietowanych oceniło dochody uzyskiwane przez mieszkańców źle, 37% średnio i tylko 21% dobrze (ocena w skali 1–5, gdzie 1 oznacza „bardzo źle”, 2 – „źle”, 3 – „średnio”, 4 – „dobrze” i 5 – „bardzo dobrze”). Na wykresie 11 kolorem zielonym oznaczone są najczęściej udzielane odpowiedzi, a czerwonym – najrzadziej.

Wykres 11 Dochody uzyskiwane przez mieszkańców – wyniki badania ankietowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Niskie dochody mieszkańców i zjawisko bezrobocia doprowadziły do systematycznego odpływu ludności w celach zarobkowych. W związku z powyższym wyznaczony obszar rewitalizacji zamieszkują tzw. „eurosieroty”, a więc dzieci, których rodzice bądź jedno z nich pracuje za granicami kraju, pozostawiając dzieci pod opieką drugiego rodzica bądź innych członków rodziny.

Skala problemów społecznych została zbadana na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy na przestrzeni lat 2011–2015. Negatywne zjawiska społeczne występują wewnątrz tego terenu z różną intensywnością i nieco inne są także ich przyczyny. Nie zmienia to faktu, że rozproszenie koncentracji problemów społecznych wpływa na jakość życia całej społeczności i osób korzystających z różnych usług czy aktywności na jego terenie. Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń na obszarze rewitalizacji zostały przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2 Skala problemów społecznych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015 – porównanie ze średnią dla gminy w 2014 roku

Lp.	Nazwa wskaźnika	Skala problemów społecznych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w poszczególnych latach					Średnia dla gminy 2014
		2011	2012	2013	2014	2015	
1.	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 osób	90	83	78	82	53	72
2.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców	53	58	58	19	35	19
3.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1 000 mieszkańców	69	66	61	19	36	18
4.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu	31	28	30	8	23	9

	niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców						
5.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 1 000 mieszkańców	44	41	37	7	30	10
6.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1 000 mieszkańców	5	5	2	3	0	4
7.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1 000 mieszkańców	14	18	15	3	8	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy

Szczególnym nasileniem negatywnych zjawisk społecznych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji są problemy związane z **bezrobociem (głównie długotrwałym), ubóstwem (niskie dochody bądź brak pracy) i długotrwałą lub ciężką chorobą (często powiązane ze zjawiskiem starzejącego się społeczeństwa)**. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem dla obszaru rewitalizacji był w 2014 roku znacznie wyższy (82) od średniej wartości dla gminy (72).

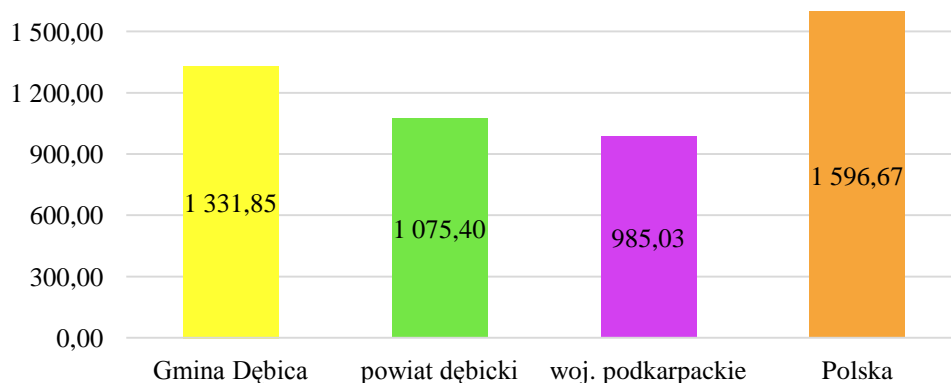
Ze względu na szeroką skalę oddziaływania negatywnych zjawisk, powyższe problemy mogą powodować ograniczenia w prawidłowym i samodzielnym funkcjonowaniu w życiu społecznym, paraliżować aktywność społeczną i zawodową, a co za tym idzie – prowadzić do marginalizacji społecznej mieszkańców, powodując zanikanie więzi społecznych, brak integracji międzyludzkiej, w tym integracji międzypokoleniowej czy zubożenie.

W związku z powyższym zaobserwować można kumulację negatywnych zjawisk społecznych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, prowadzących do ogólnego pogorszenia warunków i jakości życia ludności. Ilość osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją społeczną ulega dynamicznym zmianom.

Badanie stopnia zamożności mieszkańców określono na podstawie wysokości podstawowych dochodów na 1 mieszkańca na 2017 r. – dane przygotowane przez Departament Finansów Samorządu Terytorialnego działający przy Ministerstwie Finansów. Wskaźnik G dla Gminy Dębica za 2015 rok (według stanu na 30 czerwca 2016 roku) wyniósł 1 331,85 zł, natomiast dla powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego (poprzez obliczenie średniej arytmetycznej gmin należących do wskazanych jednostek) odpowiednio 1 075,40 zł i 985,03 zł, co wskazuje na nie najniższy stopień dochodów podatkowych w gminie.

Natomiast wartość wskaźnika dla kraju, oznaczona jako wskaźnik Gg, podana została przez Departament jako wartość stała²³. Dane przedstawiono na wykresie 12.

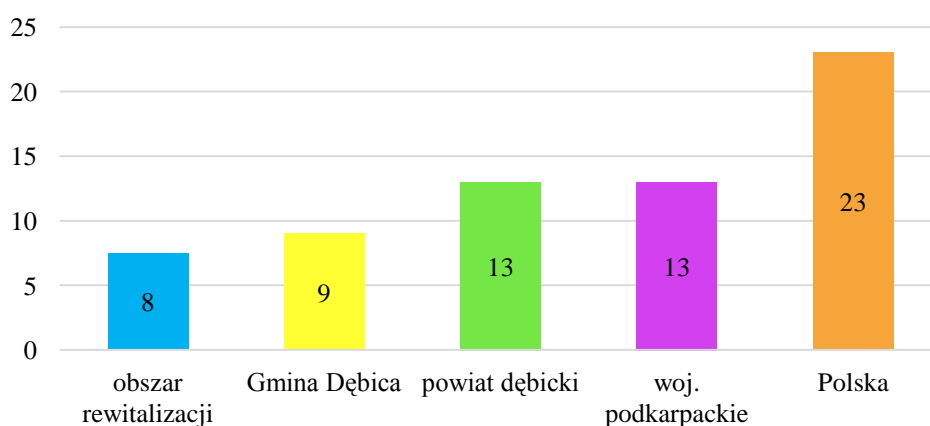
Wykres 12 Dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca (w złotych) – porównanie średniej dla Gminy Dębica, powiatu dębickiego, województwa podkarpackiego i Polski w 2015 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów

Kolejnym istotnym czynnikiem oceny skali różnego rodzaju problemów o charakterze społecznym jest stan bezpieczeństwa publicznego, który został zmierzony przy pomocy wskaźnika „liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców” na terenie obszaru rewitalizacji w 2014 roku i porównany do średnich wartości tego wskaźnika w Gminie Dębica, powiecie dębickim, województwie podkarpackim oraz Polsce (wykres 13).

Wykres 13 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji, w Gminie Dębica, powiecie dębickim, województwie podkarpackim i Polsce w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Dębicy

Powyższe dane statystyczne wskazują, że obszar rewitalizacji jest miejscem o wysokim poziomie bezpieczeństwa. Jednak na bezpieczeństwo publiczne składają się także czynniki inne niż tylko stwierdzone przez Policję przestępstwa. **Podczas procesu**

²³ Strona internetowa Ministerstwa Finansów, mf.gov.pl.

partycypacji społecznej wielu mieszkańców wskazywało, że w kwestii bezpieczeństwa problemem jest będąca w złym stanie technicznym droga powiatowa, na której codziennie odbywa się duży ruch, w tym aut ciężarowych dojeżdżających do pobliskich przedsiębiorstw. Ponadto spotykane są również akty wandalizmu i niszczenie mienia publicznego (fotografie 1 i 2).

Fotografia 1 Wiata przystankowa na terenie osiedla

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 2 Budynek, w którym znajduje się siedziba Poczty Polskiej

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Przeciwdziałanie takim zjawiskom wymaga poprawy jakości przestrzeni publicznej w zakresie porządku publicznego poprzez wyposażenie ogólnodostępnych miejsc w spójny

system monitoringu oraz oświetlenia. Wysoki poziom wykroczeń w tym zakresie może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność lokalną, dlatego istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych i operacyjnych we współpracy z Policją.

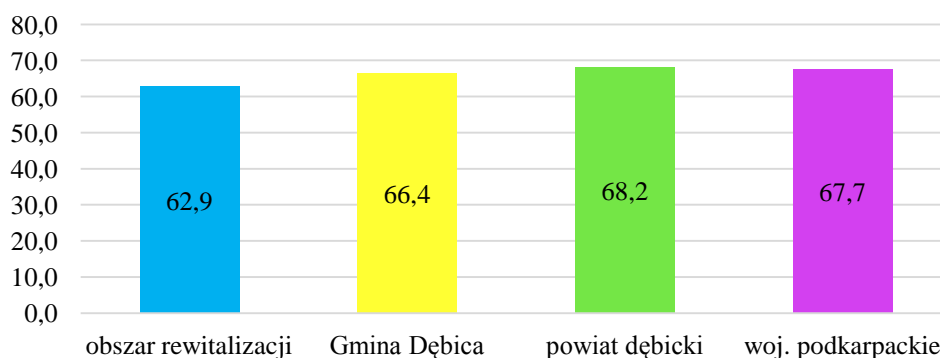
Zasadniczą rolę w podniesieniu jakości zasobów ludzkich, a tym samym rozwiązywaniu problemów występujących na obszarze rewitalizacji, pełni jakość i poziom edukacji, rozumianej jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. W związku z tym istotne jest, aby lokalna społeczność miała równy dostęp do wiedzy przez całe życie i usługa ta świadczona była na wysokim poziomie.

Jednym ze wskaźników przedstawiających jakość i efekty kształcenia na wyznaczonym obszarze rewitalizacji są średnie wyniki sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej oraz średnie wyniki z egzaminów gimnazjalnych. Na obszarze rewitalizacji funkcjonuje Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Pustkowie-Osiedlu, na który składają się: Publiczna Szkoła Podstawowa w Pustkowie-Osiedlu oraz Publiczne Gimnazjum w Pustkowie-Osiedlu.

Średni procentowy wynik uzyskany przez szóstoklasistów ze szkoły podstawowej w Pustkowie-Osiedle w 2015 roku wyniósł 62,9% i był niższy niż średnia dla Gminy Dębica (66,4%), powiatu dębickiego (68,2%) i województwa podkarpackiego (67,7%) – wykres 14.

Średnie % wyniki wybranych części egzaminu gimnazjalnego wypadły w 2014 roku niekorzystnie w porównaniu do średnich dla Gminy Dębica (z wyjątkiem części dotyczącej historii i wiedzy o społeczeństwie), powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego. (tabela 3). Jest to negatywna sytuacja stanowiąca jeden z problemów tego terenu, który należy rozwiązać poprzez planowane działania rewitalizacyjne.

Wykres 14 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji (Publiczna Szkoła Podstawowa w Pustkowie-Osiedlu), Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, oke.krakow.pl

Tabela 3 Średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji (Publiczne Gimnazjum w Pustkowie-Osiedlu), Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego

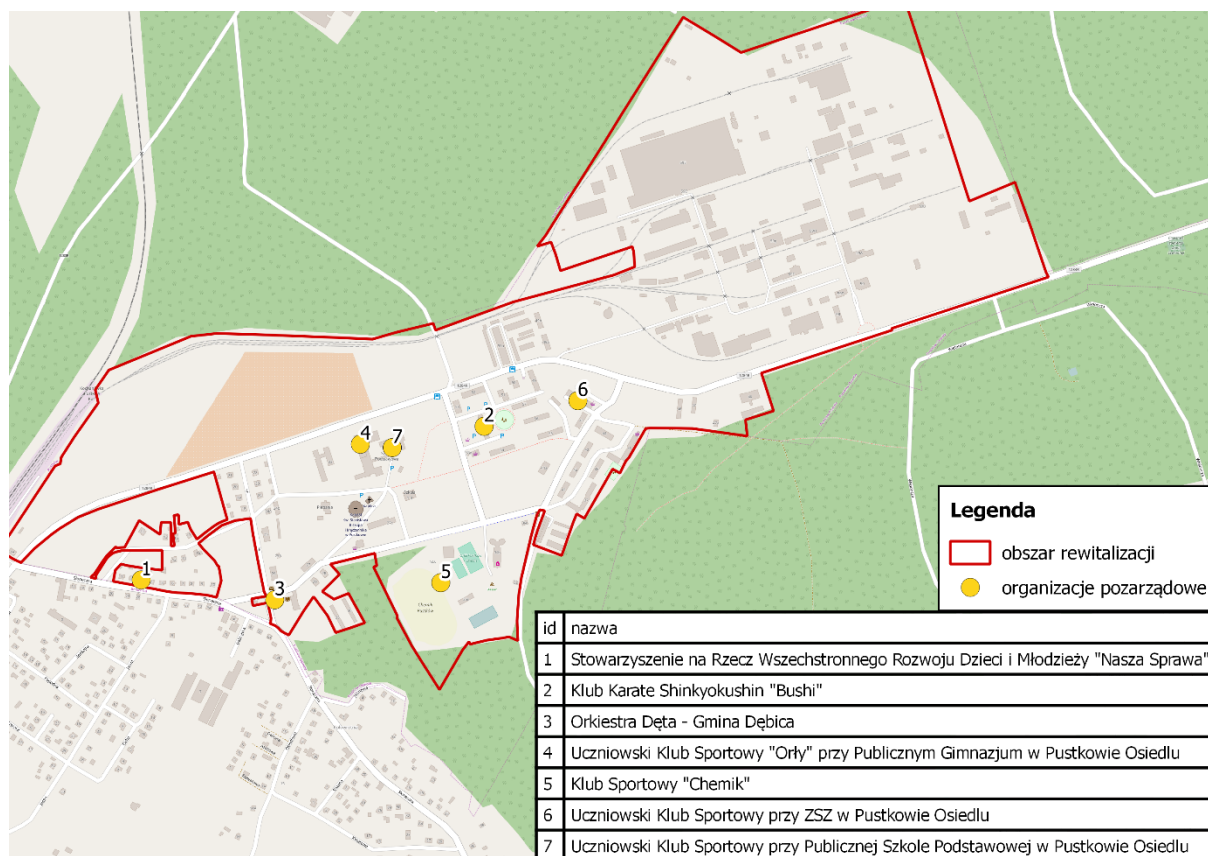
Nazwa przedmiotu	Średnie % wyniki			
	obszar rewitalizacji	Gmina Dębica	powiat dębicki	województwo podkarpackie
Język polski	52,4	58,2	61,5	62,8
Historia i wiedza o społeczeństwie	62,7	61,8	64,7	65,0
Matematyka	45,7	51,0	51,2	50,0
Przedmioty przyrodnicze	49,8	49,8	50,9	51,1
Język angielski (poziom podstawowy)	55,7	60,0	65,1	64,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, oke.krakow.pl

Jednym z przejawów społeczeństwa obywatelskiego i lokalnej aktywności są organizacje pozarządowe. Odgrywają one znaczącą rolę nie tylko w nawiązywaniu i umacnianiu więzi społecznych i organizacyjnym wzmacnianiu lokalnych władz, ale również zwiększają możliwości rozwoju postawy obywatelskiej. Aktywność mieszkańców i ich zaangażowanie w sprawy lokalne przedstawia wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, który w 2014 roku wyniósł dla obszaru rewitalizacji 22, przy średniej dla gminy równej 16. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 7 organizacji (mapa 4), a kolejne, pomimo tego, że nie posiadają siedziby w granicach obszaru rewitalizacji, to poprzez zasięg swojej działalności i aktywności oddziałują na jego teren i mieszkańców. Aktywność społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji jest jednym z ważniejszych potencjałów obszaru, którego uruchomienie jest istotne do powodzenia procesu rewitalizacji.

Mapa 4 Lokalizacja organizacji społecznych i stowarzyszeń na obszarze rewitalizacji

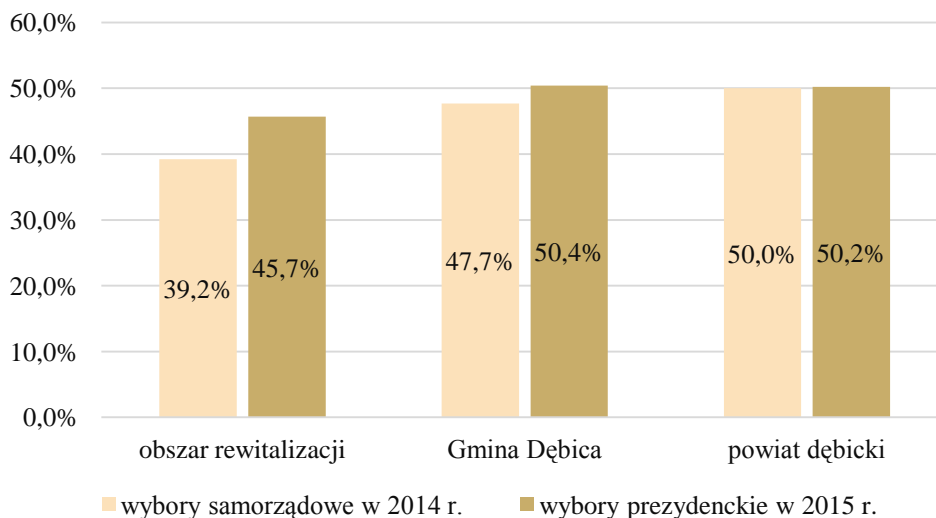

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazyngo.pl i googlestreet.pl

Pomimo wysokiej liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, nadal występuje niedostateczna aktywność społeczna i integracja mieszkańców. Zjawiskiem rzadkim są oddolne inicjatywy mieszkańców. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców oraz tworzenie międzysektorowych partnerstw jest zatem jednym z kluczowych elementów i potrzeb lokalnej społeczności, pozwalającej na utrwalenie zamierzonych efektów w ramach procesu rewitalizacji.

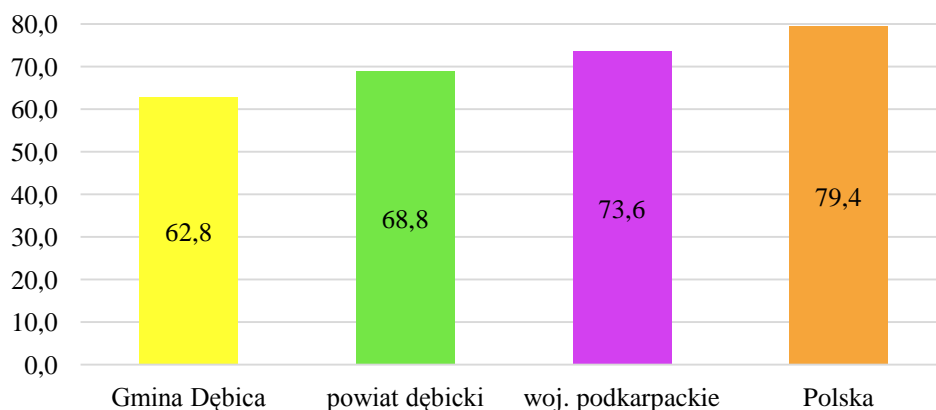
Zauważa się niedostateczny udział mieszkańców Pustkowa-Osiedla w życiu publicznym, który zbadano za pomocą wskaźników: „frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 roku (I tura)” oraz „frekwencja w wyborach prezydenckich w 2015 roku (I tura)”. W obu przypadkach frekwencja mieszkańców obszaru rewitalizacji była niższa w porównaniu do średniej dla Gminy Dębica i powiatu dębickiego (wykres 15).

Wykres 15 Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2015 roku (I tura) oraz w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 roku (I tura) – porównanie obszaru rewitalizacji, Gminy Dębica i powiatu dębickiego

Jednym ze wskaźników, który opisuje dostęp do wysokiej jakości usług publicznych jest odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym. W 2014 roku odsetek ten w Gminie Dębica wyniósł 62,8% i był niższy w porównaniu ze średnią dla powiatu dębickiego, województwa podkarpackiego oraz Polski (wykres 16). Podczas spotkań z mieszkańcami w ramach prac nad GPR, mieszkańcy często mówili o tym, że na terenie osiedla mieszkają kobiety, które deklarują chęć pracy, ale nie podejmują jej ze względu na brak możliwości opieki nad dzieckiem, takiej jak żłobek czy przedszkole. Zatem wzrost jakości i dostępności do usług przedszkolnych, a co za tym idzie wsparcie rodziców chcących powrócić na rynek pracy poprzez zapewnienie opieki nad dziećmi jest jednym z ważniejszych elementów procesu rewitalizacji w Gminie Dębica.

Wykres 16 Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2014 roku – porównanie średniej Gminy Dębica, powiatu dębickiego, województwa podkarpackiego oraz Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bardzo ważnym elementem dotyczącym oferty kulturalnej i edukacyjnej świadczonej przez Gminę Dębica jest Centrum Kultury i Bibliotek Gminy Dębica z/s w Pustkowie-Osiedlu (fotografia 3). Aktywnie działający pracownicy jednostki zajmują się prowadzeniem zajęć i wydarzeń związanych z działalnością kulturalną, artystyczną, edukacyjną i sportową dla mieszkańców gminy o zasięgu lokalnym, regionalnym i międzynarodowym. W budynku CKiB funkcjonuje także Europejskie Centrum Pamięci i Pojednania (ECPiP), które realizuje projekty oraz działania związane z Pamięcią i Edukacją, dotyczące problematyki II wojny światowej oraz jej wpływu na losy i historię zarówno Polski jak i całej Europy. Programem swym nawiązuje do historii gminy, dziejów społeczności, które zamieszkiwały w tym rejonie na przestrzeni wieków. W ramach zajęć dydaktycznych podejmowana jest tematyka spotkań różnych kultur i narodowości. W ECPiP znajduje się stała wystawa „Historia obozów pracy przymusowej w Pustkowie i Poligonu Waffen SS Truppenubungsplatz Heidelager. Ekspozycja obrazuje historię i działanie przymusowych obozów pracy w Pustkowie oraz poligonu Waffen – SS, w kontekście dziejów całego powiatu dębickiego i jego mieszkańców, w okresie II wojny światowej. Prezentowane na wystawie dokumenty, fotografie oraz eksponaty pochodzą ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Dębicy, Instytutu Pamięci Narodowej, Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu w Rzeszowie, Archiwum Państwowego w Rzeszowie, Żydowskiego Instytutu Historycznego, Instytutu Pamięci Yad Vashem w Jerozolimie, United States Holocaust Memorial Museum w Waszyngtonie, Zbiorów i Archiwum Rodziny Wesołowskich, Archiwum Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły w Dębicy, a także wielu osób prywatnych – mieszkańców Gminy Dębica i okolic. Organizowane są również wystawy czasowe, m.in. „Cisza przed burzą... Ostatnie lato II RP” i „Podkarpacki wrzesień 1939”. Wykorzystanie tych jednostek jako potencjału kulturalno-edukacyjnego pozwoli na zwiększenie kompleksowości działań wpływających na integrację mieszkańców, ich tożsamość regionalną oraz aktywność społeczną.

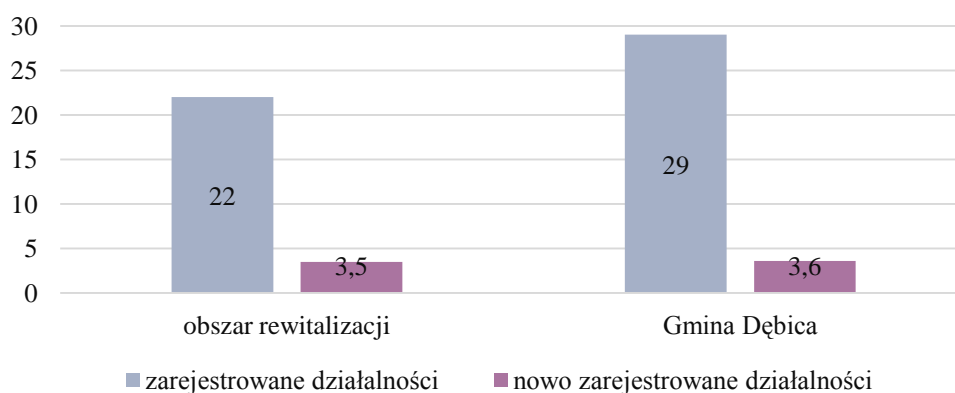
Fotografia 3 Budynek Centrum Kultury i Bibliotek Gminy Dębica z/s w Pustkowie-Osiedlu oraz Europejskiego Centrum Pamięci i Pojednania

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

W 2014 r. na obszarze rewitalizacji notowana była niższa w stosunku do średniej dla gminy liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w rejestrze REGON, co świadczy o niskiej przedsiębiorczości mieszkańców. Na tym terenie zlokalizowane są duże zakłady pracy, w których pracuje znaczna część mieszkańców obszaru. Niewystarczająca jest jednak przedsiębiorczość mieszkańców, czego potwierdzeniem są wskaźniki: „liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców” oraz „liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców” (wykres 17).

Wykres 17 Liczba zarejestrowanych i nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wg faktycznego miejsca zamieszkania na wyznaczonym obszarze rewitalizacji oraz w Gminie Dębica w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej

Specyfika lokalnego rynku pracy oraz brak odpowiednich kwalifikacji i kompetencji mieszkańców utrudnia powrót lub znalezienie zatrudnienia. Mieszkańcy, nawet jeśli są aktywni zawodowo, to często borykają się z problemem niskich dochodów. Jednym z rozwiązań mających na celu pobudzenie, wzmocnienie i rozwinięcie przedsiębiorczości mieszkańców jest zagospodarowanie przestrzeni publicznych osiedla i podniesienie jego atrakcyjności, celem przyciągnięcia inwestorów, a także stworzenia atrakcyjnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości. Pierwszym krokiem w tę stronę było utworzenie w ramach rewitalizacji obszaru przemysłowego (w okresie programowania UE 2007–2013) Centrum Aktywności Gospodarczej i Społecznej w Pustkowie-Osiedlu (fotografia 4). W celu utworzenia CAGiS przebudowany został budynek po dawnym Ośrodku Zdrowia. Teren, na którym znajduje się budynek, został uzbrojony w energię elektryczną, wodę, gaz, telefon i kanalizację. W budynku przewidziano dwa profile działalności: społeczno-szkoleniowy i gospodarczy.

Fotografia 4 Budynek Centrum Aktywności Gospodarczej i Społecznej w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Niefunkcjonalna, nieestetyczna i będąca w złym stanie technicznym jest część układu komunikacyjnego (fotografia 5 i 6). Dotyczy to szczególnie drogi powiatowej przebiegającej wzdłuż Pustkowa-Osiedla, która jest w złym stanie technicznym i generuje hałas (droga z płyt betonowych), który doskwiera mieszkańcom znajdujących się w pobliżu domów.

Fotografia 5 Droga powiatowa nr 1284R

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 6 Droga powiatowa w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 7 Droga powiatowa w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: Urząd Gminy w Dębicy

Pod względem technicznym i przestrzenno-funkcyjnym obszar rewitalizacji charakteryzuje się wieloma kontrastami. Jest to miejsce, którego potencjałem jest istniejąca infrastruktura, w tym rekreacyjno-sportowa, bardzo rozwinięta w stosunku do większości miejscowości wiejskich w powiecie i województwie (fotografie 8–15).

Jednak bardzo często obok odnowionych i ładnych budynków, obiektów i przestrzeni publicznych znajdują się też obiekty i miejsca zniszczone, będące w złym stanie technicznym, zaburzające estetykę przestrzeni tej miejscowości (fotografie 16–21). Istnieje więc potrzeba wykorzystania potencjału jakim jest istniejąca infrastruktura na obszarze rewitalizacji, do prowadzenia działań społecznych, kulturalnych, gospodarczych, które wzmocnią tożsamość mieszkańców z tym miejscem, zachęcą ich do przedsiębiorczości i przyciągną inwestorów, a także zahamują zjawisko odpływu ludności. Istotne jest również podjęcie działań polegających na poprawie zdewastowanych i zaniedbanych części przestrzeni publicznych oraz poprawie estetyki przestrzeni i obiektów.

Fotografia 8 Zespół Szkół Zawodowych im. Marii Skłodowskiej-Curie w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 9 Siłownia zewnętrzna przy deptaku w lesie prowadzącym m.in. do Zespołu Szkół Zawodowych im. Marii Skłodowskiej-Curie

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 10 Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Pustków-Osiedle”

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 11 Kompleks Basenów „NEMO” w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Kompleks Basenów „NEMO” wchodzi w skład istniejącego od 1 września 2013 r. Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji Gminy Dębica, powołanego uchwałą nr XXIX/406/2013 Rady Gminy Dębica z dnia 8 sierpnia 2013 r. Na obszarze rewitalizacji znajdują się również inne elementy GOSiR-u: Boisko LKS Pustków-Osiedle, Kompleks

Sportowo-Rekreacyjny „Moje Boisko ORLIK 2012” w Pustkowie-Osiedlu oraz Bieżnia Lekkoatletyczna w Pustkowie-Osiedlu.

Fotografia 12 Kompleks Sportowo-Rekreacyjny w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 13 Budynek Spółdzielni Mieszkaniowej „NOWY PUSTKÓW”

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 14 Budynek Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalana.pl

Fotografia 15 Chodnik dla pieszych ze ścieżką rowerową przy drodze osiedlowej (między drogą powiatową a Kompleksem Sportowo-Rekreacyjnym)

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 16 Ogródki działkowe przy drodze powiatowej w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 17 Budynki wielorodzinne mieszkalne na terenie Pustkowa-Osiedla

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Fotografia 18 Budynki socjalne w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: Urząd Gminy w Dębicy

Fotografia 19 Internat przy Zespole Szkół Zawodowych w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: Urząd Gminy w Dębicy

Fotografia 20 Budynek Spółdzielni Mieszkaniowej, w którym znajduje się oddział Poczty Polskiej

Źródło: InicjatywaLokalana.pl

Fotografia 21 Budynek mieszkalny wielorodzinny w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Budynki socjalne w Pustkowie-Osiedlu (fotografia 18) znajdują się w znacznej degradacji technicznej. Zlokalizowane są przy drodze powiatowej naprzeciwko zakładów przemysłowych (LERG S.A, Kronospan HPL). Stan techniczny elementów wykończeniowych jest niedostateczny, wymagają one remontu i konserwacji. Budynki są nieefektywne energetycznie. Okna są drewniane, w kilku miejscach z wybitymi szybami. Otoczenie jest niezagospodarowane. Całość wpływa na obniżenie estetyki przestrzeni tego miejsca. Modernizacja budynków i zagospodarowanie terenu wpłyną na podniesienie jakości życia mieszkańców oraz estetyki otoczenia. Włączenie mieszkańców w prace remontowe i związane z zagospodarowaniem terenu przyczynią się do wzrostu ich poczucia przynależności a także dbałości o miejsce swojego życia. Rozbudowa i adaptacja do funkcji mieszkalnej z przeznaczeniem kilku pomieszczeń pod działalność gospodarczą wpłyną na częściowe rozwiązanie problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

Budynek dawnego internatu przy Zespole Szkół Zawodowych w Pustkowie-Osiedlu jest własnością powiatu dębickiego (fotografia 19). Jest to budynek 3-kondygnacyjny o powierzchni użytkowej 1 448 m². Wszystkie instalacje w budynku pochodzą z lat 70-tych (remont instalacji elektrycznej na II piętrze w 1998 r.). Tynki wewnętrzne są słabej jakości, na sufitach widać rysy i pęknięcia a w niektórych pomieszczeniach tynk odpada z sufitu. Widoczne są również zacieki na ścianach. Stolarka okienna jest drewniana i w bardzo złej

jakości. Nadproża okienne są równe z dolną powierzchnią stropów, w związku z czym nie można otworzyć okien. Ściany nie spełniają aktualnych wymagań norm cieplnych. Rozbudowa, przebudowa i modernizacja (w tym termomodernizacja) budynku wraz z jego adaptacją na cele społeczne (planuje się przeznaczenie parteru na Gminny Publiczny Żłobek, a piętą – z osobnym wejściem na Dzienny Dom Pobytu Seniora) przyczyni się do rozwiązania wielu zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji i będzie odpowiadać na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców.

Budynek Spółdzielni Mieszkaniowej, w którym znajduje się oddział Poczty Polskiej zlokalizowany jest (Pustków-Osiedle 26) również znajduje się w stanie degradacji technicznej (fotografia 20). Negatywnie zaburza spójność przestrzenną otoczeni, a szczególnie wpływa na obniżenie estetyki znajdującego się naprzeciwko nowego budynku Centrum Kultury i Bibliotek.

Zdegradowane budynki zaburzają ład przestrzenny osiedla. Wymagają termomodernizacji związanej z niską efektywnością energetyczną, poprawy estetyki oraz adaptacji na cele społeczne, rekreacyjne, edukacyjne, kulturalne lub gospodarcze. Część z nich wymaga kapitalnego remontu, przebudowy i zabezpieczenia przed całkowitą degradacją techniczną. Zaadaptowanie obiektów do pełnienia nowych funkcji społecznych pozwoliłoby na stworzenie przestrzeni do działalności społecznej i/lub gospodarczej mieszkańców.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowany jest również kościół św. Stanisława Biskupa w Pustkowie-Osiedlu, który stanowi jeden z elementów będących potencjałem tego miejsca i wzmacniającym jego atrakcyjność dla mieszkańców (fotografia 21).

Fotografia 22 Kościół św. Stanisława Biskupa w Pustkowie-Osiedlu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

W sferze środowiskowej potencjałem obszaru wartym wykorzystania w procesie rewitalizacji jest znaczna ilość zieleni (zadrzewienia). Aby tereny leśne i zielone stały się potencjałem obszaru nie tylko pod względem środowiskowym, ale też estetycznym, należy podjąć działania zmierzające do uporządkowania tych przestrzeni.

Z uwagi na brak możliwości pozyskania danych zagregowanych do poziomu sołectw gminy, sytuację w zakresie stanu środowiska zdiagnozowano na podstawie wskaźników „ilość nieszkodliwionego azbestu w przeliczeniu na 1 mieszkańca” oraz „położenie na terenach zagrożonych wystąpieniem powodzi” oraz innych, których wartości dla poszczególnych jednostek referencyjnych zostały przedstawione w załączniku nr 1 (Matryca ze wskaźnikami przedstawiającymi stan kryzysowy na terenie poszczególnych jednostek referencyjnych

w Gminie Dębica) do *Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica wraz z wielokryterialną analizą przestrzenną pozwalającą na delimitację obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica*²⁴.

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie Gminy Dębica są zakłady przemysłowe, transport, kotłownie lokalne oraz paleniska indywidualne. Na stan

---

²⁴ Diagnoza stanowi załącznik nr 1 do *Uchwały nr XXVII/286/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica*, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego w dniu 16 lutego 2017 r. jako pozycja 644.

powietrza atmosferycznego w Gminie Dębica wpływa głównie emisja ze źródeł zlokalizowanych na jej obszarze, a także zanieczyszczenia napływające z kierunku Tarnowa i Miasta Dębicy. Emitowane zanieczyszczenia pochodzą głównie ze spalania paliw na cele grzewcze, zanieczyszczeń komunikacyjnych i przemysłowych. Istotne jest zatem podjęcie działań związanych z ochroną środowiska i zachowaniem jego naturalnego stanu, w tym z zadaniem o istniejące obszary leśne i zielone występujące na osiedlu, które ograniczają skutki powstających zanieczyszczeń.

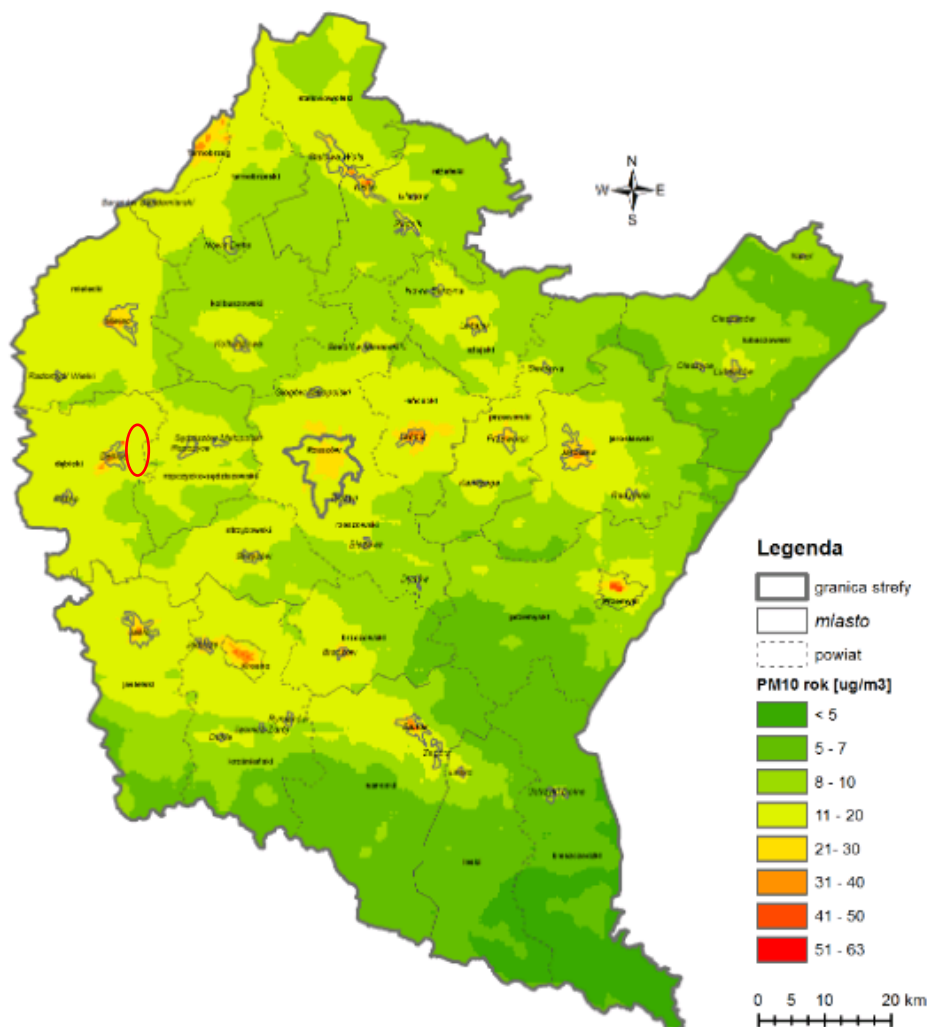
Diagnoza w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza przeprowadzona została na podstawie corocznie opracowywanych raportów przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, dotyczących oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim²⁵. Z uwagi na ochronę zdrowia, dotyczyła ona wieloetapowej klasyfikacji dla następujących parametrów: pył zawieszony PM10 (rok), pył zawieszony PM10 (24-godziny), benzo(a)piren w pyłe PM10 (rok), pył zawieszony PM2,5 (rok) oraz ozon (maks. 8-godzin).

Na terenie Gminy Dębica w 2015 roku nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnej wartości stężenia dla pyłu zawieszonego PM10 oraz PM2,5 (mapy 5 i 6).

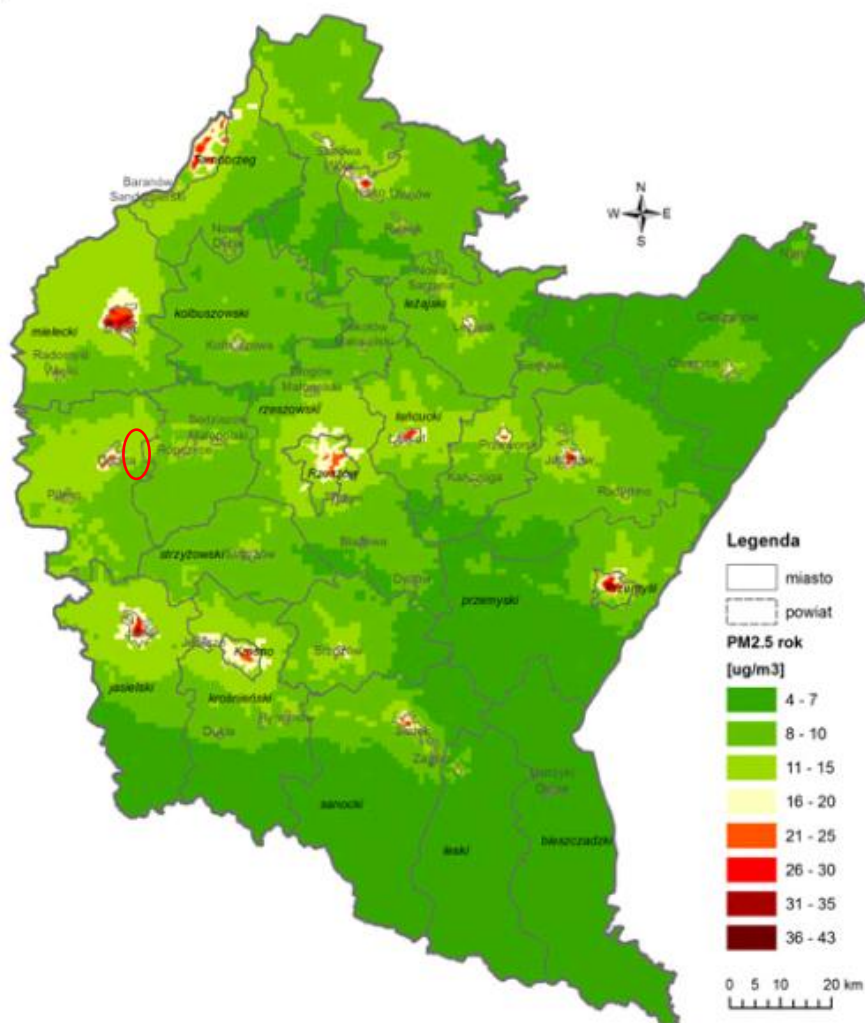
²⁵ Strona internetowa Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie, wios.rzeszow.pl, inf. z dnia 01.12.2016 r.

Mapa 5 Rozkład stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 55

Mapa 6 Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} – stężenia roczne na terenie województwa podkarpackiego w 2015 rok

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 69

Ocena jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia w odniesieniu do ozonu opiera się na dwóch wartościach kryterialnych, którymi są:

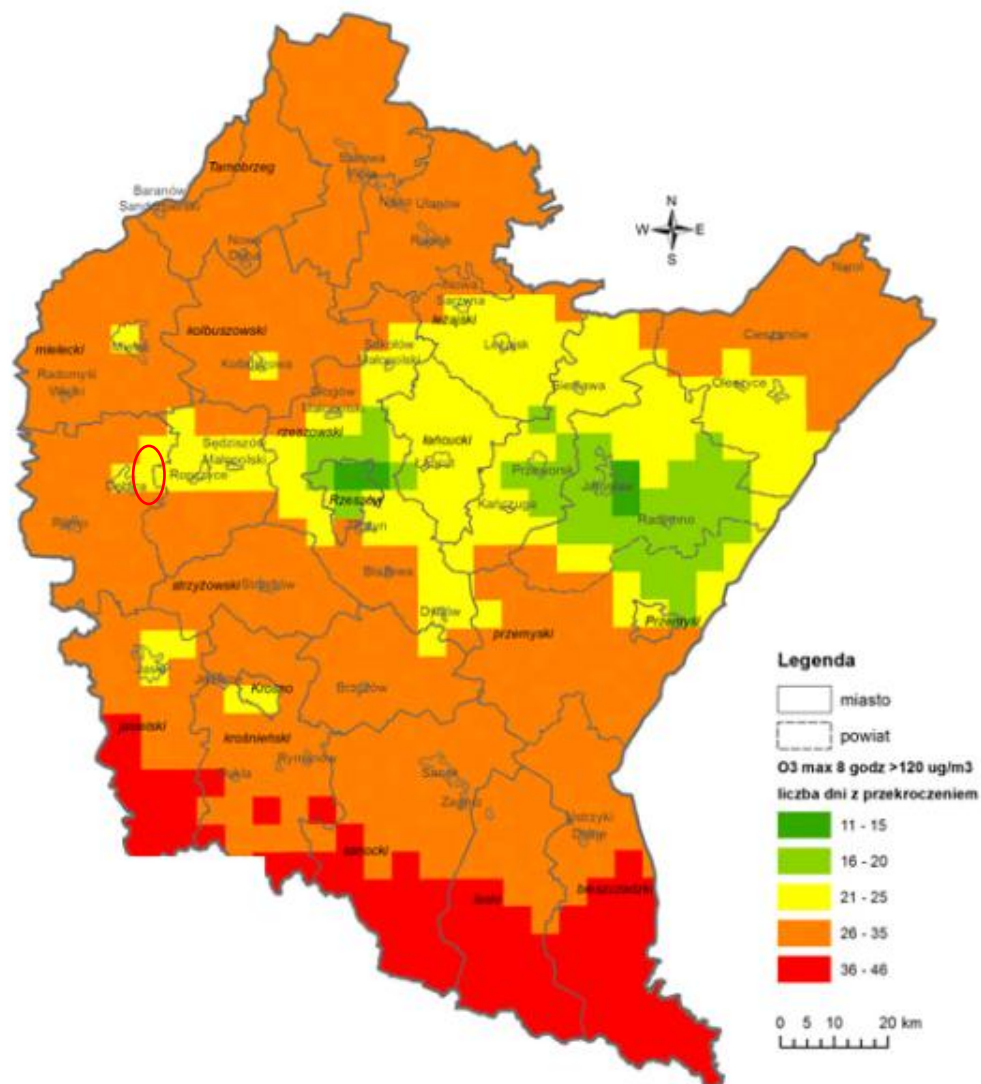
- poziom docelowy,
- poziom celu długoterminowego.

Terminem osiągnięcia wartości docelowej określonej dla ozonu w celu ochrony zdrowia ludzi był 1 stycznia 2010 r. Dla ozonu określony został również poziom celu długoterminowego z terminem osiągnięcia do 2020 r.

W południowej części gminy w 2015 roku liczba dni, w których stężenie ozonu było większe niż $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przekroczyła 26 dni. W związku z tym na tym obszarze niedotrzymany został poziom docelowy. Obszar przekroczeń dopuszczalnego poziomu obejmował swym zasięgiem znaczną część województwa podkarpackiego, z wyjątkiem

powiatu jarosławskiego, przeworskiego, łańcuckiego, a także południowej i południowo-zachodniej części powiatu lubaczowskiego oraz części powiatu dębickiego, leżajskiego i rzeszowskiego, gdzie liczba dni, w których stężenie ozonu przekroczyło $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ zawierała się w przedziale 16–20 oraz 21–25 dni (mapa 7).

Mapa 7 Klasyfikacja stref pod względem kryterium ochrony zdrowia dla ozonu – cel długoterminowy na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku

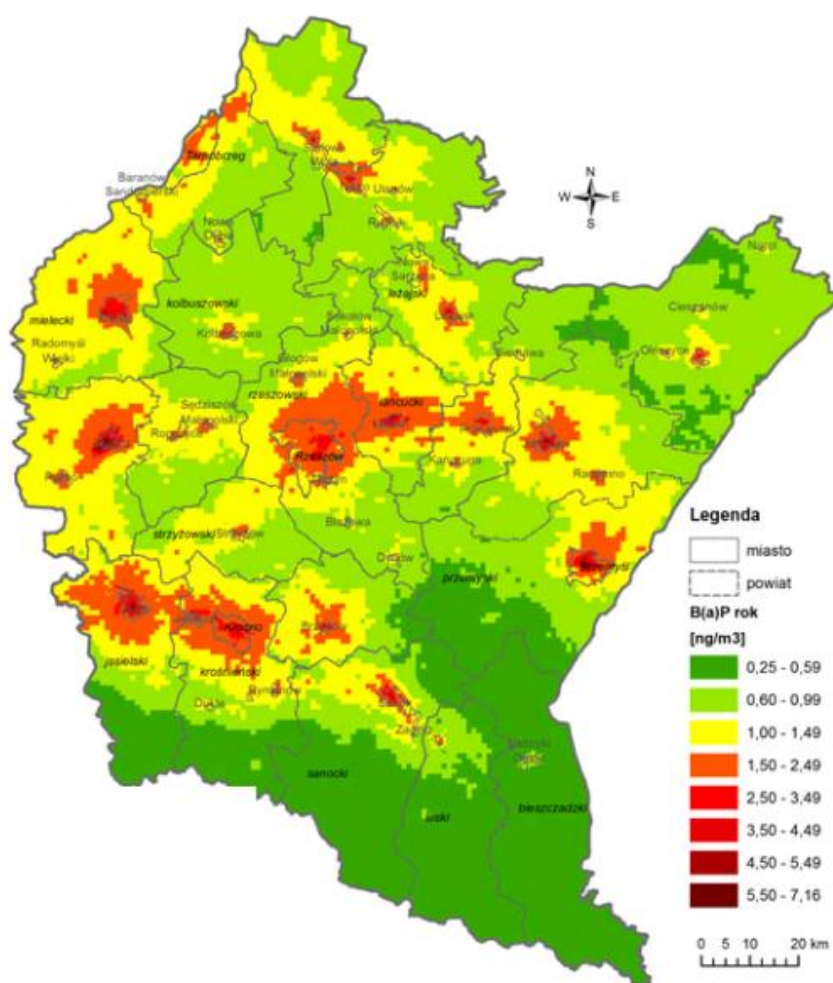
Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 104*

Kryteriami branymi pod uwagę w rocznej ocenie jakości powietrza dla benzo(a)piranu w pyłe PM₁₀, w odniesieniu do ochrony zdrowia, są poziomy docelowe. *Dyrektywa 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym*

powietrzu obliguje państwa członkowskie do podjęcia wszelkich niezbędnych środków, które nie będą generować nieuzasadnionych kosztów, w celu zapewnienia utrzymania stężenia arsenu, kadmu, rtęci, niklu i benzo(a)piranu w powietrzu na poziomie nieprzekraczającym wartości docelowych (1 ng/m^3).

Udokumentowany pomiarami obszar przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu obejmował szczególnie tereny miast powiatowych i ich okolic, stąd w Gminie Dębica także zostały odnotowane przekroczenia poziomu docelowego (mapa 8).

Mapa 8 Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku

Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2016, s. 96*

Gmina Dębica leży w dorzeczu rzeki Wisłoki, będącej głównym ciekim wodnym regionu i w zasadniczy sposób determinuje stosunki wodne. Rzeka ta wyznacza zachodnią granicę gminy.

Poza Wisłoką, do ważniejszych powierzchniowych cieków wodnych występujących na terenie gminy, należą:

- potok Ostra,
- potok Pustyński,
- potok Zawadka,
- rzeka Wielopolka,
- rzeka Tuszymka (na odcinku około 2,5 km wyznacza północno-wschodnią granicę gminy).

Biorąc pod uwagę zagrożenie powodziowe, teren Pustkowa-Osiedla usytuowany jest korzystnie. Nie ma tutaj zagrożenia wystąpienia powodzi.

Na obszarze rewitalizacji nie występują żadne formy ochrony przyrody.

Wskaźniki dotyczące odsetka ludności korzystającej z sieci gazowej, wodociągowej i kanalizacyjnej są korzystne dla obszaru rewitalizacji i wskazują na brak kryzysu w tej sferze.

Z uwagi na specyfikę i charakter wyznaczonego obszaru rewitalizacji niezbędne jest wykreowanie spójnego wewnątrznie obszaru, opartego na lokalnych potencjałach poprzez wielofunkcyjne i kompleksowe zaadaptowanie oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym obiektów). Jednoczesne podjęcie i wdrożenie działań społecznych i gospodarczych, wykorzystując wspartą infrastrukturę, pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców tego terenu, wzrost ich przedsiębiorczości i zatrudnienia, a co za tym idzie – dochodów. Wzrost aktywności w zakresie społeczno-gospodarczym pozwoli także na rozwój funkcji rekreacyjnej (w tym przemysłu czasu wolnego).

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy w graniach obszaru wyznaczonego do rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w oparciu o różnego rodzaju dojrzałe formy partycypacji społecznej (obejmujące m.in. informowanie, konsultowanie, współdecydowanie, kontrolę obywatelską, badanie ilościowe, inicjatywę lokalną i debatę publiczną) zidentyfikowano **problemy i potencjały**, których wykorzystanie i uruchomienie jest kluczowe do eliminacji lub ograniczenia zdiagnozowanych negatywnych zjawisk w podziale na sfery interwencji (tabela 5) oraz wynikające z nich **potrzeby** o różnym charakterze i skali oddziaływania.

Zgodnie z *Instrukcją przygotowywania Programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020* „wymagane jest wskazanie, że wyznaczony zgodnie z Wytycznymi Ministra obszar rewitalizacji charakteryzuje się także minimum 4 wymienionymi wskaźnikami (maksymalnie po 1 z każdej kategorii), dla których wartości oszacowane dla tego obszaru są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla województwa podkarpackiego”.

Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie Gminy Dębica charakteryzuje się kilkoma wskaźnikami, dla których wartości są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla województwa podkarpackiego (tabela 4). Wybrane zostały wskaźniki, dla których zakłada się poprawę wartości w wyniku planowanego do realizacji procesu rewitalizacji. Wskazują one na kluczowe problemy zdiagnozowane na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, których rozwiązanie/zniwelowanie wpisujące się w cele rewitalizacji. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się problemami w postaci niekorzystnych zjawisk migracyjnych

(kategoria: demografia), wykluczeniem społecznym i wysokim zagrożeniem marginalizacji powodowanym m.in. przez wysoki udział osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (kategoria: pomoc społeczna), niską przedsiębiorczością mieszkańców (kategoria: podmioty gospodarcze) oraz niską aktywnością społeczną mieszkańców (kategoria: integracja społeczna). Wskaźnik 1 pokazuje skalę jednego z największych problemów społecznych obszaru rewitalizacji – obszar ten „wyludnia się”. Młodzi ludzie wyjeżdżają do większych miast lub za granicę (najczęściej w celach edukacyjnych i/lub zarobkowych). Pustków-Osiedle w Gminie Dębica nie jest dla nich miejscowością wystarczająco atrakcyjną do mieszkania, pracy, życia. Problem ten jest na analizowanym obszarze (-1,37) znacznie większy niż średnio w województwie podkarpackim, gdzie wskaźnik migracji w 2014 r. wynosił (-) 0,11. Dominującą grupą mieszkańców Pustkowa-Osiedla stają się więc osoby starsze – zauważalny proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Dębica. Istniejąca sytuacja stanowi wyzwanie związane z zapewnieniem mieszkańcom w wieku poprodukcyjnym wysokiej jakości usług (szczególnie społecznych i zdrowotnych) oraz przestrzeni dostosowanej do ich potrzeb, stwarzając odpowiednie warunki do godnego starzenia się wskazanej grupy oraz zapobieganie wyludnianiu się obszaru rewitalizacji. Istotne jest również stworzenie atrakcyjnych warunków do życia, które zachęcą młode osoby spoza obszaru do osiedlania się na tym terenie, a pochodzących z niego młodych mieszkańców powstrzymają przed migracją.

Powyższa sytuacja (starzejące się społeczeństwo) wiąże się ściśle z wyższą niż w województwie średnią liczbą osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania (wskaźnik 2), ponieważ najczęściej korzystają z pomocy osoby starsze (ze względu na choroby, niesamodzielność itp.) oraz osoby bezrobotne, w tym młode rodziny z dziećmi. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – OGÓŁEM (wskaźnik 3), również stanowi wskaźnik o mniej korzystnej

w 2014 r. średniej wartości (2,2) niż w przypadku województwa podkarpackiego (7,6). Wskazuje to na niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców. Większość z nich pracuje w pobliskich zakładach pracy, gdzie średnie dochody nie są dla nich zadawalające, w związku z czym pogłębia się wyżej wspomniany proces migracji młodych ludzi. Na niezadawalającym poziomie jest również integracja społeczna, mierzona między innymi na podstawie aktywności mieszkańców w organizacjach pozarządowych. Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania w Pustkowie-Osiedlu w 2014 r. (wskaźnik 4) wynosiła 0,22, przy średniej dla województwa podkarpackiego – 0,33.

Podjęcie działań rewitalizacyjnych pozwoli na wyeliminowanie zjawisk, które spowodowały jego degradację i wzmocnienie potencjału rozwojowego obszaru. Wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi centrum życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego gminy (jeśli wyłączyć sąsiadujące z gminą Miasto Dębica). Zmiany w obszarze rewitalizacji będą więc korzystnie oddziaływać na cały obszar Gminy Dębica.

Tabela 4 Wskaźniki, których wartości dla obszaru rewitalizacji były w 2014 roku mniej korzystne niż dla województwa podkarpackiego

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość średnia dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla województwa podkarpackiego
<i>Kategoria: demografia</i>			
1.	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	- 1,37	- 0,11
<i>Kategoria: pomoc społeczna</i>			
2.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	8,2	6,1
<i>Kategoria: podmioty gospodarcze</i>			
3.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – OGÓŁEM	2,2	7,6
<i>Kategoria: integracja społeczna</i>			

4.	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania	0,22	0,33
----	--	------	------

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały możliwe do uruchomienia w procesie rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica

Problemy	Potencjały
SFERA SPOŁECZNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niekorzystne tendencje i struktura demograficzna związane z systematycznym spadkiem ludności w wieku produkcyjnym i wzrostem ludności w wieku poprodukcyjnym (pogłębiający się proces starzenia społeczeństwa). 2. Odpływ ludności – ujemne saldo migracji. 3. Wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem. 4. Niedostosowanie kompetencji i kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy. 5. Niskie dochody mieszkańców. 6. Wzrost zagrożenia patologiami społecznymi i wykluczeniem społecznym (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej z powodu: bezrobocia, ubóstwa oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby). 7. Częste dewastacje mienia publicznego oraz niedostateczny stopień bezpieczeństwa publicznego związany z układem komunikacyjnym (droga powiatowa). 8. Niekorzystne wyniki egzaminu gimnazjalnego i sprawdzianu szóstoklasisty. 9. Niski udział mieszkańców w życiu publicznym (niska frekwencja w wyborach samorządowych i prezydenckich). 10. Brak żłobka i niewystarczająca dostępność do opieki przedszkolnej. 11. Brak odpowiedniej oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szansa na zwiększenie kapitału społecznego ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – dodatni przyrost naturalny. 2. Poprawa sytuacji związana ze spadkiem skali problemów społecznych (liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób systematycznie malała od 2011 roku). 3. Wysoka liczba organizacji pozarządowych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji oraz oddziałujących na jego teren. 4. Wysoki poziom bezpieczeństwa pod względem przestępstw stwierdzonych przez Policję. 5. Aktywna działalność Gminnego Centrum Kultury i Bibliotek z/s w Pustkowie-Osiedlu.
SFERA GOSPODARCZA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostateczne wykorzystanie potencjałów lokalnych w zakresie zakładania i rozwoju działalności i wzrostu dochodów mieszkańców. 2. Niska liczba zarejestrowanych i nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych, świadcząca o niskiej przedsiębiorczości mieszkańców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potencjał gospodarczy w postaci dogodnej lokalizacji i istniejącej infrastruktury technicznej oraz budynku Centrum Aktywności Gospodarczej i Społecznej w Pustkowie-Osiedlu. 2. Pracodawcy zatrudniający mieszkańców obszaru – Kronospan, LERG.
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak spójnego systemu monitoringu. 2. Niefunkcjonalna, niebezpieczna, nieestetyczna i będąca w złym stanie technicznym część infrastruktury drogowej (droga powiatowa). 3. Niedostateczne wyposażenie przestrzeni w elementy małej architektury. 4. Zaburzenie ładu przestrzennego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystne położenie komunikacyjne – przez obszar rewitalizacji przebiega droga powiatowa a w niedalekiej odległości droga wojewódzka nr 985 (Tarnobrzeg–Dębica) oraz autostrada A4 (Zgorzelec–Korcowa). 2. Lokalizacja obiektów usługowo-handlowych, ochrony zdrowia, oświaty, kulturowych,

i architektonicznego obszaru rewitalizacji przejawiające się brakiem spójności architektonicznej gabarytów zabudowy, kolorystyki i sposobu wykończenia elewacji oraz kształtu i nachylenia połaci dachowych budynków.	religijnych, rekreacyjnych, sportowych itp. 3. Istniejące przestrzenie publiczne i obiekty możliwe do adaptacji, zagospodarowania i wyposażenia m.in. na cele społeczne.
SFERA TECHNICZNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zły stan techniczny, niska efektywność energetyczna oraz brak wykorzystania technologii EWE i OZE niektórych budynków (w tym spółdzielni mieszkaniowych, Starostwa Powiatowego i własności prywatnych), m.in. budynek Internatu, budynki socjalne, budynek, w którym znajduje się oddział Poczty Polskiej (naprzeciwko CKiB). 2. Nieużytkowane obiekty i przestrzenie, w tym obiekty wymagające przebudowy i adaptacji. 3. Niewystarczający, częściowo będący w złym stanie technicznym i nieefektywny energetycznie system oświetlenia ulicznego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki standard obiektów użyteczności publicznej i rekreacyjno-sportowych (przychodnia zdrowia, CKiB, Kompleks Rekreacyjno-Sportowy, w tym Kompleks Basenów „NEMO”). 2. Przestrzenie i obiekty uzbrojone i przeznaczone pod inwestycje.
SFERA ŚRODOWISKOWA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nieurządzone i nieuporządkowane fragmenty zieleni na terenach publicznych. 2. Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w tym m.in. w zakresie wykorzystania technologii EWE i OZE. 3. Przekroczenia poziomu docelowego stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w 2015 r. 4. Zakłady przemysłowe i transport zagrażające jakości powietrza atmosferycznego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża ilość zieleni (szczególnie tereny leśne) na obszarze rewitalizacji i w jego otoczeniu. 2. Stuprocentowy udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej i wysoki udział (71,1%) osób korzystających z sieci gazowej.

Źródło: Opracowanie własne

Po dokonaniu całościowej analizy **problemów** oraz **potencjałów** zidentyfikowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, poniżej wskazano **skalę i charakter zdiagnozowanych potrzeb**, które determinują zakres działań rewitalizacyjnych.

Zidentyfikowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej to:

1. *Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją społeczną zamieszkujących na obszarze rewitalizacji (szczególnie wsparcie rodzin dotkniętych długotrwałym bezrobociem, ubóstwem i długotrwałą lub ciężką chorobą)* – niezbędne jest przerwanie procesu dziedziczenia ubóstwa i patologii społecznych poprzez różnorodne formy pracy zarówno z dorosłymi, jak i dziećmi czy młodzieżą, m.in. animację społeczną, profilaktykę społeczną czy środowiskowe formy wsparcia zapewniające organizację czasu wolnego.

2. *Przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia* – konieczne jest zmniejszenie poziomu bezrobocia mieszkańców (szczególnie długotrwałego) prowadzącego do wzrostu liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez realizację programów aktywizacji zawodowej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, a także tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w wyniku inwestycji służących rozwojowi przedsiębiorczości na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.
3. *Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji* – niezbędne jest budowanie wspólnoty aktywnych mieszkańców wokół dobra wspólnego, zachęcanie do działania w organizacjach pozarządowych, wzmacnianie tożsamości lokalnej poprzez różne formy aktywności społecznej we współpracy z podmiotami czy instytucjami działającymi na obszarze rewitalizacji.
4. *Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju ludzi młodych* – istnieje potrzeba jak najlepszego wykorzystania warunków technicznych, a także możliwości w zakresie kształcenia oraz samorozwoju w celu zwiększenia szans życiowych dzieci i młodzieży (m.in. kreowanie postaw przedsiębiorczych, wprowadzanie i rozwijanie nowych kierunków kształcenia odpowiadających na potrzeby lokalnego rynku pracy, organizacja zajęć pozalekcyjnych i różnych form spędzania czasu wolnego).
5. *Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym* – niezbędne jest zwiększanie usług opiekuńczych oraz organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego (zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych poprzez organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, warsztatów międzypokoleniowych, wycieczek itp.).
6. *Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji* – określono potrzeby w zakresie przeciwdziałania dewastacji mienia publicznego i aktom wandalizmu poprzez zamontowanie monitoringu, a także realizację działań edukacyjnych we współpracy z Komendą Powiatową Policji.
7. *Wykorzystanie istniejącej infrastruktury i obiektów do poszerzenia oferty spędzania wolnego czasu* – zdiagnozowane potrzeby dotyczą przede wszystkim wykorzystania istniejącego potencjału jakim jest infrastruktura rekreacyjno-sportowa, edukacyjna

i kulturalna w celu poszerzenia oferty możliwości spędzania wolnego czasu przez mieszkańców, ich integracji i wzmocnienia więzi sąsiedzkich, a co za tym idzie powstawania oddolnych inicjatyw, wzrostu aktywności społeczno-gospodarczej i dbałości o dobro wspólne.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej to:

1. *Zwiększenie oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji i promowanie samozatrudnienia* – istnieje potrzeba w zakresie „ożywienia” gospodarczego poprzez podjęcie kompleksowych działań inwestycyjnych w przestrzeni, tworzących odpowiednią bazę techniczną oraz wdrożenie programów ułatwiających podjęcie działalności gospodarczych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. *Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji* – zidentyfikowano potrzeby w zakresie uporządkowania oraz estetycznego i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni publicznych do rozwoju i różnicowania prowadzonych działalności, a także kreowania przyjaznego klimatu do inwestowania przez przedsiębiorstwa (m.in. ułatwienia formalno-prawne, wspieranie tworzenia zagospodarowywania obiektów na działalność gospodarczą: powierzchnie biurowe, usługowe, handlowe lub produkcyjne).

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej to:

1. *Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych* – istnieje konieczność przeprowadzenia działań związanych z remontem i/lub przebudową fragmentów dróg gminnych/powiatowych, będących w złym stanie technicznym, uzupełnieniem ciągów pieszych i rowerowych, a także tworzeniem miejsc do parkowania.
2. *Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców* – zauważa się szereg potrzeb związanych z poprawą estetyki, funkcjonalności i bezpieczeństwa w miejscach publicznych m.in. poprzez tworzenie elementów małej architektury, a także likwidowanie barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze technicznej to:

1. *Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych oraz budynków, w których prowadzona jest działalność gospodarcza i/lub społeczna* – zidentyfikowano na terenie obszaru rewitalizacji zdegradowane budynki będące w zasobach gminy i innych jednostek samorządowych oraz stanowiące własność prywatną, które wymagają przeprowadzenia niezbędnych prac i przywrócenia bądź nadania im nowych funkcji.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to:

1. *Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń i ochrona środowiska* – zdiagnozowano konieczność podjęcia kompleksowych działań zmniejszających wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza w zakresie różnych projektów pozwalających na zastąpienie starych, nisko sprawnych urządzeń grzewczych bardziej proekologicznymi rozwiązaniami dostarczającymi ciepło. Ponadto istnieje potrzeba usuwania i utylizacji odpadów stanowiących zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska (m.in. azbest).
2. *Uporządkowanie terenów zieleni urządzonej oraz terenów leśnych służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców* – zauważa się potrzebę w zakresie odpowiedniego uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych w zieleni urządzonej, które przyczynią się do ochrony i kształtowania klimatu oraz środowiska zamieszkania, a także będą pełnić funkcje społeczne na rzecz mieszkańców różnych grup wiekowych.
3. *Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców* – potrzebne są inicjatywy edukacyjne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego.

III. Część programowa

1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie całościowej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów oraz wskazanie czynników mających szczególne znaczenie z punktu widzenia rewitalizacji (tabela 5) pozwoliło określić strategiczne kierunki działań dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica. Określono wizję (planowany efekt), misję oraz 2 cele rewitalizacji, wokół których skoncentrowane zostały kierunki działań. Realizacja zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na wykonanie misji, a tym samym wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

1.1. Wizja obszaru rewitalizacji i misja procesu rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jego elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek obszaru rewitalizacji w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem zintegrowanej polityki terytorialnej, wokół której koncentrować się będą kompleksowe i partnerskie działania wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz w wyniku wspólnej pracy warsztatowej interesariuszy rewitalizacji, sformułowano misję i wizję stanu wyznaczonego obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

WIZJA 2024

Pustków-Osiedle – spójną, funkcjonalną i bezpieczną przestrzenią zapewniającą dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, w której aktywni i przedsiębiorczy mieszkańcy uzyskują zadawalające dochody i korzystają z szerokiej oferty spędzania wolnego czasu oraz aktywnej rekreacji wykorzystując dogodną lokalizację i istniejącą infrastrukturę społeczną i techniczną.

MISJA REWITALIZACJI

Tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju lokalnej gospodarki i rynku pracy oraz kompleksowego rozwoju przedsiębiorczości i aktywności społecznej mieszkańców, w tym promowania samozatrudnienia, a także wykorzystanie zewnętrznych uwarunkowań i istniejących już lokalnych potencjałów w celu zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego.

Wizja obszaru rewitalizacji zawiera w sobie opis pożądanego stanu docelowego we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

W wymiarze *społecznym* na rewitalizowanym obszarze nastąpi poprawa warunków i jakości życia mieszkańców poprzez wzrost ich dochodów i włączenie społeczne osób wykluczonych, a także aktywizacja społeczna i integracja społeczności lokalnej (w tym integracja międzypokoleniowa) dzięki programom wsparcia i inicjatywom lokalnym.

W wymiarze *gospodarczym* proces rewitalizacji przyczyni się do pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców, wzrostu postaw przedsiębiorczych młodego kapitału społecznego i do wzrostu inwestycji.

W wymiarze *funkcjonalno-przestrzennym* po przeprowadzeniu kompleksowych działań rewitalizacyjnych nastąpi zbudowanie spójności przestrzennej, która zostanie osiągnięta poprzez ukształtowanie estetycznego i przyjaznego dla mieszkańców (w tym dla osób starszych oraz niepełnosprawnych) systemu przestrzeni publicznych, sprzyjających rozwojowi funkcji kulturowej i rekreacyjnej. Ponadto przewiduje się poprawę warunków funkcjonowania układów komunikacyjnych.

W wymiarze *technicznym* dzięki realizacji kompleksowych działań zwiększy się dostępność mieszkańców do podstawowych usług publicznych, a także poprawi się stan techniczny (w tym efektywność energetyczna) zdegradowanych budynków użyteczności publicznej, mieszkalnych (w tym szczególnie wielorodzinnych) oraz budynków, w których prowadzona jest działalność gospodarcza i społeczna, umożliwiając tym samym nadanie im nowej lub przywrócenie pierwotnej funkcji.

W wymiarze *środowiskowym* nastąpi poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, zwiększenie powierzchni i uporządkowanie terenów zieleni urządzonej, terenów zadrzewionych i zakrzewionych.

Nawiązując do powyższego opisu, wizja obszaru rewitalizacji odnosi się do zdiagnozowanych:

- 1) *potrzeb* – związanych ze zwiększeniem i/lub wzmocnieniem aktywności społecznej i gospodarczej interesariuszy rewitalizacji poprzez wykorzystanie lokalnych potencjałów do wzrostu dochodów oraz rozwoju funkcji kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej;
- 2) *uwarunkowań* – wynikających z przemysłowego charakteru gminy oraz niskiej przedsiębiorczości i niewystarczającej aktywności społecznej mieszkańców;
- 3) *potencjałów obszaru rewitalizacji* – związanych m.in. z dogodnym położeniem komunikacyjnym, działalnością Centrum Kultury i Bibliotek oraz zaplecza rekreacyjno-sportowego możliwych do wykorzystania przy działaniach rewitalizacyjnych.

1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów rewitalizacji i zaplanowanych do realizacji kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych na etapie diagnostycznym negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętym celom (schemat 3 i 4).

Przedstawiona poniżej struktura założeń Gminnego Programu Rewitalizacji jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potencjały, a także wynikające z nich potrzeby rewitalizacyjne. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb, a także są powiązane z wizją stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.

Cel rewitalizacji 1. *Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców* wraz przyczyniającymi się do jego realizacji kierunkami działań, które dotyczą: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, pobudzania aktywności społecznej

i zawodowej mieszkańców oraz poprawy standardów i dostępności usług społecznych i zdrowotnych – odpowiada na określone na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z następującymi zagadnieniami:

- 1) Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją społeczną zamieszkujących na obszarze rewitalizacji (szczególnie wsparcie rodzin dotkniętych długotrwałym bezrobociem, ubóstwem i długotrwałą lub ciężką chorobą).
- 2) Przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia.
- 3) Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji.
- 4) Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju ludzi młodych.
- 5) Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym.
- 6) Wykorzystanie istniejącej infrastruktury i obiektów do poszerzenia oferty spędzania wolnego czasu.
- 7) Zwiększenie oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji i promowanie samozatrudnienia.
- 8) Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Osiągnięcie założeń celu 1. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach społecznej i gospodarczej.

Cel rewitalizacji 2. *Poprawa warunków życia mieszkańców* wraz z przyczyniającymi się do jego realizacji kierunkami działań, które dotyczą: kształtowania funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, zapewniania dostępu do wysokiej jakości usług publicznych oraz ochrony środowiska i ograniczania niskiej emisji zanieczyszczeń – odpowiada na określone na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z następującymi zagadnieniami:

- 1) Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych.

- 2) Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców.
- 3) Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych oraz budynków, w których prowadzona jest działalność gospodarcza i/lub społeczna.
- 4) Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń i ochrona środowiska.
- 5) Uporządkowanie terenów zieleni urządzonej oraz terenów leśnych służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców.
- 6) Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Osiągnięcie założeń celu 2. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024

WIZJA 2024

Pustków-Osiedle – spójną, funkcjonalną i bezpieczną przestrzenią zapewniającą dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, w której aktywni i przedsiębiorczy mieszkańcy uzyskują zadawalające dochody i korzystają z szerokiej oferty spędzania wolnego czasu oraz aktywnej rekreacji wykorzystując dogodną lokalizację i istniejącą infrastrukturę społeczną i techniczną.

CEL REWITALIZACJI 1.
Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców

KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2.

Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców

KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3.

Poprawa standardów i dostępności usług społecznych i zdrowotnych

CEL REWITALIZACJI 2.

Poprawa warunków życia mieszkańców

KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1.

Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej

KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2.

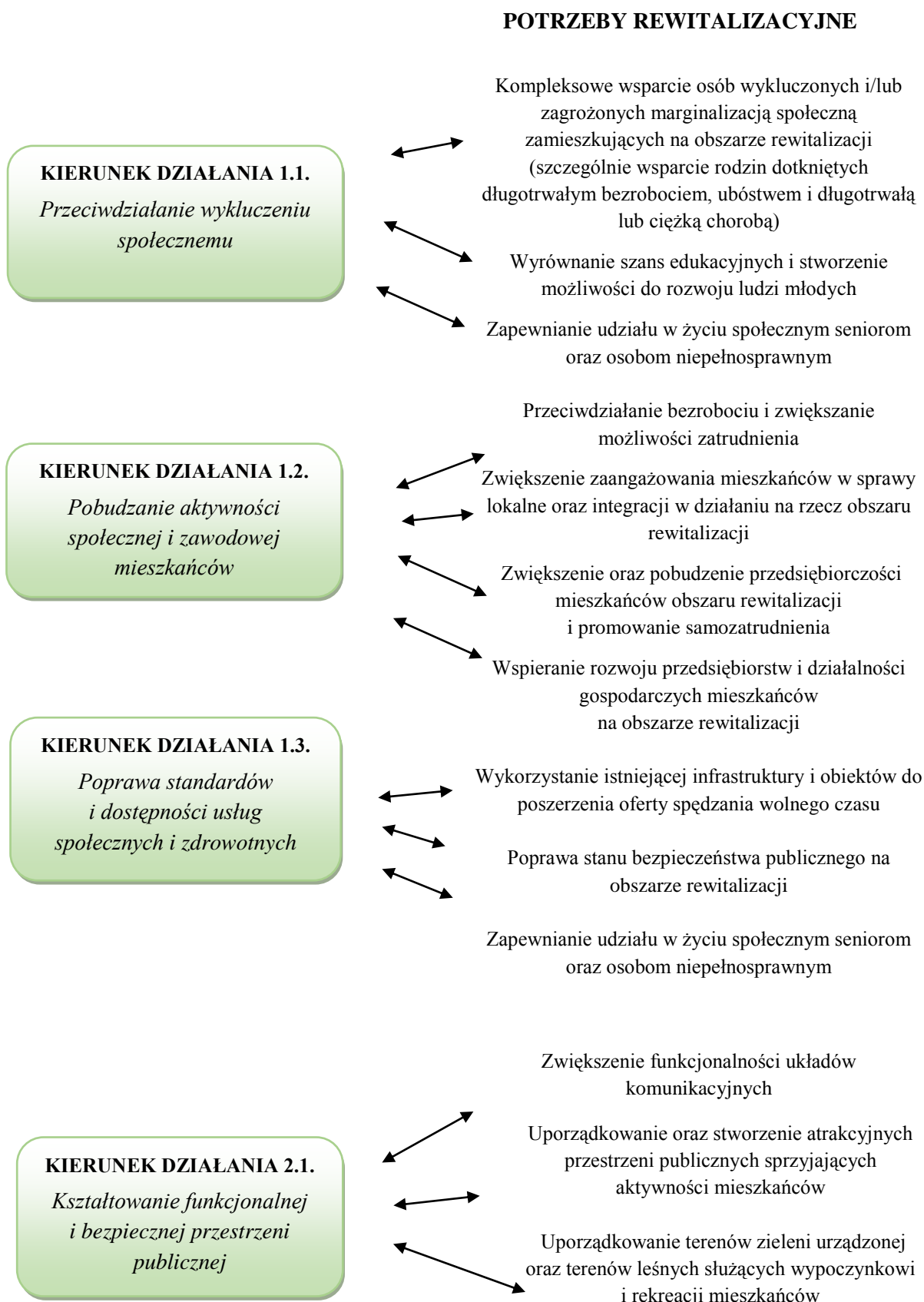
Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych

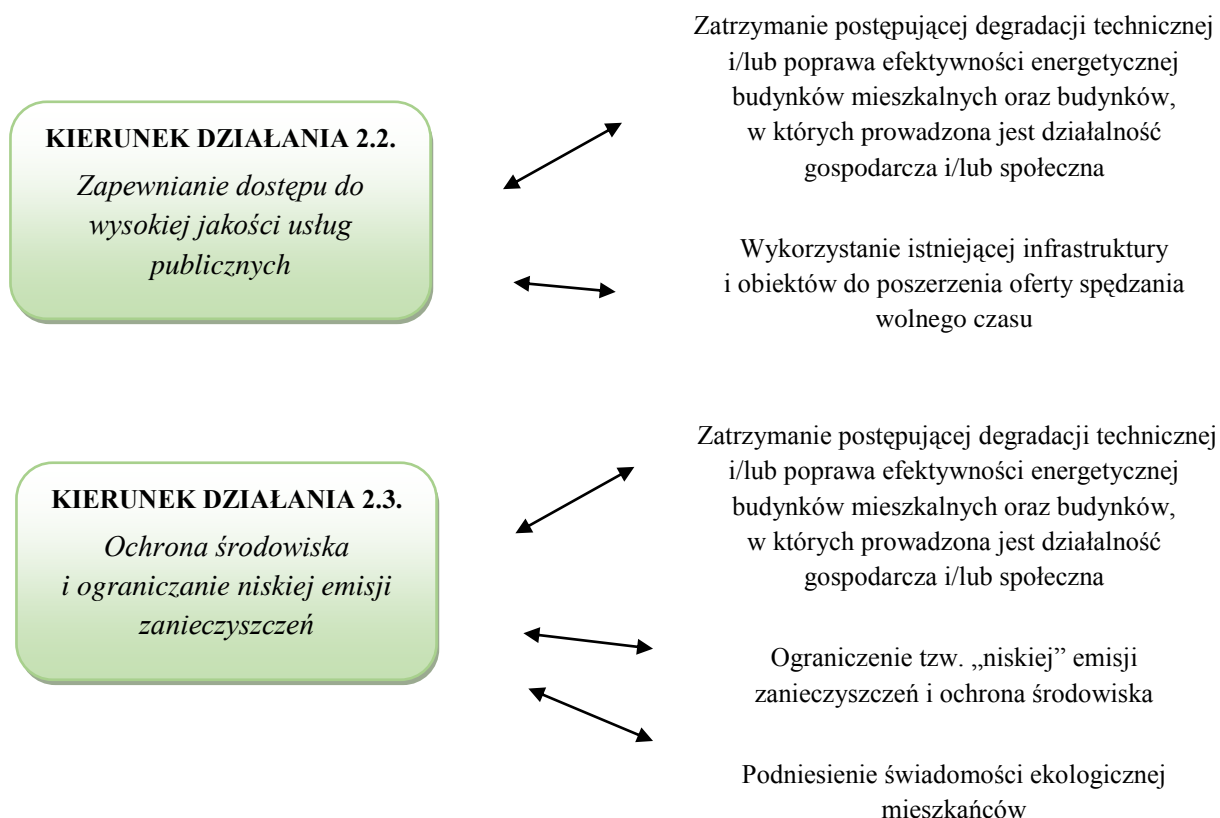
KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3.

Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 4 Cele i kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk

Źródło: Opracowanie własne

2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2016–2024

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dębica złożony jest z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz z charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki temu dokument jest konstrukcją złożoną z wielu różnorodnych projektów, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów, a tym samym ich efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe oraz wykorzystuje lokalne potencjały. Ponadto planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wynikają z określonych kierunków działań służących realizacji celów rewitalizacji, co wykazane zostało w zakresie projektów podstawowych jako „Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt” (w tabelach 6–14).

2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć

W wyniku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, a także w oparciu o zasadę partnerstwa oraz partycypacji społecznej, zdefiniowano i scharakteryzowano 6 *projektów podstawowych*, czyli takich, bez których realizacja celów dokumentu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Ponadto są to projekty kluczowe do powodzenia procesu rewitalizacji, ponieważ oddziałują kompleksowo na zidentyfikowane problemy we wszystkich sferach, a przede wszystkim w sferze społecznej. Główne założenia projektów przedstawiają tabele 6–14.

Tabela 6 Projekt podstawowy nr 1

Nazwa projektu	<i>Stworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji (Pustków-Osiedle 33)	Okres realizacji	2019–2021
Szacowana wartość	2 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR – działania: 6.2.2), budżet gminy, budżet powiatu
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>W ramach projektu planuje się przebudowę i rozbudowę budynku Internatu (Pustków-Osiedle 33) w celu utworzenia Dziennego Domu Pobytu Seniora. W skład działań wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przebudowa piętra budynku dla potrzeb ww. działań ze stworzeniem osobnego wejścia – rozbudowa o klatkę schodową, z zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych (winda), – utworzenie deptaka dla seniorów, – utworzenie sali konferencyjno-szkoleniowej, – spójne, estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni otaczającej obiekt. <p>Wszystkie powyższe działania uwzględniają dostosowanie przestrzeni i obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych oraz wpływają na zachowanie i utrwalenie ładu przestrzennego.</p> <p>Projekt zrealizowany będzie w wydzielonej powierzchni budynku Internatu (pierwsze piętro), a także na wydzielonym z przestrzeni i ograniczonym ogrodzeniem fragmencie terenu otaczającego budynek objęty dofinansowaniem.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębica, powiat dębicki (Starostwo Powiatowe w Dębicy).		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5):</p> <p>1) w sferze społecznej: 2, 6, 11 – zwiększenie dostępu do usług społecznych przyczyni się do zmniejszenia odpływu ludności, dzięki zachowaniu i pobudzaniu aktywności starszych osób, poprzez zapewnienie im odpowiedniej</p>		

	<p>oferty spędzania wolnego czasu (szczególnie osoby bezrobotne, w wieku emerytalnym) zmniejszy się zagrożenie ich wykluczenia społecznego.</p> <p>2) <i>w sferze gospodarczej:</i> 2 – dzięki zapewnieniu osobom starszym możliwości całonocnego pobytu w Dziennym Domu Pobytu Seniora, wiele osób dorosłych, które boją się podjąć pracę i pozostawić swoich starszych rodziców samych w domu, będzie mogło czynnie uczestniczyć na rynku pracy, w tym poprzez zakładanie własnych przedsiębiorstw.</p> <p>3) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:</i> 4 – przebudowa i rozbudowa części budynku oraz zagospodarowanie jego otoczenia będą wpływały na estetyczne i spójne zagospodarowanie przestrzeni obszaru rewitalizacji.</p> <p>4) <i>w sferze technicznej:</i> 1 – realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu technicznego przedmiotowego budynku, w tym do poprawy jego efektywności energetycznej.</p> <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):</p> <p>1) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:</i> 2, 3 – projekt wykorzystuje istniejący obiekt do adaptacji na cele społeczne, ponadto jego realizacja wzmocni potencjał obszaru rewitalizacji jakim jest lokalizacja różnych obiektów, w tym usługowych, ochrony zdrowia, oświaty itp.</p>
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Poprawa standardów i dostępności usług społecznych i zdrowotnych.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektywne wykorzystanie zdegradowanych budynków i przestrzeni do pełnienia funkcji społecznych na rzecz mieszkańców; - estetyczne, funkcjonalne i bezpieczne zagospodarowanie przestrzeni wraz z wyposażeniem w infrastrukturę przestrzeni publicznych (w tym likwidacja barier architektonicznych); - poprawa dostępności i zwiększenie jakości usług publicznych; - wzrost tożsamości lokalnej; - wzrost aktywności społecznej mieszkańców; - włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wybudowanych/przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej; 2. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją; 3. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa); 2. Liczba zlikwidowanych w efekcie realizacji projektu barier architektonicznych; 3. Liczba włączonych społecznie osób zagrożonych marginalizacją.

	<p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Przebudowa i rozbudowa wraz z termomodernizacją dotychczasowego Internatu ze zmianą przeznaczenia na potrzeby Gminnego Publicznego Żłobka</i> – projekty realizowane będą w jednym budynku (zostanie on powierzchniowo odpowiednio podzielony i dostosowany, tak aby dostęp do niego mieli osobno odbiorcy każdego z projektów). Projekty wykorzystują zdegradowany budynek do adaptacji na nowe funkcje, co przyczyni się do wzrostu dostępu do wysokiej jakości usług publicznych/społecznych oraz do poprawy stanu technicznego budynku i estetyki przestrzeni. Projekty spełniają podobne cele. 2) <i>UNIwersytet Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</i> – planowane szkolenia i warsztaty będą mogły odbywać się w sali konferencyjno-szkoleniowej wyodrębnionej w części budynku obecnego Internatu. Ponadto projekty przyczyniają się do zapobiegania wykluczenia społecznego osób zagrożonych marginalizacją. 3) <i>Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich</i> – projekty są ze sobą powiązane pod względem uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych. Atrakcyjność projektowanego DDPS wzmocni także wzrost bezpieczeństwa publicznego (spójny monitoring). Ponadto projekty są ze sobą powiązane pod względem dbałości o estetykę przestrzeni, uporządkowania i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni oraz wzrostu atrakcyjności osiedla dla mieszkańców. Przebudowa drogi przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa na i przy drodze, co jest istotne z punktu widzenia osób starszych, które będą musiały dotrzeć do DDPS. Realizacja projektów przyczyni się do wzrostu atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania, m.in. poprzez wzrost dostępu do usług publicznych. 4) <i>Mam kwalifikację – mogę więcej</i> – planowane warsztaty/szkolenia będą mogły odbywać się w sali konferencyjno-szkoleniowej. 5) <i>Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży</i> – osoby starsze korzystające z DDPS będą mogły korzystać z organizowanych form aktywnego wypoczynku, a także brać udział w spotkaniach edukacyjnych dotyczących tematyki zdrowia i procesu starzenia się. Udział w wydarzeniach kulturalnych i historycznych pozwoli im aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i integrować się z pozostałymi mieszkańcami obszaru i gminy.

Tabela 7 Projekt podstawowy nr 2

Nazwa projektu	<i>Przebudowa i rozbudowa wraz z termomodernizacją dotychczasowego Internatu ze zmianą przeznaczenia na potrzeby Gminnego Publicznego Żłobka</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji (Pustków-Osiedle 33)	Okres realizacji	2019–2021
Szacowana wartość	2 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR – działania: 7.4), budżet gminy, budżet powiatu
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>W ramach projektu planuje się przebudowę i rozbudowę budynku Internatu (Pustków-Osiedle 33) wraz z termomodernizacją części budynku objętej projektem, w celu utworzenia Gminnego Publicznego Żłobka. W skład działań wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przebudowa i adaptacja parteru budynku dla potrzeb funkcjonowania żłobka ze stworzeniem osobnego wejścia, – utworzenie placu zabaw przy budynku, – spójne, estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni otaczającej obiekt. <p>Wszystkie powyższe działania uwzględniają dostosowanie przestrzeni i obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wpływają na zachowanie i utrwalenie ładu przestrzennego.</p> <p>Projekt zrealizowany będzie w wydzielonej powierzchni budynku Internatu (parter), a także na wydzielonym z przestrzeni i ograniczonym ogrodzeniem fragmencie terenu otaczającego budynek objęty dofinansowaniem.</p> <p>Koszt elementów, które nie będą w projekcie uznane za koszt kwalifikowalny pokryje beneficjent.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębica, powiat dębicki		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>w sferze społecznej</i>: 1, 2, 3, 6, 10 – stworzenie żłobka umożliwi wielu mieszkańcom, szczególnie kobietom, powrót na rynek pracy. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych/społecznych zwiększy atrakcyjność obszaru rewitalizacji jako miejsca do życia dla młodych rodzin, dzięki czemu zmniejszy się odpływ ludności. 2. <i>w sferze gospodarczej</i>: 1, 2 – młodzi rodzice, dzięki zapewnionej opiece nad najmłodszymi, będą mogli rozwijać swoją przedsiębiorczość poprzez zakładanie własnych działalności gospodarczych. 3. <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 3, 4 – nieestetyczny i odstraszący swoim wyglądem budynek będzie poddany modernizacji, w tym termomodernizacji, dzięki czemu przyczyni się do poprawy ładu przestrzennego, ponadto w otoczeniu planuje się wybudowanie placu zabaw i elementów małej architektury, takiej jak ławki, kosze na śmieci. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>w sferze społecznej</i>: 1, 2, 3 – projekt wykorzysta potencjał jakim jest szansa na wzrost kapitału społecznego poprzez dodatni przyrost naturalny, zostanie zrealizowany w stosunkowo bezpiecznym miejscu, co jest istotne ze względu na jego charakter (opieka nad dziećmi do lat 3), ponadto możliwe jest włączenie CKiB do działań prowadzonych w żłobku. 		

	<p>2. w sferze gospodarczej: 1, 2 – mieszkańcy korzystający z usług żłobka będą mieli większe szanse na powrót na rynek pracy dzięki istniejącym zakładom pracy.</p> <p>3. w sferze przestrzennej: 1, 2, 3 – projekt wykorzystuje potencjał jakim jest dogodna lokalizacja obszaru rewitalizacji oraz wzmacnia potencjał obszaru jakim jest istniejąca baza usługowa, w tym usług publicznych.</p>
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Poprawa standardów i dostępności usług społecznych i zdrowotnych.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektywne wykorzystanie zdegradowanych budynków i przestrzeni do pełnienia funkcji społecznych na rzecz mieszkańców; - estetyczne, funkcjonalne i bezpieczne zagospodarowanie przestrzeni wraz z wyposażeniem w infrastrukturę przestrzeni publicznych (w tym likwidacja barier architektonicznych); - poprawa dostępności i zwiększenie jakości usług publicznych; - wzrost tożsamości lokalnej; - wzrost aktywności społecznej mieszkańców; - włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją – możliwość powrotu na rynek pracy matek. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu. 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3. Liczba wykorzystanych zdegradowanych budynków. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Stworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora – projekty realizowane będą w jednym budynku (zostanie on powierzchniowo odpowiednio podzielony i dostosowany, tak aby dostęp do niego mieli osobno odbiorcy każdego z projektów). Projekty wykorzystują zdegradowany budynek do adaptacji na nowe funkcje, co przyczyni się do wzrostu dostępu do wysokiej jakości usług publicznych/społecznych oraz do poprawy stanu technicznego budynku i estetyki przestrzeni. Projekty spełniają podobne cele. 2) UNIwersytet Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – projekty mają charakter edukacyjny, przyczyniają się do zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

	<p>3) Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich – atrakcyjność projektowanego żłobka wzmocni także wzrost bezpieczeństwa publicznego (spójny monitoring). Ponadto projekty są ze sobą powiązane pod względem dbałości o estetykę przestrzeni, uporządkowania i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni oraz wzrost atrakcyjności osiedla dla mieszkańców. Przebudowa drogi przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa na i przy drodze, co jest istotne z punktu widzenia osób, które będą musiały dotrzeć z dziećmi do żłobka.</p> <p>4) Mam kwalifikację – mogę więcej – osoby, które zdobędą dzięki projektowi odpowiednie kwalifikacje i kompetencje będą miały możliwość podjęcia pracy dzięki dostępowi do żłobka dla ich dzieci.</p> <p>5) Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży – projekty zwiększą atrakcyjność obszaru rewitalizacji pod względem dostępu do szerokiej oferty usług społecznych, publicznych, edukacyjnych.</p>
--	---

Tabela 8 Projekt podstawowy nr 3

Nazwa projektu	<i>UNIwersytet Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2023
Szacowana wartość	1 mln zł	Źródła finansowania	Środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (FIO), budżet gminy, środki prywatne, środki organizacji pozarządowych
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cykl szkoleń i warsztatów z psychologii dla dzieci i młodzieży (m.in. zaburzenia odżywiania, depresja, zaniżona samoocena, lęki, agresja, zaburzenia behawioralne, np. wagary, samookaleczenia, poradnictwo zawodowe, sesje coachingowo- motywacyjne), komunikacja i relacje; – warsztaty i spotkania z profilaktyki uzależnień (dopalacze, narkotyki, alkohol); – edukację finansową dla dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji (jak oszczędzać i właściwie zarządzać finansami); – organizację zajęć dla dzieci i młodzieży, mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych oraz rozwijanie ich zainteresowań i pasji; – szkolenia praktyczne z udzielania pierwszej pomocy i ratownictwa w nagłych wypadkach; – tworzenie grup wsparcia, zintegrowanie środowiska lokalnego poprzez wspólne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej oraz pobudzanie aktywności we wszystkich dziedzinach życia społecznego; – warsztaty i zajęcia, m.in. chemiczne, we współpracy z firmą LERG S.A. oraz z Zespołem Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Pustkowie-Osiedlu. 		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębica, partnerzy społeczni (stowarzyszenia, organizacje pozarządowe)		

<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 4, 6, 8, 9 – szczególnie poprzez rozwijanie postaw przedsiębiorczości u ludzi młodych, poszerzenie możliwości zdobywania odpowiednich kwalifikacji społecznych i zawodowych. 2) w sferze gospodarczej: 1, 2 – wykorzystanie potencjału kapitału społecznego i kształtowanie postawy przedsiębiorczości u młodych ludzi, wzrost świadomości znaczenia samorozwoju. 3) w sferze środowiskowej: 2, 3 – poprzez zajęcia zwiększające świadomość ekologiczną oraz zwiększające świadomość znaczenia zdrowia i wpływu otaczającego człowieka środowiska na jego zdrowie. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 3, 5 – planowane szkolenia, wydarzenia, warsztaty, zajęcia mogą być organizowane przez lub przy współudziale organizacji pozarządowych z obszaru rewitalizacji i całej gminy i/lub Gminnego Centrum Kultury i Bibliotek. 2) w sferze gospodarczej: 1, 2 – poprzez planowane warsztaty i zajęcia przy współpracy z lokalnymi pracodawcami, a także wykorzystanie potencjału lokalizacyjnego i gospodarczego przez osoby, które zdobędą odpowiednie umiejętności w projekcie.
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Poprawa standardów i dostępności usług społecznych i zdrowotnych.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb dzieci i młodzieży dyktowanych przez zapotrzebowanie na rynku pracy; – włączenie społeczne osób młodych zagrożonych marginalizacją; – wzrost integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej; – wzmocnienie kapitału społecznego; – wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów/zajęć/spotkań. 2. Liczba osób objętych wsparciem. <p><i>Wskaźniki rezultatu</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ilość utworzonych grup wsparcia. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Stworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora – planowane szkolenia i warsztaty będą mogły odbywać się w sali konferencyjno-szkoleniowej wyodrębnionej w części budynku obecnego Internatu. Ponadto projekty

	<p>przyczyniają się do zapobiegania wykluczenia społecznego osób zagrożonych marginalizacją.</p> <p>2) Przebudowa i rozbudowa wraz z termomodernizacją dotychczasowego Internatu ze zmianą przeznaczenia na potrzeby Gminnego Publicznego Żłobka – projekty mają charakter edukacyjny, przyczyniają się do zapobiegania wykluczeniu społecznemu.</p> <p>3) Rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu – wyposażenie i rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu zwiększy możliwości i poprawi warunki planowanych do organizacji zajęć, szkoleń, imprez, w tym mających na celu międzypokoleniową integrację.</p> <p>4) Rozwój kompetencji kluczowych uczniów – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ przyczyniają się do wzrostu kompetencji młodzieży oraz kształtowania właściwych postaw.</p> <p>5) Mam kwalifikację – mogę więcej! – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ mają na celu aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców (w tym ludzi młodych), wzrost kompetencji społecznych, dostosowanie umiejętności do potrzeb lokalnego rynku pracy, kształtowanie właściwych postaw.</p> <p>6) Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży – projekty są ze sobą powiązane szczególnie w kontekście planowanych działań informacyjno-edukacyjnych, spotkań edukacyjnych, kształtowania właściwych postaw (przedsiębiorczych, ekologicznych).</p>
--	---

Tabela 9 Projekt podstawowy nr 4

Nazwa projektu	<i>Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2022
Szacowana wartość	4 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR – działanie 6.3), budżet gminy, budżet powiatu
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Głównym celem projektu jest ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji poprzez poprawę atrakcyjności inwestycyjnej, społecznej i rozwój działalności sportowo-rekreacyjnej oraz wykorzystanie istniejącej infrastruktury na terenie Pustkowa-Osiedla.</p> <p>Projekt obejmuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Przebudowę i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego (monitoring). 2) Wymianę oświetlenia drogowego na energooszczędne i proekologiczne. 3) Zagospodarowanie terenów przestrzeni publicznej mienia komunalnego Gminy Dębica w miejscowości Pustków-Osiedle. Zagospodarowanie terenu na park rekreacyjny (nadanie nowych funkcji: rekreacyjnych, społecznych, kulturalnych i edukacyjnych) polegać będzie na przebudowie istniejącej infrastruktury terenu, a także: <ul style="list-style-type: none"> – wyznaczeniu oryginalnych kształtów rabat i nasadzeniu urozmaiconych gatunkowo i kolorystycznie krzewów i bylin, co zmieni park w zachęcające do wejścia miejsce i znacznie podniesie jego estetykę; – umiejscowieniu altanki oraz pergoli, po których piętrzyć się będzie do góry zielony bluszcz; miejsce to będzie okazją do odpoczynku i wzajemnych konwersacji (integracja mieszkańców); 		

	<ul style="list-style-type: none"> – wybudowaniu placu zabaw w formie wyznaczonych kącików, w których posadowione zostaną poszczególne elementy zabawowe; – wyposażeniu terenu w elementy małej architektury: ławki, stojaki rowerowe, tablice informacyjne (z danymi dotyczącymi ogrodu i możliwości korzystania z niego, zapisanymi w druku powiększonym i opisem w języku Braille’a), kosze na śmieci. <p>W projekcie przewidziano podziały tematyczne wewnątrz. Każdy obszar służyć będzie innemu doświadczeniu i pobudzać będzie inne zmysły (działanie edukacyjne):</p> <ul style="list-style-type: none"> – plac z budkami dla ptaków, – ścieżka edukacyjna „Poznajemy rośliny w lesie”, – ścieżka edukacyjna – matematyczno-przyrodnicza, – owocowe zakątki – „Malinowy ogród”, „Jeżynowy Raj”, „Poziomkowe liście”, – stanowisko paproci, – „poznajemy owady” – ścieżka edukacyjna o owadach, – sztuczne mrowisko, – ścieżka edukacyjna „Poznajemy węże występujące w Polsce”, – ścieżka edukacyjna „Grzybobranie – poznajemy grzyby”, – ścieżki w kształcie owoców klonu, – ścieżka ćwiczeń, – krąg 12 kamieni, – część fitness. <p>Działania składające się na poznanie terenu dla dzieci, w których zawarta zostanie bogata wiedza na temat świata przyrody, daje szansę na kształtowanie pozytywnych postaw dziecka, umożliwiających poznanie i pokochanie (a co za tym idzie – dbanie) otaczającego świata. Celem projektu jest stworzenie właściwego charakteru terenu i wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania zapewniającego dzieciom i dorosłym wypoczynek i możliwość miłego, aktywnego i rekreacyjnego spędzania wolnego czasu.</p> <p>4) Przebudowę drogi powiatowej nr 1284R Ostrów – granica powiatu – Brzeźnica. Projekt dotyczy przebudowy drogi powiatowej nr 1284R Ostrów – granica powiatu – Dębica w miejscowości Pustków-Osiedle. Jego celem jest poprawa bezpieczeństwa użytkowników drogi, zwiększenie nośności drogi, poprawa warunków poruszania się pojazdów, poprawa dostępności komunikacyjnej, zmniejszenie oddziaływań i uciążliwości dla terenów sąsiednich przylegających do drogi, związanych z występowaniem hałasu, wibracji, emisji spalin do powietrza oraz ograniczenie oddziaływań związanych z eksploatacją przedmiotowego układu drogi. Zakres rzeczowy obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie konstrukcji jezdni w celu uzyskania parametrów wymaganych dla zakładanej kategorii ruchu, – przebudowę istniejących i budowę nowych chodników dla pieszych, – przebudowę zatok autobusowych, – przebudowę układu odwodnienia drogi, – wymianę oznakowania, – przebudowę skrzyżowań i zjazdów. <p>5) Termomodernizację, poprawę warunków technicznych i modernizację części wspólnych oraz rozbudowę budynku socjalnego (działka 3600/79) celem poprawy warunków życia jego mieszkańców (planuje się włączenie mieszkańców w prace związane z uporządkowaniem i zagospodarowaniem terenu wokół budynku celem ich aktywizacji, wzmocnienia więzi sąsiedzkich,</p>
--	--

	<p>poczucia odpowiedzialności i dbałości o wspólne dobro). W rozbudowanej części budynku planuje się stworzenie warunków i udostępnienie pomieszczeń pod działalność gospodarczą (nadanie nowej funkcji – gospodarczej).</p> <p>Wszystkie inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębica, powiat dębicki, Nadleśnictwo Dębica, partnerzy społeczni, partnerzy gospodarczy.
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 2, 6 – w szczególności poprzez stworzenie atrakcyjnych warunków życia mieszkańców, bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz stworzenie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu. 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 1, 3 – poprzez stworzenie spójnego systemu monitoringu (zmniejszenie ilości aktów wandalizmu i niszczenia mienia) oraz doposażenie przestrzeni w obiekty małej architektury. 3) w sferze technicznej: 3 – poprzez wymianę oświetlenia drogowego na energooszczędne i proekologiczne. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 1, 3, 4, 5 – z rezultatów projektu będą mogły korzystać przez lata młode i starsze pokolenia. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego zostanie utrzymany i dodatkowo podniesiony dzięki spójnemu systemowi monitoringu. 2) w sferze gospodarczej: 1 – potencjał gospodarczy zostanie wzmocniony dzięki poprawie przestrzeni (jej estetyki i funkcjonalności) oraz dbałości o bezpieczeństwo (monitoring) i środowisko (proekologiczne i energooszczędne oświetlenie). 3) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 1, 2 – z wysokiej jakości infrastruktury rekreacyjnej będą mogli korzystać nie tylko mieszkańcy obszaru, ale też całej gminy (dzięki dogodnemu położeniu komunikacyjnemu). 4) w sferze środowiskowej: 1 – poprzez wykorzystanie terenów zieleni do rozwoju aktywnych form spędzania wolnego czasu.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3. Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa estetyki i ładu przestrzennego; - włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją, poprzez umożliwienie im integracji społecznej (korzystanie z parku rekreacyjnego, poprawa warunków życia mieszkańców bloków socjalnych); - integracja międzypokoleniowa; - poprawa stanu środowiska;

	<p>- wzrost bezpieczeństwa drogowego.</p> <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2. Powierzchnia obszarów publicznych niezagospodarowanych objętych projektem. 3. Liczba zamontowanych urządzeń systemu bezpieczeństwa publicznego. 4. Liczba zmodernizowanych elektrycznie budynków. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. 2. Liczba osób korzystających rocznie z powstałej infrastruktury rekreacyjnej/sportowej/turystycznej. 3. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 4. Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej. 5. Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Stworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora – projektowana droga oraz system monitoringu zapewnią osobom starszym bezpieczne i komfortowe dotarcie do Dziennego Domu Pobytu Seniora. Projekty są ze sobą również powiązane ze względu na spójne, estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni. 2) Przebudowa i rozbudowa wraz z termomodernizacją dotychczasowego Internatu ze zmianą przeznaczenia na potrzeby Gminnego Publicznego Żłobka – projektowana droga oraz system monitoringu zapewnią rodzicom z dziećmi bezpieczne i komfortowe dotarcie do żłobka. Projekty są ze sobą również powiązane ze względu na spójne, estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni. 3) Rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu – projekty sprzyjają rozwojowi rekreacji na obszarze rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej oraz rekreacyjno-edukacyjne zagospodarowanie przestrzeni (park rekreacyjny). 4) Uporządkowanie obszarów leśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Dębica – projekty sprzyjają ochronie środowiska oraz estetycznemu zagospodarowaniu przestrzeni, w tym terenów leśnych. 5) Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży – projekty ukierunkowane są na zapewnienie możliwości rozwoju mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, poprzez stworzenie infrastruktury rekreacyjno-edukacyjnej oraz organizację zajęć kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych.

Tabela 10 Projekt podstawowy nr 5

Nazwa projektu	Rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2019–2021
Szacowana wartość	2,5 mln zł	Źródła finansowania	środki Ministerstwa Sportu i Turystyki, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Projekt obejmuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu wraz z zakupem niezbędnego sprzętu i wyposażenia w celu nadania nowych funkcji sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych: <ol style="list-style-type: none"> a) wykonanie widowni odkrytej (etap II), b) stworzenie boiska do siatkówki plażowej, c) stworzenie Skate Parku, d) wykonanie ścieżek spacerowych i ogrodzenia, e) budowę widowni zadanej. 		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębica		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 2, 6 – w szczególności poprzez stworzenie atrakcyjnych warunków życia mieszkańców i szerokiej oferty aktywnego spędzania wolnego czasu. 2) W sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 4 – projekt przyczyni się do wzrostu estetyki przestrzeni poprzez zachowanie ładu przestrzennego. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 1, 5 – z rezultatów projektu będą mogli korzystać przez lata młode i starsze pokolenia. CKiB będzie mogło organizować spotkania, zajęcia, imprezy kulturalne, z wykorzystaniem powstałej w projekcie infrastruktury. 2) w sferze gospodarczej: 1 – potencjał gospodarczy zostanie wzmocniony dzięki poprawie przestrzeni (jej estetyki i funkcjonalności) oraz dbałości o środowisko (proekologiczne i energooszczędne oświetlenie). 3) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 1, 2 – z wysokiej jakości infrastruktury rekreacyjnej będą mogli korzystać nie tylko mieszkańcy obszaru, ale też całej gminy (dzięki dogodnemu położeniu komunikacyjnemu). 		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3. Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń.</p>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa estetyki i ładu przestrzennego; - integracja międzypokoleniowa; - poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców; - wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca do zamieszkania. 		

	<p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2. Liczba wybudowanych urządzeń/obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób korzystających rocznie z powstałej infrastruktury rekreacyjnej/sportowej/turystycznej. 2. Liczba nowych usług sportowo-rekreacyjnych. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) UNIwersytet Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – doposażenie i rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu zwiększy możliwości i poprawi warunki planowanych do organizacji zajęć, szkoleń, imprez, w tym mających na celu międzypokoleniową integrację. 2) Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich – projekty sprzyjają rozwojowi rekreacji na obszarze rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej oraz rekreacyjno-edukacyjne zagospodarowanie przestrzeni (park rekreacyjny). 3) Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży – dzięki powstałej w ramach projektu infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej możliwe będzie organizowanie różnych form aktywnego wypoczynku, rekreacji i sportowej rywalizacji.

Tabela 11 Projekt podstawowy nr 6

Nazwa projektu	<i>Uporządkowanie obszarów leśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Dębica</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018
Szacowana wartość	0,1 mln zł	Źródła finansowania	środki Ministerstwa Środowiska (POLiŚ), budżet gminy, budżet Nadleśnictwa
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Projekt polega na poprawie stanu sanitarnego i zdrowotnego lasu znajdującego się na obszarze rewitalizacji, sąsiadującego bezpośrednio z terenami zamieszkałymi oraz wzmocnieniu funkcji społeczno-rekreacyjnych. Zakres rzeczowy projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usunięcie podszytu, • podkrzesanie i formowanie koron drzew, • zrębkowanie uzyskanych pozostałości drzewnych, • sadzenie krajowych drzew i krzewów, • utworzenie alejek spacerowych wraz z miejscami do odpoczynku, • montaż tablic edukacyjnych, • prowadzenie działań edukacyjnych (promocyjno-informacyjnych) w zakresie wzrostu świadomości ekologicznej. 		
Podmioty realizujące projekt	Nadleśnictwo Dębica		

<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 2 – realizacja projektu przyczyni się do wzrostu estetyki przestrzeni, a co za tym idzie do wzrostu atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca do życia (mieszkania). 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 4 – projekt przyczyni się do wzrostu estetyki przestrzeni i zachowania ładu przestrzennego. 3) w sferze środowiskowej: 1, 2 – poprzez uporządkowanie terenów leśnych i zielonych oraz przeprowadzenie edukacyjno-informacyjnych działań z zakresu ekologii i ochrony środowiska. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze środowiskowej: 1 – projekt wykorzystuje potencjał obszaru rewitalizacji jakim jest duża ilość zieleni i terenów leśnych.
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców.</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3. Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa estetyki i ładu przestrzennego; – poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców; – wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca do zamieszkania; – poprawa stanu środowiska naturalnego; – wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (liczba odbiorców działań). 2. Liczba osób korzystających rocznie z powstałej infrastruktury rekreacyjnej/sportowej/turystycznej. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich – projekty sprzyjają ochronie środowiska oraz estetycznemu zagospodarowaniu przestrzeni, w tym terenów leśnych. 2) Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży – w ramach projektów prowadzone będą działania informacyjno-edukacyjne dążące do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość środowiska naturalnego.

Tabela 12 Projekt podstawowy nr 7

Nazwa projektu	<i>Rozwój kompetencji kluczowych uczniów</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2020
Szacowana wartość	0,5 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS – działanie 9.2), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Działania ukierunkowane będą na rozwój: doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli szkół na obszarze rewitalizacji w zakresie rozwijania kompetencji matematyczno-przyrodniczych, korzystania z narzędzi TIK, prowadzenia procesu indywidualizacji; kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz cyfrowych; wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami; wyposażenie pracowni szkolnych. Celem głównym projektu jest podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębica		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5): 1) w sferze społecznej: 4, 8 – poprzez podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy. 2) w sferze środowiskowej: 2 – poprzez kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych w zakresie przedmiotów przyrodniczych.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty podjętych działań to: - dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb dzieci i młodzieży dyktowanych przez zapotrzebowanie na rynku pracy; - rozwój kompetencji niezbędnych na rynku pracy; - poprawa bezpieczeństwa i komfortu nauczania; - wzrost kompetencji kluczowych uczniów w zakresie TIK, nauk matematyczno-przyrodniczych, pracy zespołowej. <i>Wskaźniki produktu:</i> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie. 3. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych. <i>Wskaźniki rezultatu:</i> 1. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu. 2. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych.		

	Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> , IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.
Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) UNIwersYTET MŁODEGO CZŁOWIEKA – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ przyczyniają się do wzrostu kompetencji młodzieży oraz kształtowania właściwych postaw. 2) Mam kwalifikację – mogę więcej! – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ ich celem jest uzyskiwanie kwalifikacji i nabycie kompetencji do wykonywania przez uczestników zawodów, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy. 3) Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży – szeroki wachlarz zajęć o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, artystycznym, plastycznym i rozrywkowym uzupełni działania związane z podniesieniem u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

Tabela 13 Projekt podstawowy nr 8

Nazwa projektu	<i>Mam kwalifikację – mogę więcej!</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2023
Szacowana wartość	2,0 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS – działanie 7.1), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Przedmiotem projektu jest kompleksowa i zindywidualizowana aktywizacja społeczno-zawodowa wykorzystująca elementy aktywizacji edukacyjnej, społecznej i zawodowej.</p> <p>Zakres projektu obejmować będzie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania indywidualne i grupowe z doradcą zawodowym w zakresie poradnictwa zawodowego, pomocy w wyborze kursu zawodowego i określenia predyspozycji, przezwyciężenia bierności zawodowej, zdobycia umiejętności autoprezentacji i pracy w zespole, poruszania się po rynku pracy, sporządzania dokumentacji aplikacyjnej. 2. Kursy zawodowe wynikające z lokalnych potrzeb rynku pracy adekwatne do potrzeb uczestników projektu po spotkaniu z doradcą zawodowym (w tym zróżnicowane dla obu płci). Celem jest uzyskiwanie kwalifikacji i nabycie kompetencji do wykonywania przez uczestników zawodów. 3. Staże realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy w celu zdobycia doświadczenia zawodowego. <p>Projekt realizowany będzie na terenie obszaru rewitalizacji i dedykowany będzie głównie dla jego mieszkańców, jednak ze względu na charakter projektu (projekt „miękki”) oraz zapobieżenie wykluczenia społecznego, nie wyklucza się uczestnictwa innych mieszkańców gminy. Pierwszeństwo i preferencje w uczestniczeniu w projekcie będą miały osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji a w drugiej</p>		

	kolejności osoby z pozostałych obszarów kryzysowych.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębica, Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5):</p> <p>1) w sferze społecznej: 3, 4, 5, 6, 9 – szczególnie poprzez zdobywanie przez uczestników projektu zdolności do poruszania się po rynku pracy, wzrost ich kompetencji społecznych oraz pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego.</p> <p>2) w sferze gospodarczej: 2 – dzięki nabytym kompetencjom i kwalifikacjom możliwy jest wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, a co za tym idzie wzrost liczby nowo rejestrowanych działalności gospodarczych.</p> <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):</p> <p>1) w sferze gospodarczej: 1, 2 – staże dla uczestników projektu mające na celu zdobycie przez nich doświadczenia zawodowego, które będą mogły odbywać się u lokalnych pracodawców.</p>
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Poprawa standardów i dostępności usług społecznych i zdrowotnych.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców.</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy; - wzrost aktywności zawodowej i społecznej; - włączenie do życia społecznego osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych

<p>celów rewitalizacji</p>	<p>marginalizacją.</p> <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób objętych wsparciem. 2. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie. 3. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu. 2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Stworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora – planowane warsztaty/szkolenia będą mogły odbywać się w sali konferencyjno-szkoleniowej. 2) Przebudowa i rozbudowa wraz z termomodernizacją dotychczasowego Internatu ze zmianą przeznaczenia na potrzeby Gminnego Publicznego Żłobka – osoby, które zdobędą dzięki projektowi odpowiednie kwalifikacje i kompetencje będą miały możliwości podjęcia pracy dzięki dostępowi do żłobka dla ich dzieci. 3) UNIwersytet Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ mają na celu aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców (w tym ludzi młodych), wzrost kompetencji społecznych, dostosowanie umiejętności do potrzeb lokalnego rynku pracy, kształtowanie właściwych postaw. 4) Rozwój kompetencji kluczowych uczniów – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ ich celem jest uzyskiwanie kwalifikacji i nabycie kompetencji do wykonywania przez uczestników zawodów, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy. 5) Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży – projekty są ze sobą powiązane i uzupełniają się, ponieważ ich celem jest aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, spadek bezrobocia i kształtowanie postaw przedsiębiorczości już u najmłodszych.

Tabela 14 Projekt podstawowy nr 9

<p>Nazwa projektu</p>	<p><i>Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży</i></p>		
<p>Lokalizacja</p>	<p>Obszar rewitalizacji</p>	<p>Okres realizacji</p>	<p>2018–2023</p>
<p>Szacowana wartość</p>	<p>2 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania</p>	<p>środki UE (FIO), środki krajowe, środki gminy, środki prywatne</p>
<p>Zakres rzeczowy realizowanych</p>	<p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje szeroki wachlarz zajęć o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, artystycznym, plastycznym, rozrywkowym na obszarze</p>		

<p>zadań</p>	<p>rewitalizacji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji (z możliwością korzystania również przez pozostałych mieszkańców gminy) dostosowanych do potrzeb różnych grup wiekowych, z wykorzystaniem międzysektorowej współpracy różnych podmiotów, wspartej przestrzeni i obiektów, w szczególności poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Organizację różnych form aktywnego wypoczynku, rekreacji i sportowej rywalizacji – szczególnie w obiektach objętych rewitalizacją. 2) Działania informacyjno-edukacyjne mające na celu wsparcie merytoryczne związane z podejmowaniem nowych, rozwijaniem istniejących i prowadzeniem działalności o charakterze społecznym i gospodarczym, opartych o dziedzictwo kulturowe, historyczne i naturalne tego obszaru. 3) Organizację zajęć, szkoleń, kursów i warsztatów (m.in. tanecznych, plastycznych, muzycznych, teatralnych i sportowych). 4) Stworzenie forum współpracy podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i sektora publicznego na rzecz Gminy Dębica (w tym obszaru rewitalizacji). 5) Spotkania edukacyjne dotyczące tematyki zdrowia, procesu starzenia się, profilaktyki, chorób cywilizacyjnych oraz poradnictwa przedemerytalnego i emerytalnego. 6) Organizację imprez i wydarzeń o charakterze kulturalnym i historycznym. 7) Edukację oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony oraz negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość środowiska naturalnego. <p>Projekt realizowany będzie na terenie obszaru rewitalizacji i dedykowany będzie głównie dla jego mieszkańców, jednak ze względu na charakter projektu (projekt „miękki”) oraz zapobieżenie wykluczenia społecznego, nie wyklucza się uczestnictwa innych mieszkańców gminy. Pierwszeństwo i preferencje w uczestniczeniu w projekcie będą miały osoby zamieszkujące obszar rewitalizacji, a w drugiej kolejności osoby z pozostałych obszarów krzysowskich.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Gmina Dębica, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, grupy nieformalne</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 – w szczególności poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu i możliwości rozwoju dzieci i młodzieży. 2) w sferze środowiskowej: 2 – poprzez edukację oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony oraz negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość środowiska naturalnego. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 1, 3, 5 – w szczególności poprzez wykorzystanie działalności organizacji pozarządowych oraz Gminnego Centrum Kultury i Bibliotek o organizacji różnych wydarzeń kulturalnych, historycznych oraz spotkań informacyjno-edukacyjnych. 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 1, 2, 3 – dogodna lokalizacja i istniejące obiekty będą dodatkowym potencjałem i atutem organizowanych zajęć i wydarzeń.

<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Stworzenie spójnej przestrzeni publicznej.</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Zwiększanie poziomu jakości dostępnego zakresu usług publicznych. CEL REWITALIZACJI 2. <i>Zbudowanie międzysektorowych partnerstw na rzecz obszaru rewitalizacji.</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Rozwijanie przedsiębiorczości i aktywności społecznej oraz włączanie osób wykluczonych społecznie. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Tworzenie warunków do rozpoczynania i rozwoju działalności podmiotów turystycznych i okołoturystycznych.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost aktywności społecznej mieszkańców; - uatrakcyjnienie przemysłu czasu wolnego; - rozwój przedsiębiorczości mieszkańców; - wzrost integracji mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej; - wzmocnienie kapitału społecznego; - wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne; - wzrost tożsamości lokalnej mieszkańców. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób objętych wsparciem. <p><i>Wskaźnik rewitalizacji:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (liczba odbiorców działań). 2. Wzrost aktywności społecznej i tożsamości lokalnej mieszkańców (liczba uczestników spotkań/imprez). <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Stworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora</i> – osoby starsze korzystające z DDPS będą mogły korzystać z organizowanych form aktywnego wypoczynku, a także brać udział w spotkaniach edukacyjnych dotyczących tematyki zdrowia i procesu starzenia się. Udział w wydarzeniach kulturalnych i historycznych pozwoli im aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i integrować się z pozostałymi mieszkańcami obszaru i gminy. 2) <i>Przebudowa i rozbudowa wraz z termomodernizacją dotychczasowego Internatu ze zmianą przeznaczenia na potrzeby Gminnego Publicznego Żłobka</i> – projekty zwiększą atrakcyjność obszaru rewitalizacji pod względem dostępu do szerokiej oferty usług społecznych, publicznych, edukacyjnych. 3) <i>UNIwersytet Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</i> – projekty są ze sobą powiązane szczególnie w kontekście planowanych działań informacyjno-edukacyjnych, spotkań edukacyjnych, kształtowania właściwych postaw (przedsiębiorczych, ekologicznych). 4) <i>Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich</i> – projekty ukierunkowane są na

	<p>zapewnienie możliwości rozwoju mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, poprzez stworzenie infrastruktury rekreacyjno-edukacyjnej oraz organizację zajęć kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych.</p> <p>5) Rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu – dzięki powstałej w ramach projektu infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej możliwe będzie organizowanie różnych form aktywnego wypoczynku, rekreacji i sportowej rywalizacji.</p> <p>6) Uporządkowanie obszarów leśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Dębica – w ramach projektów prowadzone będą działania informacyjno-edukacyjne dążące do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz negatywnego wpływu działalności człowieka na jakość środowiska naturalnego.</p> <p>7) Rozwój kompetencji kluczowych uczniów – szeroki wachlarz zajęć o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, artystycznym, plastycznym i rozrywkowym uzupełni działania związane z podniesieniem u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy.</p> <p>8) Mam kwalifikację – mogę więcej! – projekty są ze sobą powiązane i uzupełniają się, ponieważ ich celem jest aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, spadek bezrobocia i kształtowanie postaw przedsiębiorczości już u najmłodszych.</p>
--	--

Wszystkie projekty zostały zweryfikowane w trybie partycypacji społecznej. Pierwszym etapem było przeprowadzenie otwartego naboru pomysłów na projekty rewitalizacyjne, które można było składać do Urzędu Gminy za pomocą fiszek projektowych dostępnych na stronie internetowej gminy (ugdebica.pl), na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl), na stronie internetowej poświęconej rewitalizacji w gminie Dębica (rewitalizacjagminydebica.pl) oraz w Urzędzie Gminy Dębica. W drodze naboru chęć do partnerstwa w projektach rewitalizacyjnych zgłosili: Nadleśnictwo Dębica, powiat dębicki oraz Stowarzyszenie Na Rzecz Wszechstronnego Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Nasza Sprawa”. Wszystkie założenia dokumentu i elementy projektów były konsultowane z różnymi grupami interesariuszy zarówno podczas warsztatów dla potencjalnych partnerów, warsztatów dla mieszkańców i konferencji rozpoczynającej prace nad GPR (24.03.2017 r.) jak i warsztatów dla partnerów i spotkania otwartego z mieszkańcami obszaru rewitalizacji podczas konsultacji społecznych projektu 1.0 dokumentu (08.05.2017 r.), a także podczas posiedzeń Komitetu Rewitalizacji.

Wszystkie powyżej wskazane i opisane projekty podstawowe ze względu na zidentyfikowane w pogłębionej diagnozie obszaru problemy i potencjały (tabela 5) są kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji oraz osiągnięcia założonych celów w dążeniu do wizji obszaru (planowanego efektu). Tylko kompleksowe działania odnoszące się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej

i środowiskowej, spowodują osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na sytuację kryzysową. Ze względu na to, że wyznaczony obszar rewitalizacji posiada potencjały w postaci dogodnego położenia komunikacyjnego i istniejącej infrastruktury, głównie rekreacyjno-sportowej – ich wykorzystanie w działaniach rewitalizacyjnych przyczyni się do wzrostu dochodów mieszkańców całej gminy, a nie tylko obszaru rewitalizacji. Dzięki takiemu podejściu rewitalizacja jest niezbędnym elementem rozwoju gminy. Przedsięwzięcia związane z adaptacją obiektu Internatu na Dzienny Dom Pobytu Seniora i żłobek przyczynią się do włączenia społecznego mieszkańców i umożliwienia im korzystania z pozytywnych efektów prowadzonych działań poprzez zapewnienie im lepszych warunków życia oraz możliwości związanych ze znalezieniem zatrudnienia. Kompleksowe działania dotyczące rozszerzenia dostępu do atrakcyjnej infrastruktury oraz świadczonych usług, a także poprawy stanu technicznego układu komunikacyjnego spowodują wzrost inwestycji na obszarze przez podmioty prywatne, zapewniające mieszkańcom miejsca pracy. Szeroki zakres projektów polegających na aktywizacji i integracji różnych interesariuszy rewitalizacji spowoduje zwiększenie ich zaangażowania w sprawy lokalne. Zarówno działania inwestycyjne jak i społeczne realizowane przez podmioty z sektorów: społecznego, gospodarczego oraz publicznego, współfinansowane z różnych źródeł zewnętrznych, przyczynią się do osiągnięcia wizji obszaru.

Projekty „miękkie” będą dedykowane przede wszystkim dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, jednak ze względu na ich charakter obejmować mogą również pozostałych mieszkańców gminy (szczególnie z obszaru zdegradowanego). W ten sposób osoby zagrożone marginalizacją spoza obszaru rewitalizacji nie będą czuły się wykluczone z możliwości uzyskania pomocy i szersze będą efekty oddziaływania tych projektów.

W przypadku braku pozyskania planowanych dofinansowań ze środków zewnętrznych dla projektów podstawowych alternatywnym źródłem finansowania dla ich realizacji będą środki własne gminy i partnerów (w zakresie możliwym do zrealizowania) oraz w niektórych przypadkach także środki krajowe, np. środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, środki Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Inwestycje, na które planuje się pozyskanie dofinansowania w ramach Działania 6.3 RPO WP 2014–2020 powinny przyczyniać się do przywrócenia i/lub nadawania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych lub rekreacyjnych obiektom i przestrzeniom publicznym. Planuje się pozyskanie dofinansowania na realizację projektu podstawowego nr 4 (tabela 9) pn. *Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-*

Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich. W ramach projektu powstanie park rekreacyjny na obecnie niezagospodarowanym i nieużytkowanym terenie, zostaną więc mu nadane nowe funkcje – rekreacyjne (m.in. część fitness), społeczne (możliwość spędzania czasu wolnego przez wszystkich mieszkańców i ich integracji – plac zabaw, altana), kulturalne i edukacyjne (m.in. ścieżki edukacyjne). Obecnie istniejącej drodze powiatowej, która jest źródłem hałasu (droga z płyt) i niebezpieczeństwa zostanie nadana funkcja bezpiecznego dostępu do usług publicznych i innych, oferowanych na obszarze rewitalizacji, a także funkcja estetycznego zagospodarowania terenu (przy drodze znajdują się chodniki dla pieszych, ławeczki, stylowe latarnie z energooszczędnym oświetleniem). W budynku socjalnym, wielorodzinnym zostanie udostępnione pomieszczenie ze stworzonymi warunkami do prowadzenia działalności gospodarczej, w związku z tym budynkowi temu zostaną nadane nowe funkcje – gospodarcze. Ponadto przeprowadzona w nim zostanie termomodernizacja i odnowa elewacji oraz zagospodarowany zostanie otaczający go teren, dzięki czemu poprawiony zostanie stan techniczny budynku, a także zwiększy się zarówno estetyka przestrzeni jak i komfort życia mieszkańców.

W tabeli 15 przedstawione zostały potencjalne planowane i alternatywne źródła finansowania projektów podstawowych.

Projekty podstawowe zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji obejmują współfinansowanie z różnych źródeł, w tym m.in. ze środków Unii Europejskiej (EFRR i EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych, warunkując konstrukcję ukierunkowaną na osiągnięcie zaplanowanych efektów założonych w dokumencie.

W tabeli 16 opisano komplementarność projektu nr 4 zaplanowanego do sfinansowania w ramach działania 6.3. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej RPO WP 2014–20120.

Tabela 15 Planowane i alternatywne źródła finansowania projektów podstawowych

Lp.	Nazwa projektu	Planowane źródło finansowania	Alternatywne źródło finansowania
1.	<i>Stworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora</i>	<ul style="list-style-type: none"> – środki EFRR w ramach RPO WP 2014–2020: działanie: 6.2. „Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej”, poddziałanie 6.2.2. „Infrastruktura pomocy społecznej”; – budżet gminy; – budżet powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> – środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Senior „WIGOR”; – budżet gminy; – budżet powiatu; – budżet organizacji pozarządowych.
2.	<i>Przebudowa i rozbudowa wraz z termomodernizacją dotychczasowego Internatu ze zmianą przeznaczenia na potrzeby Gminnego Publicznego Żłobka</i>	<ul style="list-style-type: none"> – środki EFRR w ramach RPO WP 2014–2020: działanie 7.4. „Rozwój opieki żłobkowej w regionie”; – budżet gminy; – budżet powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> – środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Maluch Plus 2017; – budżet gminy; – budżet powiatu.
3.	<i>UNIwersytet Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Fundusz Inicjatyw Obywatelskich); – budżet gminy; – środki prywatne; – środki organizacji pozarządowych. 	<ul style="list-style-type: none"> – budżet gminy; – środki prywatne; – środki organizacji pozarządowych.
4.	<i>Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich</i>	<ul style="list-style-type: none"> – środki EFRR w ramach RPO WP 2014–2020: działanie: 6.3. „Rewitalizacja przestrzeni regionalnej”; – budżet gminy; – budżet powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> – w zakresie termomodernizacji wielorodzinnego budynku socjalnego: środki EFRR w ramach RPO WP 2014–2020: działanie: 3.2 „Modernizacja energetyczna budynków” lub środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, priorytet: Ochrona powietrza; – środki EFRR w ramach RPO WP 2014–2020: działanie: 5.1 „Infrastruktura drogowa” – w zakresie przebudowy drogi powiatowej; – budżet gminy; – budżet powiatu.
5.	<i>Rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu</i>	<ul style="list-style-type: none"> – środki Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Programu Modernizacji Infrastruktury Sportowej; – budżet gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – budżet gminy; – budżet organizacji pozarządowych; – budżet prywatnych sponsorów.

6.	<i>Uporządkowanie obszarów leśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Dębica</i>	<ul style="list-style-type: none"> – środki Ministerstwa Środowiska (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko); – budżet gminy; – budżet Nadleśnictwa Dębica. 	<ul style="list-style-type: none"> – środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: „Edukacja ekologiczna” – w zakresie działań promocyjno-informacyjnych z zakresu ekologii; – budżet gminy; – budżet Nadleśnictwa Dębica
7.	<i>Rozwój kompetencji kluczowych uczniów</i>	<ul style="list-style-type: none"> – środki EFS w ramach RPO WP 2014–2020: działanie 9.2 „Poprawa jakości kształcenia ogólnego”; – budżet gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – środki Ministerstwa Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój; – budżet gminy; – budżet kraju.
8.	<i>Mam kwalifikację – mogę więcej!</i>	<ul style="list-style-type: none"> – środki EFS w ramach RPO WP 2014–2020: działanie 7.1 „Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy”; – budżet gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – budżet gminy.
9.	<i>Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży</i>	<ul style="list-style-type: none"> – środki krajowe (Fundusz Inicjatyw Obywatelskich); – środki organizacji pozarządowych; – budżet gminy; – środki prywatne. 	<ul style="list-style-type: none"> – środki gminy; – środki organizacji pozarządowych; – środki prywatne.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 16 Komplementarność projektu EFRR planowanego do finansowania w ramach działania 6.3 RPO WP 2014–2020 (projekt podstawowy nr 4) i projektów EFS

Projekt z EFRR planowany do finansowania w ramach działania 6.3 RPO WP 2014–2020	Projekt(y) planowane do finansowania z EFS
<p>Tytuł projektu: <i>Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich</i></p>	<p>Tytuł projektu/projektów wraz z podaniem źródła finansowania (Program, Działanie)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Rozwój kompetencji kluczowych uczniów</i> – RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa IX., Działanie 9.2 <i>Poprawa jakości kształcenia ogólnego.</i> 2. <i>Mam kwalifikację – mogę więcej!</i> – RPO WP na lata 2014–2020, Oś priorytetowa VII. Działanie 7.1 <i>Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy.</i>
<p>Pustków-Osiedle</p>	
<p>Opis wpływu projektów na zdiagnozowaną sytuację kryzysową, w szczególności w sferze społecznej</p> <p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań obejmuje wykreowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych w szczególności poprzez kompleksowe prace adaptacyjne zdegradowanych/nieużytkowanych terenów (w tym przestrzeni publicznych) i obiektów (budynek socjalny z wydzielonym pomieszczeniem pod działalność gospodarczą), wzrost bezpieczeństwa publicznego (montaż spójnego systemu monitoringu, oznakowania, oświetlenia, modernizacja drogi powiatowej wraz ze stworzeniem chodników dla pieszych), zwiększenie dostępności do infrastruktury rekreacyjnej i edukacyjnej, a także szereg działań o charakterze społecznym, gospodarczym, rekreacyjnym, kulturalnym i sportowym – umożliwiając zniwelowanie szeregu negatywnych zjawisk w sferach interwencji rewitalizacji. Przyczyni się to do aktywizacji oraz włączenia społecznego osób wykluczonych społecznie i zagrożonych marginalizacją, wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców, jakości procesu nauczania ludzi młodych oraz edukacji przez całe życie. Tym samym projekty są odpowiedzią na negatywne zjawiska zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji takie jak m.in. niekorzystne trendy demograficzne (ujemne saldo migracji), uzależnienie od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej czy niedostateczna przedsiębiorczość i aktywność społeczna mieszkańców.</p>	
<p>Uzasadnienie niezbędności projektów dla realizacji założonych celów programu rewitalizacji</p> <p>Realizacja niniejszych projektów jest kluczowa dla realizacji założonych następujących celów rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel rewitalizacji 1. <i>Zwiększenie tożsamości lokalnej oraz rozwój przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.</i> <p>Wykorzystanie wspartych w działaniach rewitalizacyjnych przestrzeni w celu stworzenia atrakcyjnych warunków funkcjonalnych do wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców oraz realizacji projektów mających na celu włączanie do życia społecznego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także wsparcie edukacji osób młodych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel rewitalizacji 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców.</i> <p>Zaplanowanie działań związanych z przeprowadzeniem prac termomodernizacyjnych w budynku socjalnym, modernizacji drogi, stworzenia parku rekreacyjnego – w celu nadania im nowych funkcji (w szczególności społecznych, rekreacyjnych, edukacyjnych), wzrostem bezpieczeństwa publicznego (montaż monitoringu, oznakowania, oświetlenia, modernizacja drogi), pozwoli na wzrost warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	
<p>Opis komplementarności projektów</p> <p>W odniesieniu do projektów rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii efektów w oddziaływaniu na obszar rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania, co zostało wykazane w pkt 2.3. <i>Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</i></p> <p>Projekt podstawowy nr 4 jest komplementarny z projektem podstawowym nr 7 <i>Rozwój kompetencji kluczowych uczniów</i>, ponieważ w ramach działań inwestycyjnych powstanie park rekreacyjny z funkcjami edukacyjnymi, szczególnie nastawionymi na edukację przyrodniczą, ekologiczną, co wiąże się z zakresem</p>	

kompetencji, jakie uzyskają uczestnicy projektu z EFS. Ponadto w ramach projektu nr 4 powstanie bezpieczna i funkcjonalna droga powiatowa, która umożliwi sprawne i bezpieczne dotarcie dzieci i młodzieży oraz rodziców i nauczycieli do szkoły.

Ponadto projekt podstawowy nr 4 jest komplementarny z projektem podstawowym nr 8 *Mam kwalifikację – mogę więcej!* W ramach projektu nr 4 stworzone zostaną warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w budynku socjalnym, z czego mogą skorzystać uczestnicy projektu EFS po uzyskaniu odpowiednich kwalifikacji i podjęciu decyzji o założeniu własnej działalności gospodarczej. Również w ramach działań infrastrukturalnych znacznie zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna obszaru rewitalizacji, szczególnie poprzez zapewnienie bezpiecznego dojazdu.

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Uzupełnieniem listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych jest charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tabela 17), realizujących określone kierunki działań, które mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Należy również zaznaczyć, że wzmacniają one zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Tabela 17 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka tematyczna przedsięwzięcia	Powiązanie z celami rewitalizacji i kierunkami działań
1.	<p><i>Wykorzystanie technologii opartej o odnawialne źródła energii oraz prowadzenie działań termomodernizacyjnych przyczyniających się do efektywnego wykorzystania energii w budynkach użyteczności publicznej, działalności gospodarczych i mieszkaniowych (w tym wielorodzinnych)</i></p>	<p>Zakres projektu przewiduje budowę, przebudowę i modernizację (w tym zakup urządzeń) infrastruktury, służącej do wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepłej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii oraz budowę i montaż instalacji służącej do produkcji biokomponentów i biopaliw. Dodatkowo planuje się działania związane z głęboką modernizacją energetyczną budynków użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, a także obiektów prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność gospodarczą.</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. CEL REWITALIZACJI 2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3.</p>
2.	<p><i>Stworzenie systemu wspierania przedsiębiorczości mieszkańców (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji)</i></p>	<p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się prowadzenie kampanii informacyjnych, doradztwa indywidualnego i grupowego związanego z możliwościami zewnętrznego finansowania projektów na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej. Ponadto planuje się nawiązanie ścisłej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie wsparcia merytoryczno-finansowego mieszkańców planujących założyć lub rozwinąć swoją działalność (w szczególności na wyznaczonym obszarze rewitalizacji). Ważnym elementem będzie również wdrożenie systemu wsparcia merytorycznego związanego z powstawaniem podmiotów ekonomii społecznej.</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3</p>
3.	<p><i>Rozwój infrastruktury edukacyjnej i wychowania przedszkolnego</i></p>	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje wyposażenie lub doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni (szczególnie matematycznych i przyrodniczych) w szkołach podstawowych i gimnazjach oraz rozwój infrastruktury przedszkolnej w zakresie wyrównania dostępu do ww. usług.</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3 CEL REWITALIZACJI 2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2</p>

4.	<p><i>Tworzenie infrastruktury społecznej, zdrowotnej i opiekuńczej</i></p>	<p>Zakres tematyczny przedsięwzięcia dotyczy przede wszystkim działań na rzecz deinstytucjonalizacji opieki nad osobami niesamodzielnymi poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad ww. osobami (w tym osobami starszymi), obejmujący:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tworzenie miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formie usług świadczonych w społeczności lokalnej w nowych jak i istniejących placówkach zapewniających opiekę dzienną i całodobową, w tym osób starszych, niepełnosprawnych, chorych. 2) Wsparcie dla usług asystenckich, opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ramach opieki rodzinnej i środowiskowej, m.in. usług asystenta osoby niepełnosprawnej. 3) Usługi świadczone w ramach mieszkalnictwa wspomaganego – chronionego, treningowego i wspieranego (np. na pobyt stały lub okresowy dla osób starszych i niepełnosprawnych, częściowo lub całkowicie niesamodzielnych i wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych). 	<p>CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3 CEL REWITALIZACJI 2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2</p>
5.	<p><i>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych marginalizacją społeczną</i></p>	<p>Przedsięwzięcie przewiduje wykorzystanie narzędzi monitorowania bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców poprzez ścisłą współpracę z różnymi instytucjami działającymi w sferze społecznej, szczególnie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który będzie wdrażał różnorodne programy służące aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie za pomocą instrumentów mających na celu aktywizację w sferze społecznej, edukacyjnej i zawodowej. Projekty zakładać będą również propagowanie idei wolontariatu oraz wsparcie merytoryczne i techniczne dla nowo powstałych i już działających organizacji pozarządowych, jak również ścisłe nawiązanie współpracy międzysektorowej, przyczyniającej się do wzrostu integracji społecznej różnych grup interesariuszy.</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3</p>
6.	<p><i>Organizowanie zajęć rekreacyjnych i sportowych dla mieszkańców</i></p>	<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje organizację, uatrakcyjnienie i rozszerzenie oferty działań sportowych i rekreacyjnych na rzecz lokalnej społeczności, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wieku mieszkańców z instytucjami/podmiotami/ organizacjami działającymi na rzecz promowania zdrowego i aktywnego trybu życia, profilaktyki chorób cywilizacyjnych, zwiększania świadomości ekologicznej prowadzącej do integracji (w tym integracji międzypokoleniowej). Wykorzystana zostanie istniejąca infrastruktura i obiekty, tj. Kompleks Rekreacyjno-Sportowy w Pustkowie-Osiedlu, Centrum Kultury i Bibliotek z/s w Pustkowie-Osiedlu oraz przestrzenie publiczne.</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3</p>

7.	<i>Zagospodarowanie i adaptacja przestrzeni w obszarach wypoczynkowo-rekreacyjnych oraz prowadzenia aktywności społecznej i gospodarczej</i>	Zakres przedsięwzięcia obejmuje kompleksowe, bezpieczne, funkcjonalne i estetyczne zagospodarowanie i/lub zaadaptowanie (w tym w obiekty małej architektury) przestrzeni publicznych oraz prowadzenie działalności gospodarczych i społecznych w sposób atrakcyjny dla ich użytkowników. Teren gminy charakteryzuje się miejscami zdegradowanymi lub niezagospodarowanymi, które wymagają uporządkowania, adaptacji i udostępnienia.	CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3 CEL REWITALIZACJI 2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3.
8.	<i>Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych</i>	Przedsięwzięcie obejmuje kompleksową termomodernizację budynków mieszkalnych, która umożliwi zmniejszenie zużycia energii, obniży koszty użytkowania budynków i poprawi estetykę przestrzeni publicznej, w tym m.in.: 1) ocieplenie ścian, dachów, stropodachów, stropów nad piwnicami nieogrzewanymi, podłóg na gruncie; 2) remont lub wymianę okien i drzwi zewnętrznych; 3) modernizację lub wymianę urządzeń źródła ciepła oraz zainstalowanie automatyki sterującej urządzeniami; 4) modernizację lub wymianę instalacji grzewczej; 5) modernizację lub wymianę systemu zaopatrzenia w ciepłą wodę użytkową i zainstalowanie urządzeń zmniejszających zużycie wody; 6) usprawnienie systemu wentylacji; wprowadzenie urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych, np. kolektorów słonecznych, pomp ciepła itp.	CEL REWITALIZACJI 2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3.
9.	<i>Tworzenie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej</i>	Przedsięwzięcie polega na budowie oraz modernizacji, przebudowie i/lub remoncie wraz z doposażeniem istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w tym dostosowanie do potrzeb sportu osób niepełnosprawnych).	CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3 CEL REWITALIZACJI 2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2.
10.	<i>Organizacja ponadregionalnych cyklicznych wydarzeń kulturalnych</i>	Realizacja przedsięwzięcia polega na organizacji przez Centrum Kultury i Bibliotek, Europejskie Centrum Pamięci i Pojednania, jak i inne podmioty i stowarzyszenia cyklicznych wydarzeń kulturalnych, bazujących na lokalnym dziedzictwie historycznym. Projekty powinny wzbogacać ofertę kulturalną o wydarzenia wpisujące się na stałe w kalendarz imprez.	CEL REWITALIZACJI 1. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1 KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2 CEL REWITALIZACJI 2. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2.

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

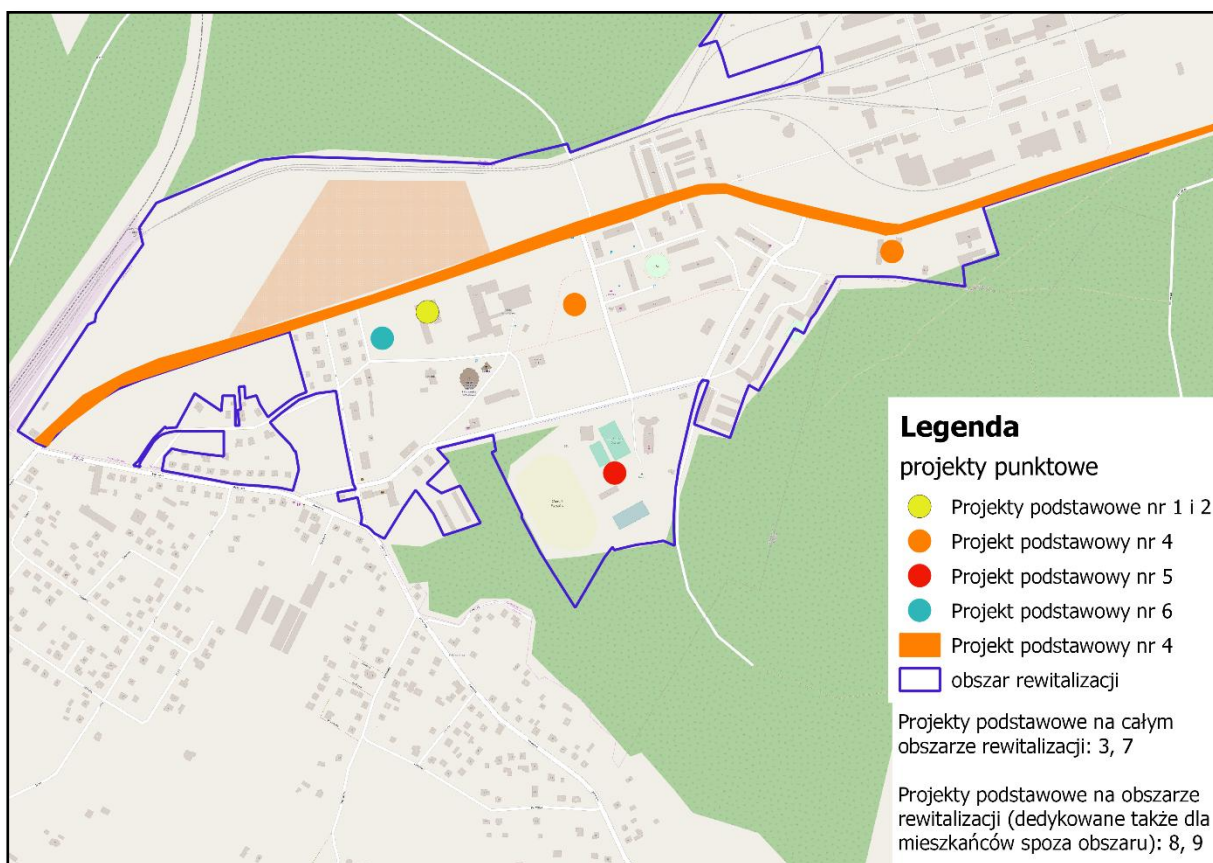
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024 ma charakter kompleksowy, dlatego że podczas programowania działań rewitalizacyjnych zastosowano mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii efektów w oddziaływaniu na obszar rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Wszystkie projekty zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie większy i obejmie teren całej gminy. Część z zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (w szczególności przedsięwzięcia „miękkie”) ze względu na społeczny charakter działań dedykowana będzie społeczności całej gminy. Skala oddziaływania projektów dotyczących w szczególności osób wykluczonych społecznie, zagrożonych marginalizacją czy ubóstwem pozwoli uzyskać efekt w postaci rozwiązania zidentyfikowanych problemów oraz zapobiegnięcia segregacji społecznej czy przenoszenia negatywnych zjawisk w inne miejsca. Wzajemne dopełnianie się projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających oraz zaangażowanie lokalnej społeczności pozwoli na osiągnięcie efektu rewitalizacji widocznego na całym jego obszarze i uniknięcie wybiórczości inwestycji („worka przypadkowych projektów”). Skonkretyzowane działania rewitalizacyjne wdrażane na obszarze rewitalizacji, a także poza nim wzajemnie będą się dopełniać przestrzennie, dzięki czemu efekty ich realizacji nie będą widoczne punktowo w pojedynczych miejscach, a na całym obszarze objętym kryzysem (mapa 9). Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe zostały zaprogramowane w taki sposób, aby odpowiadały na problemy mieszkańców, a przede wszystkim nie skutkowały przenoszeniem problemów

w inne miejsce. W tym celu zawarto zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne, jak i społeczne, które zapobiegą prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Jest to istotne z powodu dużego rozwarstwienia społeczności lokalnej zamieszkującej obszar rewitalizacji. Dostępność do powstałej infrastruktury oraz działań społecznych i kulturalnych dla wszystkich użytkowników zamieszkujących dany teren spowoduje, że z pozytywnych efektów rewitalizacji korzystać będą wszyscy mieszkańcy bez względu na sytuację życiową i materialną. Taka konstrukcja przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej i integracji społeczności lokalnej (w tym międzypokoleniowej). Z drugiej strony, komplementarność w wymiarze przestrzennym skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia.

Mapa 9 Rozmieszczenie przestrzenne inwestycyjnych projektów podstawowych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie openstreetmap.org

Na powyższej mapie wskazano, że projekty nr 8 i 9 zlokalizowane będą na obszarze rewitalizacji i całej gminy. Są to projekty „miękkie”, ukierunkowane na aktywizację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz na zagospodarowanie ich czasu wolnego, m.in. poprzez włączanie ich w różne formy aktywności społecznej, kulturalnej, sportowej itp.

Realizacja projektów odbywać się będzie na obszarze rewitalizacji (w Centrum Kultury i Bibliotek, Europejskim Centrum Pamięci i Pojednania lub Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji). Jako lokalizację projektów wskazano także obszar całej gminy ze względu na charakter tego typu projektów, tzn. dedykowane są one dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, jednak nie wyklucza się w nich udziału pozostałych mieszkańców gminy, szczególnie z innych terenów kryzysowych (obszaru zdegradowanego). W celu zapobieżenia wykluczenia społecznego pozostałych mieszkańców gminy, w przypadku braku odpowiedniej ilości osób chętnych z obszaru rewitalizacji do udziału w projektach, umożliwiałoby się dopuszczenie w drugiej kolejności mieszkańców obszaru zdegradowanego, a w trzeciej kolejności – pozostałych mieszkańców gminy.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające zawarte w dokumencie stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane we wszystkich sferach zróżnicowane problemy i wykorzystują potencjały lokalne wyznaczonego obszaru rewitalizacji w zakresie istniejącej infrastruktury i dogodnej lokalizacji. Wykazane to zostało w powiązaniu każdego projektu podstawowego ze zdiagnozowanymi problemami i potencjałami. Dzięki temu wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia uzupełniające są komplementarne w oddziaływaniu całościowym na obszar rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, które w tym przypadku spowodowane są głównie kumulacją wykluczenia społecznego oraz niedostosowaniem kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy. W związku z powyższym przeprowadzona została pogłębiona diagnoza i analiza obszaru przeznaczonego do rewitalizacji w aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym (zawarta w II części niniejszego dokumentu). Konieczne jest również określenie pożądanego stanu końcowego do którego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego została określona wizja (planowany efekt rewitalizacji), uwzględniająca uwarunkowania i zasoby wewnętrzne obszaru, tj. dogodna lokalizacja, istniejące zaplecze rekreacyjno-sportowe i kulturowe. Parametryzacja efektów rewitalizacji określona została na poziomie celów rewitalizacji,

ponieważ wizja określa zbiór pożądaných wartości do osiągnięcia po wdrożeniu założeń dokumentu.

Komplementarność problemowa wykazana została w tabeli 18, gdzie przedstawione zostały określone na podstawie pogłębionej diagnozy obszaru – potrzeby rewitalizacyjne, odpowiadające im cele rewitalizacji i kierunki działań oraz projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające, które oddziałują kompleksowo na wszystkie sfery. Dzięki temu wskazane zostało powiązanie celów rewitalizacji z diagnozą obszaru rewitalizacji. Wszystkie kierunki działań oraz zaplanowane projekty rewitalizacyjne są zintegrowane

i powiązane problemowo oraz odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby (zawarte w tabeli 5).

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach, będą brane pod uwagę zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej. Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i powiatowym, regionalnym, krajowym czy europejskim, co zostało wykazane w rozdziale 2, części I dokumentu.

Tabela 18 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi

SFERA	POTRZEBA REWITALIZACYJNA	CEL REWITALIZACJI	KIERUNKI DZIAŁANIA	PROJEKTY PODSTAWOWE	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE
SPOLECZNA	<i>Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją społeczną zamieszkujących na obszarze rewitalizacji (szczególnie wsparcie rodzin dotkniętych długotrwałym bezrobociem, ubóstwem i długotrwałą lub ciężką chorobą)</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	1, 2, 7, 4, 8, 9	5, 4, 2, 3, 6, 9, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	8, 1, 2, 3, 4, 7	5, 2, 6, 7, 9, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.2.		
	<i>Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	3, 9, 1, 2, 4, 5	6, 7, 10, 2, 5, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju ludzi młodych</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	2, 3, 7, 8 1, 4, 5, 6, 9	3, 6, 7, 9, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	1, 8, 4	4, 6, 9, 5, 7, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		

	<i>Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	4, 5, 6	4, 7,
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Wykorzystanie istniejącej infrastruktury i obiektów do poszerzenia oferty spędzania wolnego czasu</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	1, 3, 9	6, 9, 7, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
GOSPODARCZA	<i>Zwiększenie oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji i promowanie samozatrudnienia</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	1, 7, 8, 2, 3, 4, 9	2, 5, 4, 6, 7, 9, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	3, 8 2, 4, 7, 9	2, 4, 5, 7
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
FUNKCJONALNO- -PRZESTRZENNA	<i>Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	4, 6	7
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.		
	<i>Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	4, 5, 6, 1, 2	7, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024

TECHNICZNA	<i>Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych oraz budynków, w których prowadzona jest działalność gospodarcza i/lub społeczna</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.3.	1, 2, 4	1, 8, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.		
ŚRODOWISKOWA	<i>Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń i ochrona środowiska</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.	1, 2, 4 6	1, 8, 6
		Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.2.	6, 4	7
	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.			
	<i>Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.3.	3, 4, 6, 9	6, 1, 8

Źródło: Opracowanie własne

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Dla zagwarantowania, iż postanowienia przyjęte w dokumencie będą konsekwentnie realizowane, zapewniono warunki instytucjonalne i organizacyjne w celu ich wdrażania oraz weryfikacji. Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń Gminnego Programu Rewitalizacji jest Wójt Gminy Dębica przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Wydziale Infrastruktury Technicznej, Inwestycji i Remontów Urzędu Gminy Dębica (UG Dębica), posiadającego niezbędną wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejącej struktury organizacyjnej UG Dębica, odpowiedzialnej za koordynację systemu zarządzania kompleksowym rozwojem gminy. Koordynator będzie współpracował z innymi pracownikami UG Dębica, a także jednostek organizacyjnych gminy, będącymi specjalistami w poszczególnych dziedzinach.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Wójt może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele referatów UG Dębica i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Przewiduje się również, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia w skład Zespołu Zadaniowego mogą wejść też przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji biorących udział we wdrażaniu GPR.

Jako organ opiniodawczo-doradczy Wójta Gminy Dębica powołany został Komitet Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji przez Wójta *Zarządzeniem nr 13/ITR/2017 z dnia 8 marca 2017 roku w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica* zgodnie z art. 7 ustawy o rewitalizacji oraz *Uchwałą Nr XXVII/287/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, zmienioną Zarządzeniem Nr 13/ITR/2017 Wójta Gminy Dębica z dnia 22 marca 2017 r.*

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

W Gminnym Programie Rewitalizacji zwrócono również uwagę na zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym i społecznym, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności 2007–2013, a także komplementarnymi projektami społecznymi wdrażanymi w ramach polityki spójności 2014–2020. Ma to kluczowe znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danym obszarze.

W okresie programowania UE na lata 2007–2013 został rozpoczęty proces rewitalizacji w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji m.in. poprzez realizację projektów „twardych” tworzących estetyczne i funkcjonalne warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego. Najistotniejszy projekt w tym zakresie to: *Rewitalizacja Obszaru Przemysłowego Pustkowa-Osiedla* w ramach działania 7.2 RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* na kwotę 9 016 899,94 zł, w wyniku którego dokonano działań związanych z potrzebami wynikającymi z uwarunkowań przestrzennych i charakteru przemysłowego osiedla. Zakres rzeczowy projektu obejmował m.in. termomodernizację budynków mieszkalnych (bloki nr 54 i 55), roboty budowlane i modernizacyjne na terenie kompleksu rekreacyjno-turystycznego w Pustkowie-Osiedlu, zabezpieczenie ujęć wody dla Pustkowa-Osiedla, likwidację ognisk zagrożeń, poprawę układu komunikacyjnego i dostępności do terenów zielonych (nasadzenia w parku leśnym, droga i chodnik od targowiska do stadionu oraz od bloku nr 52 do placu zabaw, ciąg spacerowy obok bloku nr 55), poprawę warunków dla działalności społeczno-gospodarczej (przekształcenie budynku byłego Ośrodka Zdrowia w Centrum Aktywności Gospodarczej i Społecznej).

Projektem ściśle związanym z wyżej opisanymi działaniami był również projekt pn.: *Kompleks rekreacyjno-turystyczny w Pustkowie-Osiedlu* współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 5.3 RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013 *Infrastruktura sportowa i rekreacyjna* o łącznej wartości 17 706 109,39 zł. W ramach projektu wybudowany został kompleks rekreacyjno-turystyczny wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną (w tym m.in. budowa krytej pływalni i obiektu klubu sportowego).

Obecnie potencjał infrastrukturalny i lokalizacyjny tego terenu jest niedostatecznie wykorzystany przez mieszkańców, szczególnie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości

i poszerzania oferty spędzania czasu wolnego. W związku z tym może stanowić podstawę do kontynuacji lub/i rozwinięcia w ramach obecnej perspektywy finansowej na lata 2014–2020 w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Inne zrealizowane przez Gminę Dębica projekty, obejmujące swym zasięgiem wyznaczony obszar rewitalizacji i/lub mające na niego wpływ społeczno-gospodarczy (współfinansowane z różnych źródeł zewnętrznych) przedstawia tabela 19. Wykaz wybranych projektów zrealizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy dedykowanych dla mieszkańców powiatu, w tym obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica przedstawiony został w tabeli 20.

Tabela 19 Wykaz najważniejszych projektów zrealizowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy na terenie Gminy Dębica

Lp.	Nazwa projektu	Działanie	Wartość projektu w złotych	Źródło finansowania
1.	„Czas na aktywność w gminie Dębica” (projekt realizowany przez GOPS w Dębicy)	7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	2 626 277,41	EFS w ramach POKL na lata 2007–2013
2.	Rewitalizacja Obszaru Przemysłowego Pustkowa-Osiedla	7.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	9 016 899,94	EFRR w ramach RPO WP na lata 2007–2013
3.	Kompleks rekreacyjno-turystyczny w Pustkowie-Osiedlu	5.3. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	17 706 109,39	EFRR w ramach RPO WP na lata 2007–2013
4.	Dom Kultury – Europejskie Centrum Pamięci i Pojednania w Pustkowie Osiedlu	6. Turystyka i Kultura	4 208 582,80	EFRR w ramach RPO WP na lata 2007–2013
5.	Stymulowanie rozwoju psychoruchowego i intelektualnego uczennic, uczniów niepełnosprawnych i z zaburzeniami rozwojowymi w szkole integracyjnej (projekt realizowany przez Gminę Dębica i Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Pustkowie-Osiedlu)	9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	753 832,00	EFS w ramach POKL na lata 2007–2013
6.	Przebudowa budynku przedszkola w Pustkowie-Osiedlu	6.4. Infrastruktura edukacyjna	1 706 167,56	EFRR w ramach RPO WP na lata 2014–2020
7.	Przedszkole równych szans (projekt realizowany przez Gminę Dębica i Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Pustkowie-Osiedlu)	9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	96 730,00	EFRR w ramach RPO WP na lata 2007–2013

8.	Opracowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej wraz z działaniami towarzyszącymi w Gminie Dębica	IX.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	131 999,99	FS w ramach POIiŚ na lata 2007–2013
----	---	---	------------	-------------------------------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębica

Tabela 20 Wykaz wybranych projektów zrealizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy dedykowanych dla mieszkańców powiatu, w tym obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Całkowita wartość [zł]	Termin realizacji
„Pomocna dłoń – Program aktywizujący długotrwale bezrobotnych”	EFS, Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, działanie 1.5 Promocja polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka	683 500,00	01.09.2005–31.03.2007
„Młodzi na start”	EFS, Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, działanie 1.2 Perspektywy dla młodzieży	1 715 200,00	01.04.2006–31.12.2007
„Postaw na aktywność”	EFS, Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia	2 496 630,00	01.04.2006–31.12.2007
„ONA – otwarta na aktywizację”	EFS, Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, działanie 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	370 000,00	01.07.2007–30.09.2007
„Więcej szans w powiecie dębickim”	EFS, POKL, działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz aktywności zawodowej w regionie	35 944 594,81	01.02.2008–31.12.2014
„Aktywność to praca”	EFS, POKL, działanie 6.1., poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy	1 819 411,50	01.10.2012–30.09.2014
„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy” – etap I, II	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy	Etap I: 5 013 128,00 Etap II: 3 569 861,00	Etap I: 01.01.2015–30.04.2016 Etap II: 01.01.2016–31.12.2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Dębicy

Projekt realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy pt. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy” będzie miał swoją kontynuację jako etap III w terminie od 01.01–31.12.2017 r.

Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich latach mają swoją ciągłość i kontynuację w aktualnym dokumencie. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na wyznaczonym obszarze pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym dokumencie będą współfinansowane z różnych źródeł, obejmujących m.in. środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

W związku z tym, że komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, podczas programowania działań wykorzystano zgłoszone propozycje projektów planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji przez podmioty prywatne (m.in. przedsiębiorców), które angażować będą środki własne. Tym samym proces rewitalizacji przebiegać będzie przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych w postaci zasobów wewnętrznych podmiotów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji czy ich mieszkańców będzie miało kluczowe znaczenie dla dynamiki i skuteczności pożądaných zmian strukturalnych zarówno społecznych, jak i infrastrukturalnych.

Komplementarność źródeł finansowania określona została w części III, rozdziale 3 dotyczącym szacunkowych ram finansowych programu, gdzie na poziomie poszczególnych przedsięwzięć określono szacowaną ogólną wartość projektu w podziale na publiczne i prywatne źródła finansowania.

Dzięki zaangażowaniu środków publicznych (składających się ze środków własnych gminy, jednostek podległych gminie, podmiotów z sektora finansów publicznych) następuje integracja finansowa zaplanowanych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających.

Komplementarność i integrowanie na poziomie głównych założeń dokumentu, tj. kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazane zostało w pkt 2.1 i 2.2

w części IV niniejszego dokumentu. Poszczególne projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające realizują konkretne cele rewitalizacji i kierunki działań. Wszystkie kierunki działań i odpowiadające im projekty są powiązane problemowo oraz odnoszą się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, rozwiązując zidentyfikowane problemy.

KOMPLEMENTARNOŚĆ I INTEGROWANIE NA POZIOMIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji dzięki temu, że dotyczą: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, pobudzania aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, poprawy standardów i dostępności usług społecznych i zdrowotnych, kształtowania funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, zapewniania dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, ochrony środowiska i ograniczania niskiej emisji zanieczyszczeń – integrują działania rewitalizacyjne we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, oddziałując kompleksowo na sytuację kryzysową.

Projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze społecznym i inwestycyjnym wzajemnie się uzupełniają i rozwiązują zdiagnozowane problemy oraz wykorzystują lokalne potencjały odpowiadając na określone potrzeby.

3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Indykatywne ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji obejmują projekty podstawowe, które wynikają z planów projektowych Gminy Dębica, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji planujących ich realizację na obszarze rewitalizacji lub poza wyznaczonym obszarem, ale wpływających na jego rozwój społeczno-gospodarczy. Ponadto plany projektowe odpowiadają na możliwości ich sfinansowania z uwzględnieniem sytuacji budżetowej gminy, ponieważ „wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2017 r.” wynosi 1331,85 zł (przy wskaźniku

dla Polski – 1 596,67 zł)²⁶, co oznacza niedostateczną samodzielność finansową jednostki i w istotny sposób determinuje zdolność realizacji długookresowych zadań rewitalizacyjnych.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014–2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej).

Ze względu na charakterystykę tematyczną projektów uzupełniających realizowanych w systemie ciągłym, a tym samym brak możliwości dokładnego oszacowania ich całkowitych wartości, ramy finansowe z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania podane zostały szacunkowo. Ramy finansowe dokumentu przedstawia tabela 21.

Dzięki współpracy międzysektorowej w realizacji projektów, podczas oddziaływania programu na obszar, nie zostanie pominięty żaden z istotnych aspektów (społeczny, gospodarczy, techniczny, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny). Współpraca taka zagwarantuje również trwałość podjętych interwencji na obszarze rewitalizacji i ich oddziaływanie na całą gminę, a także wdrożenie zapisów chociaż w minimalnym możliwym zakresie w przypadku braku zewnętrznych funduszy.

---

²⁶ Strona internetowa Ministerstwa Finansów, mf.gov.pl, inf. z dnia 05.03.2017.

Tabela 21 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu (zł)	Środki publiczne				Środki prywatne
			Środki budżetu gminy	Środki UE (EFRR)	Środki UE (EFS)	Środki krajowe, powiatowe	
PROJEKTY PODSTAWOWE							
1.	<i>Stworzenie Dziennego Domu Pobytu Seniora</i>	2 000 000	200 000	1 700 000		100 000	-
2.	<i>Przebudowa i rozbudowa wraz z termomodernizacją dotychczasowego Internatu ze zmianą przeznaczenia na potrzeby Gminnego Publicznego Żłobka</i>	2 000 000	200 000	1 700 000	-	100 000	-
3.	<i>UNIwersytet Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</i>	1 000 000	100 000	-	-	850 000	50 000
4.	<i>Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich</i>	4 000 000	450 000	3 000 000	-	500 000	50 000
5.	<i>Rozwój Kompleksu Rekreacyjno-Turystycznego w Pustkowie-Osiedlu</i>	2 500 000	500 000	-	-	1 900 000	100 000
6.	<i>Uporządkowanie obszarów leśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Dębica</i>	100 000	10 000	-	-	80 000	10 000
7.	<i>Rozwój kompetencji kluczowych uczniów</i>	500 000	100 000	-	400 000	-	-
8.	<i>Mam kwalifikację – mogę więcej!</i>	2 000 000	400 000	-	1 600 000	-	-
9.	<i>Poprawa jakości życia mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży</i>	2 000 000	200 000	-	-	1 700 000	100 000
PROJEKTY PODSTAWOWE SUMA		16 100 000	2 160 000	6 400 000	2 000 000	5 230 000	310 000

PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE							
1.	Wykorzystanie technologii opartej o odnawialne źródła energii oraz prowadzenie działań termomodernizacyjnych przyczyniających się do efektywnego wykorzystania energii w budynkach użyteczności publicznej, działalności gospodarczych i mieszkaniowych (w tym wielorodzinnych)	3 000 000	300 000	2 400 000	-	-	300 000
2.	Stworzenie systemu wspierania przedsiębiorczości mieszkańców (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji)	1 000 000	300 000	-	600 000	-	100 000
3.	Rozwój infrastruktury edukacyjnej i wychowania przedszkolnego	2 000 000	200 000	1 600 000	-	200 000	-
4.	Tworzenie infrastruktury społecznej, zdrowotnej i opiekuńczej	1 500 000	300 000	1 200 000	-	-	-
5.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych marginalizacją społeczną	1 000 000	100 000	-	800 000	100 000	-
6.	Organizowanie zajęć rekreacyjnych i sportowych dla mieszkańców	1 500 000	700 000	-	-	500 000	300 000
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE SUMA		10 000 000	1 900 000	5 200 000	1 400 000	800 000	700 000
SUMA		26 100 000	4 060 000	11 600 000	3 400 000	6 030 000	1 010 000

Źródło: Opracowanie własne

IV. Część wdrożeniowa

1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań rewitalizacyjnych na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o efektywności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system zarządzania. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Wójt Gminy Dębica przy pomocy pracowników Wydziału Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów UG Dębica, którzy posiadają wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UG Dębica, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy. W przypadku potrzeby wsparcia merytorycznego ww. referatu wszyscy pracownicy UG Dębica oraz kierownicy jednostek organizacyjnych, zobowiązani są do ścisłej współpracy i udzielania niezbędnych informacji.

Wdrażanie założeń rewitalizacji w ramach struktur organizacyjnych Urzędu przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia, w proces wdrażania będą włączani również przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji realizujących zaplanowane projekty.

Dodatkowo wyznaczony pracownik Wydziału Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów UG Dębica odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Wójtem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono kosztów ich realizacji związanych z nowoutworzonym stanowiskiem pracy, dodatkowymi etatami czy ewentualnie funkcjonowaniem wyodrębnionej jednostki/komórki/spółki ds. rewitalizacji, zajmujących się koordynacją GPR. W ramach swoich kompetencji każda z komórek urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażała działania warunkujące sprawny i efektywny proces rewitalizacji, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb. Członkowie Zespołu Zadaniowego nie będą otrzymywać dodatkowego wynagrodzenia i ich zaangażowanie w prace nad wdrożeniem założeń dokumentu będzie miało charakter społeczny. Koszty związane z zarządzaniem rewitalizacją sfinansowane zostaną z budżetu gminy, a dotyczyły będą: wynagrodzenia Koordynatora ds. rewitalizacji (część etatu pracownika poświęcona na zarządzanie rewitalizacją), obsługi technicznej i administracyjnej Zespołu Zadaniowego oraz Komitetu Rewitalizacji, zapotrzebowania na materiały biurowe i promocyjne, a także rezerwy na ewentualne nieprzewidziane wydatki. Przedstawione zostały w tabeli 22.

Łączne koszty zarządzania rewitalizacją do 2024 roku oszacowane zostały na poziomie kwoty 68 000,00 zł.

Tabela 22 Szacunkowe koszty zarządzania rewitalizacją w Gminie Dębica do 2024 r.

Lp.	Kategoria kosztów	Roczny szacunkowy koszt	Łączne szacunkowe koszty
1.	Wynagrodzenie Koordynatora ds. rewitalizacji	3 000,00 zł	24 000,00 zł
2.	Obsługa techniczna i administracyjna Zespołu Zadaniowego	2 000,00 zł	16 000,00 zł
3.	Obsługa techniczna i administracyjna Komitetu Rewitalizacji	1 000,00 zł	8 000,00 zł
4.	Zapotrzebowanie na materiały biurowe i promocyjne	1 000,00 zł	8 000,00 zł
5.	Rezerwa na nieprzewidziane wydatki	1 500,00 zł	12 000,00 zł
SUMA		8 500,00 zł	68 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne gminy będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Dębica Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych

działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Gminy Dębica oraz Referat Finansów i Wydatków.

Wydział Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów UG Dębica w ramach wykonywanych zadań będzie ściśle współpracował z Komitetem Rewitalizacji, powołanym jako organ opiniodawczo-doradczy Wójta Gminy Dębica w zakresie rewitalizacji i partnerami projektów rewitalizacyjnych. Będzie również odpowiadał za obsługę techniczną i organizacyjną Komitetu Rewitalizacji. Głównym zadaniem Komitetu Rewitalizacji będzie nadzór nad efektywnością i jakością oraz postępem w realizacji określonych projektów, a tym samym celów GPR poprzez opiniowanie dokumentów i inicjatyw związanych z rewitalizacją.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020 będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy, efektywnego współdziałania oraz wzajemnego uzupełniania się działań różnych podmiotów z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów, opiniowanie, realizowane przede wszystkim na poziomie Komitetu Rewitalizacji i/lub Zespołu Zadaniowego.
2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.

3. FINANSOWYM – opierającym się na współdziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa (w tym np. publiczno-privatnego).

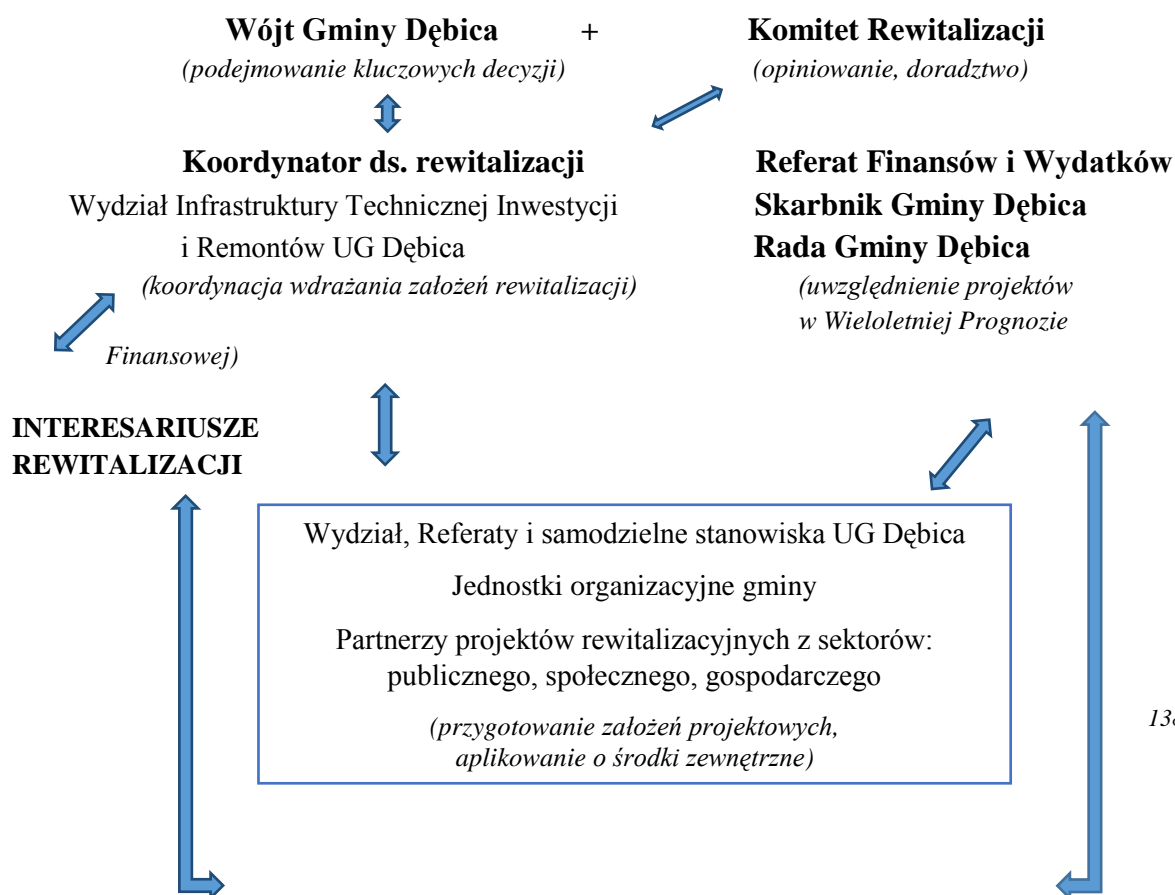
Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego oprócz wspólnego celu jakim jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament wspólnych działań:

- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami.

Współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilkunastu wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy mieszkańców;
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

Schemat 5 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Dębica

WDRAŻANIE PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Harmonogram realizacji programu

Założono, że Gminny Program Rewitalizacji będzie dokumentem długookresowym, obejmującym okres realizacji zaplanowanych projektów. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wytycznych wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020. Z uwagi na okres obowiązywania programu przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia wyznaczonego obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Harmonogram realizacji dokumentu przedstawia tabela 23.

Tabela 23 Harmonogram realizacji dokumentu

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji																	
		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
		I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II		
ETAP DIAGNOZOWANIA																			
1.	Opracowanie <i>Diagnozy</i> wraz z wielokryterialną analizą przestrzenną pozwalającą na delimitację obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica																		
2.	Konsultacje społeczne uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji																		
3.	Podjęcie na sesji przez Radę Gminy Dębica w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica																		
ETAP PROGRAMOWANIA																			
4.	Podjęcie na sesji przez Radę Gminy Dębica uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji																		
5.	Powołanie Komitetu Rewitalizacji																		
6.	Przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej, służących opracowaniu GPR																		
7.	Konsultacje społeczne projektu GPR																		
8.	Zaopiniowanie projektu GPR przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji																		
9.	Uchwalenie przez Radę Gminy Dębica <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024</i>																		

ETAP WDRAŻANIA																		
10.	Przygotowanie niezbędnej dokumentacji do realizacji projektów i przedsięwzięć zaplanowanych w GPR																	
11.	Aplikowanie o dofinansowanie ze środków zewnętrznych oraz wdrażanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych																	
12.	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji																	
13.	Promocja i realizacja działań aktywizujących interesariuszy rewitalizacji																	
ETAP MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI																		
14.	Gromadzenie i analizowanie informacji w układzie zestawu wskaźników określonego dla celów i projektów																	
15.	Sporządzanie raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu																	
16.	Zaopiniowanie raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu przez Komitet Rewitalizacji oraz upublicznianie na stronie internetowej gminy i w BIP, a także podczas spotkania																	
17.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>ex-ante</i> (przed realizacją GPR)																	
18.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>on-going</i> (na bieżąco)																	
19.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>mid-term</i> (śródkresowa)																	
20.	Przeprowadzenie ewaluacji <i>ex-post</i> (na zakończenie wdrażania GPR)																	
21.	Ocena aktualności i stopnia realizacji założeń GPR																	

Źródło: Opracowanie własne

1.3. *Public relations dokumentu*

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie ich tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia. Szeroka komunikacja stanowić będzie jeden z fundamentów powodzenia całego procesu rewitalizacji, służąc osiągnięciu wizji obszaru rewitalizacji.

Podmiotami odpowiedzialnymi za organizację oraz przeprowadzenie działań promocyjnych związanych z opracowaniem i wdrażaniem założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, a w jego ramach również wszystkich projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych – jest Wydział Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów. Jednostka ta ma za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy. Do zakresu jej działań należy wsparcie skutecznej komunikacji, opierającej się na następujących kanałach i narzędziach komunikacji:

- Internet – aktualizacja zakładki „Rewitalizacja Gminy Dębica” na oficjalnej stronie gminy (ugdebica.pl), aktualizacja strony podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl), poczta elektroniczna Wydziału Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów UG Dębica odpowiedzialnego za kontakt z interesariuszami w sprawie rewitalizacji;
- komunikacja bezpośrednia – warsztaty, spotkania, posiedzenia itp.;
- lokalne media – artykuły informacyjno-promocyjne w prasie lokalnej, obejmującej swoim zasięgiem m.in. obszar rewitalizacji.

Działania promujące będą miały zarówno zasięg lokalny, jak i regionalny oraz skierowane będą do interesariuszy rewitalizacji, tj. takich grup odbiorców, jak:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy;

- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki organizacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych działań rewitalizacyjnych.

Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

Gmina Dębica na etapie sporządzenia dokumentu stosowała zasady promocji wynikające z umowy dotacji na realizację projektu „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Podkarpackiego.

2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji ma system monitoringu skuteczności działań, oceny oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywało w oparciu o monitoring zmierzający do oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji, a także zaplanowanych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami, zajmować się będzie Wydział Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów UG Dębica we współpracy z referatami Urzędu. Wydział ten zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu zajmuje się m.in. opracowywaniem rocznych i wieloletnich planów inwestycyjnych wraz ze wskazaniem źródeł finansowania, projektów uchwał Rady Gminy w tym zakresie oraz sporządzaniem wniosków o sfinansowanie lub współfinansowanie inwestycji ze środków pozabudżetowych, kredytów, pożyczek preferencyjnych, funduszy krajowych i regionalnych UE, rozliczaniem ich we współpracy

ze służbami finansowymi gminy i regionu. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególne samodzielne stanowiska pracy i referaty UG Dębica, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze rewitalizacji i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań.

Wydział Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów UG Dębica będzie miał za zadanie:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie określonego dla celów i projektów zestawu wskaźników;
- 2) sporządzanie co 2 lata raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu i przedstawianie go do zaopiniowania przez Komitet Rewitalizacji, a następnie po pozytywnym zaopiniowaniu do zatwierdzenia przez Radę Gminy Dębica. Raport będzie zawierał informacje na temat wartości mierzonych corocznie wskaźników monitoringowych (oddziaływania, rezultatu, produktu)
- 3) udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy (ugdebica.pl w zakładce „Rewitalizacja Gminy Dębica”) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl), a także

przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań z interesariuszami rewitalizacji.

Rada Gminy Dębica analizować będzie postępy w realizacji głównych założeń Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez:

- 1) akceptację raportu/sprawozdania z postępu we wdrożeniu zapisów,
- 2) uwzględnienie i wprowadzanie zmian w zaplanowanych projektach rewitalizacyjnych zawartych w programie, a służących realizacji zadań własnych do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy (zgodnie z art. 21 ustawy o rewitalizacji).

Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji GPR oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy (tabela 24). Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie co 2 lata. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, czyli według stanu na koniec 2014 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca stycznia kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, referaty UG Dębica, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów wchodzących w skład GPR zobowiązane są do składania informacji okresowej do Wydziału Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów UG Dębica. Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania GPR.

Dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji projektów, szczególna rola przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania przedsięwzięć współfinansowanych środkami finansowymi z Unii Europejskiej, w tym przygotowywania i przedkładania IZ RPO sprawozdań z ich realizacji oraz wniosków o płatność.

Tabela 24 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024

Założenia GPR	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość bazowa dla obszaru rewitalizacji (stan na dzień 31.12.2014 r.)	Średnia wartość dla gminy (stan na dzień 31.12.2014 r.)	Wartość docelowa (stan na dzień 31.12.2024 r.)
WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA						
Cel rewitalizacji 1.	Udział % ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ludności ogółem	%	Urząd Gminy Dębica	16,1	21,8	20,0
	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	-	Urząd Gminy Dębica	0,44	0,41	0,5
	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	-	Urząd Gminy Dębica	-1,4	0,3	0,1
	Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	%	Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy	9,8	9,2	8,0
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	osoby	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy	8,2	7,2	7,0
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	osoby	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy	1,9	1,8	1,5
	Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura)	%	Urząd Gminy Dębica	39,2	47,7	49,0
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	Urząd Gminy Dębica	2,2	2,9	3,0
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	Urząd Gminy Dębica	0,35	0,36	0,40

Cel rewitalizacji 2.	Powierzchnia terenów zagospodarowanych pod działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 100 mieszkańców	ha	Urząd Gminy Dębica	0,6	0,3	0,8
	Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	szt.	Urząd Gminy Dębica	4,4	35,5	7,0
Projekty/Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	WSKAŹNIKI PRODUKTU					
	Liczba wybudowanych/przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej	szt.	Beneficjenci projektów	0		1
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	Beneficjenci projektów	0		8,7
	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	szt.	Beneficjenci projektów	0		1
	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	szt.	Beneficjenci projektów	0		30
	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów/zajęć/spotkań	szt.	Beneficjenci projektów	0		12
	Powierzchnia obszarów publicznych niezagospodarowanych objętych projektem	ha	Beneficjenci projektów	0		2,5
	Liczba zamontowanych urządzeń systemu bezpieczeństwa publicznego	szt.	Beneficjenci projektów	0		10
	Liczba zmodernizowanych elektrycznie budynków	szt.	Beneficjenci projektów	0		1
	Liczba wybudowanych urządzeń/obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	szt.	Beneficjenci projektów	0		3
	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	osoby	Beneficjenci projektów	0		5
	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	szt.	Beneficjenci projektów	0		1

Liczba osób objętych wsparciem	osoby	Beneficjenci projektów	0	500
Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	osoby	Beneficjenci projektów	0	50
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	Beneficjenci projektów	0	30
WSKAŹNIKI REZULTATU				
Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa)	EPC	Beneficjenci projektów	0	5
Liczba zlikwidowanych w efekcie realizacji projektu barier architektonicznych	szt.	Beneficjenci projektów	0	4
Liczba włączonych społecznie osób zagrożonych marginalizacją	osoby	Beneficjenci projektów	0	30
Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu	osoby	Beneficjenci projektów	0	10
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	Beneficjenci projektów	0	3
Liczba wykorzystanych zdegradowanych budynków	szt.	Beneficjenci projektów	0	1
Ilość utworzonych grup wsparcia	szt.	Beneficjenci projektów	0	3
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	Beneficjenci projektów	0	2
Liczba osób korzystających rocznie z powstałej infrastruktury rekreacyjnej/ sportowej/ turystycznej	osoby	Beneficjenci projektów	0	1 500
Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	GJ/rok	Beneficjenci projektów	0	0,4
Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	MWh/rok	Beneficjenci projektów	0	400

	Liczba nowych usług sportowo-rekreacyjnych	szt.	Beneficjenci projektów	0	3
	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (liczba odbiorców działań)	osoby	Beneficjenci projektów	0	400
	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	Beneficjenci projektów	0	4
	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	szt.	Beneficjenci projektów	0	1
	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	osoby	Beneficjenci projektów	0	6
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	Beneficjenci projektów	0	30
	Wzrost aktywności społecznej i tożsamości lokalnej mieszkańców (liczba uczestników spotkań/imprez)	osoby	Beneficjenci projektów	0	500

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu

Przyjęto, że Gminny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców wyznaczonego obszaru, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji dokument będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta Gminy Dębica (przy pomocy pracowników Wydziału Infrastruktury Technicznej Inwestycji i Remontów UG Dębica oraz sporządzonego przez nich raportu/sprawozdania z postępu w realizacji założeń dokumentu) raz na 2 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w programie. Ocena sporządzona przez Wójta Gminy Dębica będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz opublikowana zostanie na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. Dopuszcza się również możliwość wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o zmianę treści dokumentu do Wójta Gminy Dębica w ramach inicjatywy co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, że program wymaga zmiany (np. kiedy nie są osiągnięte odpowiednie wartości założonych wskaźników a pojawi się potencjalny Partner, który zamierza zrealizować działania przyczyniające się do osiągnięcia tych wartości), Wójt Gminy Dębica wystąpi do Rady Gminy Dębica z wnioskiem o jego zmianę. Dołączona zostanie do niego ww. opinia. Rada Gminy jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie. W tej sytuacji zmiana będzie dokonywana w trybie w jakim program był uchwalony. W przypadku, gdy nie będzie ona dotyczyła listy planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – nie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne, jak również postępowanie w sprawie uzyskania opinii (o których mowa w art. 17 ust 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji).

W sytuacji stwierdzenia osiągnięcia celów dokumentu (w wyniku przeprowadzonej oceny), Rada Gminy uchyli uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta Gminy Dębica.

Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz ewentualną poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizacji z jednoczesnym uwzględnieniem założeń programowych. Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ocena wszystkich zrealizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współdziałaniu wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu o 5 zasadniczych kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.
4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele programu odpowiadają charakterowi i skali potrzeb wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizacji.
5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja założeń programowych i stopnia realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie zostanie podzielona na następujące części:

- 1) *ex-ante* (przed realizacją GPR) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem dokumentu);
- 2) *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Koordynatora ds. rewitalizacji, który będzie na jej podstawie przygotowywał sprawozdanie z realizacji GPR, co najmniej raz na 2 lata (jest to również instrument monitorowania bieżących zmian w otoczeniu);

- 3) *mid-term* (śródkresowa) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego możliwa jest aktualizacja dokumentu;
- 4) *ex-post* (na zakończenie wdrażania GPR) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach GPR z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w GPR, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań.

3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców. Jedną z najważniejszych zasad prowadzenia rewitalizacji w sposób przejrzysty i jawny jest zapewnienie aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie procesu rewitalizacji.

Kluczowymi interesariuszami rewitalizacji na terenie Gminy Dębica są: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczyści, spółdzielnie mieszkaniowe, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej oraz podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Pierwszym etapem prac nad GPR była diagnoza gminy na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji bazująca na wykonanej analizie danych statystycznych dla ustalonych jednostek referencyjnych w celu określenia koncentracji zjawisk kryzysowych we wszystkich sferach. Pierwszą z zastosowanych metod włączania różnych grup interesariuszy w prace związane z opracowaniem GPR było przeprowadzenie badania ankietowego podczas całościowej diagnozy Gminy Dębica. Ankiety można było wypełnić on-line za pośrednictwem strony internetowej (interankiety.pl) lub w wersji papierowej udostępnionej w Urzędzie Gminy i rozdawanej podczas spotkań. Badanie ankietowe zostało ogłoszone na stronie internetowej gminy (ugdebica.pl, w „Aktualnościach”), na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl), oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębica, a odbyło się w terminie 03.–25.01.2016 r. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów, zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz potrzeb i oczekiwanych działań rewitalizacyjnych. Formularz ankiety zawierał pytania dotyczące oceny sytuacji w gminie w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej. Pytania miały charakter zamknięty z możliwością wyboru jednej lub kilku podanych odpowiedzi. Dodatkowo zamieszczone zostało jedno pytanie otwarte dotyczące innych sugestii i uwag interesariuszy związanych z planowaną rewitalizacją. Na pytanie „Jakie pięć najważniejszych efektów, według Pana/Pani powinno zostać osiągniętych w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji”, najczęściej udzielano odpowiedzi „zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej”, „rozwój mikro i małej przedsiębiorczości”, „poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej” oraz „ograniczenie tzw. niskiej emisji i poprawa jakości środowiska naturalnego” (wykres 18).

Następną zastosowaną metodą partycypacji społecznej były wywiady grupowe związane z opracowaniem *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024*, które odbyły się w dniu 13.01.2016. w sali konferencyjnej budynku Urzędu Gminy Dębica: o godz. 9:30 – wywiady z ludźmi młodymi, o godz. 11:30 z przedstawicielami instytucji publicznych oraz Rady Gminy, o godz. 13:30 z przedsiębiorcami oraz o godz. 15.30 z przedstawicielami organizacji pozarządowych. Podczas spotkań przedstawione zostały wyniki przeprowadzonej diagnozy gminy oraz propozycja granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także podstawowe zagadnienia związane z rewitalizacją. W trakcie spotkań przeprowadzono również dyskusje na temat pozytywnych efektów i korzyści z przeprowadzenia procesu rewitalizacji w Gminie, a także obowiązków i możliwości dla podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie programu.

Wykres 18 Udzielane odpowiedzi na pytanie ankietowe „Jakie pięć najważniejszych efektów, według Pana/Pani powinno zostać osiągniętych w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Mieszkańcy gminy oraz pozostali interesariusze rewitalizacji zostali również włączeni w trwający 30 dni proces konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia

obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica i projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji wraz z załącznikami. Konsultacje projektów ww. uchwał odbyły się w terminie 28.12.2016–27.01.2017 r. i zostały przeprowadzone w następujących formach:

- a. Zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć:
  - a) drogą elektroniczną na adres e-mail: urząd@ugdebica.pl;
  - b) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębica;
  - c) bezpośrednio do pokoju nr 21 w budynku Urzędu Gminy Dębica w godzinach pracy Urzędu.
- b. Spotkania otwarte z interesariuszami rewitalizacji w dniu 26.01.2017 r. w Sali Konferencyjnej w budynku Urzędu Gminy Dębica, podczas którego omówiona została propozycja granic wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji i stworzona została możliwość przedstawienia uwag/wniosków.
- c. Zbieranie uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Gminy Dębica w godzinach pracy Urzędu.

W trakcie procesu konsultacji społecznych wpłynęły uwagi i/lub wnioski ze strony interesariuszy rewitalizacji, w związku z czym zamieszczona została informacja podsumowująca przeprowadzone konsultacje społeczne wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i uzasadnieniem ich uwzględnienia bądź odrzucenia na stronie internetowej gminy w „Aktualnościach”, na podstronie internetowej dotyczącej rewitalizacji w Gminie Dębica (rewitalizacjagminydebica.pl) na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębica. Uwagi dotyczyły wątpliwości odnośnie zakwalifikowania sołectw Zawada i Pustynia do obszaru zdegradowanego. Wójt uwag nie uwzględnił, co uzasadnił odpowiednią argumentacją zawartą w rejestrze zgłoszonych uwag.

Następną formą partycypacji społecznej na etapie sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji było umożliwienie mieszkańcom zgłaszania własnych zadań przy wkładzie koncepcyjnym lub niematerialnym (inicjatywa lokalna) bądź propozycji projektów jakie mogłaby realizować gmina w partnerstwie z innymi podmiotami. Zastosowane zostały takie metody partycypacji jak: informowanie, konsultowanie, współrealizacja. Przeprowadzenie otwartego naboru projektów planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji odbyło się w dniach 09.03.–24.03.2017 r. Każdy zainteresowany interesariusz rewitalizacji miał

możliwość zgłoszenia swojego pomysłu poprzez fiskę projektową. W wyznaczonym terminie do Urzędu Gminy Dębica wpłynęły 4 wypełnione fiski projektowe. Złożone zostały przez Powiat Dębicki, Zarząd Dróg Powiatowych w Dębicy, Nadleśnictwo Dębica i Stowarzyszenie na Rzecz Wszechstronnego Rozwoju Dzieci i Młodzieży Nasza Sprawa, a dotyczyły: „przebudowy drogi powiatowej nr 1284R Ostrów – granica powiatu – Brzeźnica na dz. ewid. nr 3589”, „rewitalizacji poprzez przebudowę i rozbudowę budynku dotychczasowego internatu ze zmianą funkcjonalności na potrzeby Dziennego Domu Pobytu Seniora i Gminnego Publicznego Żłobka oraz utworzenia mieszkań komunalnych”, „stworzenia Uniwersytetu Młodego Człowieka – edukacja, integracja, rozwijanie pasji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu” oraz „rewitalizacji obszarów leśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Dębica”. Wszystkie zgłoszone propozycje zostały uwzględnione w GPR jako elementy projektów podstawowych.

Kolejnym etapem partycypacji społecznej było przeprowadzenie tzw. warsztatów przyszłościowych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i dla potencjalnych partnerów projektów rewitalizacyjnych, które odbyły się w dniu 24 marca 2017 r. w Sali Konferencyjnej Centrum Kultury i Bibliotek Gminy Dębica z/s w Pustkowie-Osiedlu. Po części informacyjnej i dyskusji uczestnicy warsztatów zostali podzieleni na grupy, w których za pomocą kart warsztatowych przedstawiali swoje propozycje granic obszaru rewitalizacji, największe problemy jakie zauważają na omawianych terenach, a także potencjały tych miejsc. Mieszkańcy zaproponowali możliwe warianty wykorzystania wskazanych potencjałów do rozwiązania zidentyfikowanych problemów oraz przedstawili swoje oczekiwania względem planowanego procesu rewitalizacji.

W dniu 24.03.2017 r. odbył się spacer badawczy po obszarze rewitalizacji. Spacer ten był jedną z form partycypacji i konsultacji społecznych oraz „współdecydowania” o obszarze rewitalizacji. To wyjście w teren miało na celu wspólne przeanalizowanie jego wad i zalet. Spacer taki stosuje się do badania przestrzeni oraz oceny terenu przez jego użytkowników (np. pod kątem dostosowania do potrzeb osób starszych lub niepełnosprawnych, ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych) lub w celu zebrania pomysłów na nowe rozwiązania w sposobie zagospodarowania tej przestrzeni. W tym samym dniu odbyła się konferencja rozpoczynająca prace nad GPR, w której udział wzięło 23 osoby (mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego).

W wyniku wszystkich powyższych działań partycypacyjnych przygotowany został projekt Gminnego Programu Rewitalizacji, który został wyłożony do 30-dniowych konsultacji społecznych od 11.04.2017 r. Interesariusze rewitalizacji zostali poinformowani o rozpoczęciu konsultacji 7 dni wcześniej poprzez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej gminy w „Aktualnościach”, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, na podstronie internetowej poświęconej rewitalizacji w Gminie Dębica oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębica. Konsultacje odbyły się w następujących formach:

- 1) Zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć:
  - a) drogą elektroniczną na adres e-mail: urząd@ugdebica.pl;
  - b) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębica;
  - c) bezpośrednio do pokoju nr 21 w budynku Urzędu Gminy Dębica w godzinach pracy Urzędu.
- 2) Spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji w dniu 08.05.2017 r., w trakcie którego omówione zostały główne założenia dokumentu (wizja, misja, cele, kierunki działań), projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające oraz stworzona została możliwość przedstawienia uwag/wniosków.
- 3) Zbieranie uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Gminy Dębica w godzinach pracy Urzędu.

W trakcie procesu konsultacji społecznych wpłynęła nie wpłynęła żadna uwaga. Informacja podsumowująca przeprowadzone konsultacje społeczne projektu dokumentu *Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024* została opublikowana wraz rejestrzem zgłoszonych uwag i uzasadnieniem ich uwzględnienia bądź odrzucenia na stronie internetowej gminy w „Aktualnościach”, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej, na podstronie internetowej dotyczącej rewitalizacji w Gminie Dębica oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębica.

Narzędzia i formy partycypacji społecznej zastosowane na każdym etapie realizacji programu ukierunkowane zostały na możliwie dojrzałe formy, obejmujące nie tylko informowanie, ale również m.in. opracowywanie, konsultowanie, współdecydowanie, kontrolę obywatelską, badanie ilościowe (ankieta on-line), inicjatywę lokalną (np. nabór poprzez fiszkę projektową), debatę czy współrealizację. Ogólny schemat mechanizmów

włączenia interesariuszy rewitalizacji na każdym etapie realizacji programu przedstawia tabela 25.

Tabela 25 Zastosowane oraz zaplanowane formy i narzędzia partycypacji społecznej i partnerstwa na każdym etapie realizacji programu

Realizowane działania	Zastosowane oraz zaplanowane formy i narzędzia partycypacji społecznej i partnerstwa (mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji)
DIAGNOZOWANIE	
<p>Diagnoza gminy w podziale na ustalone jednostki referencyjne (sołectwa gminy) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza wskaźnikowa ilościowa i jakościowa koncentracji problemów na podstawie ustalonych wskaźników dla poszczególnych jednostek we wszystkich ww. sferach; - analiza jakościowa potencjałów; - delimitacja przestrzenna obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie badania ankietowego on-line i w wersji papierowej w dniach 03.01–25.01.2017 r. 2. Przeprowadzenie wywiadów grupowych z 4 grupami (ludzie młodzi, przedstawiciele instytucji publicznych i Rady Gminy, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych), których celem było przedstawienie metodologii i wyników przeprowadzonej diagnozy Gminy Dębica oraz poznanie opinii uczestników na temat problemów i potencjałów zaproponowanego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>). 3. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z diagnozą gminy i mapami poglądowymi granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (w terminie 28.12.2016–27.01.2017 roku oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 21.12.2016 roku) w następujących formach: <ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie uwag i wniosków w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który można było dostarczyć: <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębica; - bezpośrednio do pokoju nr 21 w Urzędzie Gminy Dębica; 2) otwarte spotkanie z debatą publiczną z interesariuszami rewitalizacji z możliwością złożenia uwag i opinii, które odbyło się w dniu 26.01.2017 roku w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Dębica; 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w pokoju nr 21 w Urzędzie Gminy Dębica. <p>Dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Dębica oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Dębica (w „Aktualnościach”), na podstronie internetowej poświęconej rewitalizacji w Gminie Dębica (rewitalizacjagminydebica.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.</p> <p>Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana w dniu 31.01.2017 roku na stronie podmiotowej gminy, na podstronie rewitalizacjagminydebica.pl i w BIP – informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem oraz raport z przebiegu konsultacji społecznych.</p>

PROGRAMOWANIE	
<p>Sporządzenie <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektowanie i wybór rozwiązań; - określenie głównych założeń dokumentu; - identyfikacja i zaplanowanie listy projektów podstawowych oraz uzupełniających realizowanych przez różnych interesariuszy rewitalizacji; - określenie ram organizacyjno-finansowych realizacji rewitalizacji; - przeprowadzenie odpowiednich uzgodnień i zaopiniowanie dokumentu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Publikacja w prasie regionalnej „Super Nowości” Nr 51 (5139) w dniu 14 marca 2017 roku artykułu o podjęciu przez Radę Gminy Dębica uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica oraz zaproszenie do udziału w opracowaniu dokumentu. 2. Przeprowadzenie spaceru studyjnego w dniu 31.02.2017 roku w celu określenia problemów i skali potrzeb rewitalizacyjnych w sferze funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej. 3. Przeprowadzenie w dniach 14.02–08.03.2017 roku otwartego naboru na członków Komitetu Rewitalizacji zgodnie z procedurą zawartą w Regulaminie przyjętym <i>Uchwałą Nr XXVII/287/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji</i>. Zgłoszenia kandydatów na członka Komitetu Rewitalizacji można było dokonać poprzez czytelne wypełnienie Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji oraz złożenie go w jeden z następujących sposobów: <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną w formie skanu na podany adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębica; - bezpośrednio do pokoju nr 21 w Urzędzie Gminy Dębica. 4. Przeprowadzenie otwartego naboru projektów realizowanych na obszarze rewitalizacji (<i>inicjatywa lokalna</i>) w terminie 09.03–07.04.2017 roku w następujących formach: <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną w formie skanu na podany adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębica; - bezpośrednio do pokoju nr 21 w Urzędzie Gminy Dębica. 5. Publikacja w dniu 09.03.2017 roku obwieszczenia o podjęciu przez Radę Gminy Dębica uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji oraz zaproszenie do udziału w opracowaniu dokumentu na oficjalnej stronie internetowej gminy (w „Aktualności”), na podstronie poświęconej rewitalizacji w Gminie Dębica (rewitalizacja.gminydebicy.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębica oraz w prasie regionalnej „Super Nowości” Nr 53 (5141) – wydanie z dnia 16.03.2017 r. (<i>informowanie</i>). 6. Przeprowadzenie konferencji rozpoczynającej proces związany z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji w dniu 31.03.2017 roku w sali konferencyjnej w Centrum Kultury i Bibliotek z/s Pustków-Osiedle w celu przedstawienia podstawowych zagadnień dotyczących rewitalizacji, jej uwarunkowań formalno-prawnych, źródeł finansowania oraz przykładów dobrych praktyk. 7. Przeprowadzenie I posiedzenia Komitetu ds. Rewitalizacji w dniu 31.03.2017 roku w sali konferencyjnej w Centrum Kultury i Bibliotek z/s Pustków-Osiedle, na którym wybrano przewodniczącego Komitetu oraz jego Zastępcę i Protokolanta, jak również przedstawiono prezentację dotyczącą podstawowych zagadnień

	<p>dotyczących rewitalizacji (<i>współdecydowanie i kontrola obywatelska</i>).</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Przeprowadzenie Szkolenia Komitetu ds. Rewitalizacji w dniu 06.04.2017 roku w sali konferencyjnej w Centrum Kultury i Bibliotek z/s Pustków-Osiedle w celu przygotowania członków organu opiniodawczo-doradczego Wójta Gminy Dębica do aktywnego udziału w procesie rewitalizacji. 9. Przeprowadzenie warsztatów dla przedstawicieli partnerów projektów rewitalizacyjnych oraz spotkania informacyjno-warsztatowego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w dniu 31.03.2017 roku w Centrum Kultury i Bibliotek z/s Pustków-Osiedle mających na celu przedstawienie założeń formalno-prawnych partnerstw zewnętrznych przy montażu i realizacji projektów, źródeł finansowania, procesu rewitalizacji oraz przykładów dobrych praktyk w Polsce i za granicą, jak również omówienia fiszek projektowych (<i>współdecydowanie i kontrola obywatelska</i>). 10. Przeprowadzenie II posiedzenia Komitetu ds. Rewitalizacji w dniu 06.04.2016 roku w sali konferencyjnej w Centrum Kultury i Bibliotek z/s Pustków-Osiedle mającego na celu przeprowadzenie debaty dotyczącej projektów planowanych do ujęcia w GPR oraz konsultacji projektu 1.0 dokumentu (<i>konsultowanie, debata i kontrola obywatelska</i>). 11. Przeprowadzenie III posiedzenia Komitetu ds. Rewitalizacji mającego na celu konsultacje projektu 2.0 dokumentu w dniu 08.05.2017 r. (<i>konsultowanie, współdecydowanie, opiniowanie i kontrola obywatelska</i>). 12. Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji (w terminie 11.04–11.05.2017 roku oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 04.04.2017 r.) w następujących formach:<ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie uwag i wniosków w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który można było dostarczyć:<ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębica; - bezpośrednio do pokoju nr 21 w Urzędzie Gminy Dębica; 2) otwarte spotkanie z debatą publiczną z interesariuszami rewitalizacji z możliwością złożenia uwag i opinii w dniu 08.05.2017 r. (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie</i>), o którym mieszkańcy zostali poinformowani także poprzez ogłoszenie w prasie „Super Nowości” Nr 84 (5172) z dni 2-3 maja 2017 r.; 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w pokoju nr 21 w Urzędzie Gminy Dębica. 13. Organizacja konferencji podsumowującej prace nad dokumentem, na której przedstawione zostały główne założenia projektu dokumentu w dniu 29.05.2017 r. w sali konferencyjnej w Centrum Kultury i Bibliotek z/s Pustków-Osiedle (<i>konsultowanie, debata</i>). <p>Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem.</p>
--	---

	<ol style="list-style-type: none"> 14. Otrzymanie w dniu 15.09.2017 r. pisma dotyczącego stanowiska Zespołu ds. Rewitalizacji przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024; 15. Zewnętrzne konsultacje społeczne projektu GPR uzupełnionego zgodnie z uwagami Zespołu ds. Rewitalizacji przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego przeprowadzone w dniach 09.10–08.11.2017 r. (zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 3 oraz art. 23 ust. 1 i w związku z art. 6 <i>Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji</i> (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 z późn. zm.); 16. Ponowne wystąpienie do instytucji zewnętrznych o zaopiniowanie uzupełnionego dokumentu oraz uzgodnienie z RDOŚ braku konieczności przeprowadzenia SOOŚ (09.11–29.11.2017 r.); 17. Przekazanie i uchwalenie na sesji <i>Uchwały Nr ..... z dnia .....</i> Rady Gminy Dębica w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2016–2024.
WDRAŻANIE (FINANSOWANIE)	
<p>Wdrażanie założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja (wdrażanie) przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych (w tym w ramach partnerstw międzysektorowych); - prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej oraz aktywizacji interesariuszy rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja przez gminę otwartego naboru na partnera/partnerów spoza sektora finansów publicznych do wspólnej realizacji projektu zgodnie z <i>Ustawą z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020</i> (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.) (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>). 2. Konkurs ofert dla organizacji pozarządowych (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>). 3. Konkurs architektoniczny lub architektoniczno-urbanistyczny w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 4. Planowanie partycypacyjne obejmujące cykl spotkań służących zagospodarowaniu przestrzeni (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 5. Spacerki badawcze dla określonych grup społecznych w celu ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie, współrealizacja, kontrola obywatelska</i>). 6. Realizacja projektów przez różnych beneficjentów (w tym w partnerstwach międzysektorowych) (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>). 7. Wspólne podejmowanie decyzji/kształtowanie przestrzeni/rozwiązywanie problemów/opiniowanie rozwiązań w trakcie cyklicznych spotkań Komitetu Rewitalizacji (<i>konsultowanie, współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 8. Spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami organizowane w miarę postępu wdrożenia projektów (<i>konsultowanie, debata, współdecydowanie, współrealizacja, inicjatywa lokalna i kontrola obywatelska</i>). 9. Realizacja małych inicjatyw interesariuszy rewitalizacji i wydarzeń lokalnych związanych z rewitalizacją (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>).

MONITOROWANIE, EWALUACJA, AKTUALIZACJA	
<p>Ocena realizacji założeń <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie monitoringu realizacji rewitalizacji; - wykonanie ewaluacji założeń programowych; - aktualizacja dokumentu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opiniowanie cyklicznych raportów/sprawozdań z postępu w realizacji dokumentu przez Komitet Rewitalizacji oraz ich upublicznianie na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (<i>kontrola obywatelska</i>). 2. Spotkania informacyjno-konsultacyjne w celu przekazywania informacji na temat postępu we wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych (<i>konsultowanie, kontrola obywatelska</i>). 3. Opracowanie ewaluacji <i>mid-term i ex-post</i> z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii mieszkańców na temat efektywności przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych (<i>kontrola obywatelska</i>). 4. Możliwość wystąpienia z wnioskiem o aktualizację dokumentu przez inicjatywę co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji (<i>współdecydowanie, kontrola obywatelska</i>). 5. Opiniowanie zgłoszonych wniosków o aktualizację dokumentu przez Komitet Rewitalizacji (<i>kontrola obywatelska</i>).

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy opis dotyczący przebiegu konsultacji społecznych i efektów poszczególnych metod partycypacji społecznej oraz mechanizmów włączenia społeczności lokalnej na etapie diagnozowania i programowania, zamieszczony jest chronologicznie na oficjalnej stronie internetowej gminy (ugdebica.pl – „Aktualności”), na podmiotowej stronie gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl) oraz na podstronie internetowej rewitalizacji gminydebica.pl, dzięki czemu udokumentowany został udział w nim różnych interesariuszy. Zastosowane mechanizmy włączenia dostosowane były do wszystkich potencjalnych interesariuszy rewitalizacji z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego.

W toku partycypacji odniesiono się do wyników konsultacji społecznych projektu GPR poprzez zamieszczenie informacji podsumowującej przeprowadzone konsultacje społeczne na stronie internetowej gminy (ugdebica.pl), podstronie poświęconej rewitalizacji w Gminie Dębica (rewitalizacjagminydebica.pl), stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl) oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębica. W wyznaczonym terminie konsultacji (11.04–11.05.2017 r.) nie wpłynęły żadne uwagi/wnioski zgłoszone poprzez formularz zgłoszeniowy.

Wszystkie projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające zostały zweryfikowane w trybie partycypacji społecznej. Pierwszym etapem było przeprowadzenie otwartego naboru pomysłów na projekty rewitalizacyjne, które można było składać do Urzędu Gminy Dębica za pomocą fiszek projektowych dostępnych na stronie internetowej gminy (ugdebica.pl), podstronie poświęconej rewitalizacji w Gminie Dębica (rewitalizacjagminydebica.pl), stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl) oraz w Urzędzie Gminy Dębica. W terminie 09–24.03.2017 r. wpłynęły

4 fiszki projektowe, wszystkie zostały przyjęte przez Wójta i uwzględnione w dokumencie. Wszystkie założenia dokumentu i elementy projektów były konsultowane z różnymi grupami interesariuszy zarówno podczas warsztatów (24.03.2017 r. warsztaty dla mieszkańców i potencjalnych Partnerów rewitalizacji), wywiadów grupowych, spotkań konsultacyjnych (08.03.2017 r. spotkanie otwarte dla mieszkańców oraz posiedzenie Komitetu Rewitalizacji), a także podczas indywidualnego doradztwa świadczonego dla potencjalnych Partnerów projektów rewitalizacyjnych. W związku z tym w toku prac nad programem zrealizowana

została idea partnerstwa między różnymi grupami interesariuszy. W wyniku szerokiej partycypacji społecznej ujęte w GPR projekty realizowane będą nie tylko przez gminę, ale też w partnerstwie z innymi podmiotami (Starostwem Powiatowym w Dębicy, organizacjami pozarządowymi/stowarzyszeniami, Nadleśnictwem Dębica, mieszkańcami gminy).

Realizacja oraz zaplanowanie różnorodnych form partycypacji społecznej oraz aktywizacji społeczności lokalnej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona przedstawicieli interesariuszy oraz poznanie ich potrzeb i oczekiwań w celu dostosowania wsparcia. Wartością dodaną przeprowadzonych metod partycypacji i „budowania” partnerstwa była możliwość skonfrontowania wiedzy o wielu aspektach funkcjonowania obszaru rewitalizacji przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji doprowadziło do pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i będzie stanowiło podstawę uzasadnienia podjętych na nim działań. Ponadto zakłada się, że partycypacyjny model opracowania dokumentu będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o rewitalizacji „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”.

W związku z powyższym na etapie sporządzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024*, zgodnie z procedurą określoną przepisami ww. ustawy, powołany został Komitet Rewitalizacji, w skład którego wchodzi interesariusze rewitalizacji, tj. przedstawiciele mieszkańców gminy (w tym obszaru rewitalizacji), organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych gminy oraz innych grup społecznych. Pierwszym etapem procedury było uchwalenie przez Radę Gminy Dębica *Uchwały Nr XXVII/287/2016 Rady Gminy Dębica z dnia 8 marca 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji* wraz

z załącznikiem, stanowiącym *Regulamin Komitetu Rewitalizacji*.

Podjęcie uchwały poprzedzone było konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi od dnia 28.12.2016 roku do dnia 27.01.2017 roku w następujących formach: zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego (dostarczanego drogą elektroniczną na podany adres e-mail, drogą

korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębica, bezpośrednio do pokoju nr 21 w budynku ww. Urzędu), otwartego spotkania konsultacyjnego z interesariuszami rewitalizacji z zapewnieniem możliwości przedstawienia uwag, opinii i propozycji (w dniu 26.01.2017 roku) oraz zbierania uwag ustnych do protokołu w pokoju nr 21 w budynku ww. Urzędu. Wszystkie dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Dębica oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Dębica (ugdebica.pl – „Aktualności”), na podstronie internetowej poświęconej rewitalizacji w Gminie Dębica (rewitalizacjagminydebica.pl w zakładce „Do pobrania/Komitet Rewitalizacji”) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl).

Powiadomienie

o planowanych konsultacjach zamieszczone zostało 7 dni wcześniej, tj. dnia 21.12.2016 roku. Po podjęciu ww. uchwały przez Radę Gminy na zasadach określonych w przyjętym *Regulaminie Komitetu Rewitalizacji* ogłoszony został na stronie internetowej gminy, w BIP oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębica otwarty nabór na członków Komitetu Rewitalizacji, który trwał od 14.02 do 08.03.2017 roku włącznie. Zgłoszeń kandydatów można było dokonać poprzez wypełnienie *Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji* oraz dostarczenie go w taki sam sposób, jak w przypadku ww. formularza konsultacyjnego. Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur był Wójt Gminy Dębica. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji *Zarządzeniem nr 13/ITR//2017 Wójta Gminy Dębica z dnia 8 marca 2017 roku w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica* (zgodnie z limitami osobowymi określonymi w Regulaminie).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Dębica w zakresie rewitalizacji.

Zasady jego działania określa *Regulamin Komitetu Rewitalizacji*, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXVII/287/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 31 stycznia 2017 r. Według zapisów niniejszego regulaminu Komitet uprawniony jest do opiniowania GPR na etapie opracowania, a następnie jego wdrażania, monitorowania i ewaluacji oraz podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją w Gminie Dębica. Ponadto uczestniczy

w
sporządzaniu

i opiniowaniu projektów uchwał Rady Gminy Dębica oraz zarządzeń Wójta Gminy Dębica związanych z rewitalizacją.

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje

Na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405) przeprowadzona została procedura uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie, co do konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

Decyzję o przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydaje organ opracowujący projekt dokumentu sam bądź zgodnie z art. 47 ww. ustawy, w uzgodnieniu z właściwym organem ochrony środowiska, którym w tym przypadku jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie w nadesłanym piśmie z dnia 12.06.2017 r, znak WOOŚ.410.1.148.2017.BK.2, wyjaśnił iż realizacja ustaleń *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024* nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko i na obszar Natura 2000 oraz nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z czym uzgodniony został brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedłożonego dokumentu. Niemniej jednak, każdorazowo przy opracowywaniu projektów konkretnych inwestycji, w przypadku, gdy zaistniałaby konieczność przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000, organ odpowiedzialny za realizację zadania, podejmie odpowiednie kroki administracyjne.

Gmina Dębica nie wystąpiła z wnioskiem do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024*. W piśmie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powołano się na art. 47 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zgodnie z którym organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest Regionalny Dyrektor

Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W związku z tym wystąpienie z wnioskiem do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie nie było wymagane.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 z późn. zm.) Wójt Gminy Dębica po zakończeniu procesu konsultacji społecznych, tj. dnia 12.05.2017 r. wystąpił również o zaopiniowanie projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024* przez instytucje zewnętrzne wymienione we wskazanym artykule ww. ustawy. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, Wójt wyznaczył 14-dniowy termin przedstawienia opinii, licząc od dnia doręczenia projektu dokumentu. Rejestr zbiorczego zestawienia opinii wraz ze zgłoszonymi w ich ramach uwagami i/lub propozycjami, a także rekomendacją do ich całościowego bądź częściowego wprowadzenia lub uzasadnieniem do ich nie wprowadzania, opublikowany został na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.ugdebica.pl), na stronie internetowej gminy w „aktualnościach” (ugdebica.pl) oraz na podstronie internetowej poświęconej rewitalizacji w Gminie Dębica (rewitalizacjagminydebica.pl).

5. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR), o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Jednak możliwość ustanowienia SSR na okres nie dłuższy niż 10 lat pozostaje jednocześnie jako opcja, która może zostać zrealizowana w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o ile wystąpią czynniki potwierdzające zasadność tej decyzji w kontekście optymalnego wykorzystania jej narzędzi. W takiej sytuacji zgodnie z dyspozycją ww. ustawy ustanowienie SSR wraz ze szczegółowym zakresem jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Gminy Dębica, która zostanie podjęta na wniosek Wójta Gminy.

6. Sposób realizacji dokumentu a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie

6.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji nie są wymagane zmiany w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 *Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1610):

- 1) *Uchwała Nr XXVII/288/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2017–2021.*
- 2) *Uchwała Nr XIII/202/2012 Rady Gminy Dębica z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkaniowego zasobu gminy oraz wynajmowania pomieszczeń tymczasowych.*

6.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

W związku ze sporządzeniem *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024* przewiduje się wprowadzanie zmian w aktualnie obowiązującym dokumencie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica* przyjętym uchwałą Nr XXVIII/305/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 17 lutego 2017 r. Zakres zmian wynika z projektu nr 4: *Rewitalizacja przestrzenna Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu ograniczenia problemów społecznych wynikających z programów rewitalizacyjnych gmin partnerskich*. Działka nr 3665 (w obrębie Pustków-Osiedle), która jest własnością Nadleśnictwa Dębica przeznaczona jest w SUiKZP pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Na terenie tym, zgodnie z projektem, planuje się uporządkowanie obszarów leśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Dębica. Projekt polega na poprawie stanu sanitarnego i zdrowotnego lasu oraz nadaniu mu nowych funkcji społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych. Działka nr 3600/89 (w obrębie Pustków-Osiedle), będąca własnością Gminy Dębica, przeznaczona jest w SUiKZP na „zielenią parkową”. Planuje się zagospodarowanie tego terenu na park rekreacyjny (nadanie nowych funkcji: rekreacyjnych, społecznych, kulturalnych i edukacyjnych). Tym samym, aby planowane działania mogły realizować zamierzone cele i jednocześnie pozostawały w

zgodzie z istniejącymi dokumentami planistycznymi, należy wprowadzić zmiany w dokumencie *Studium*. W związku z przeprowadzonymi analizami i planowanymi do realizacji projektami w SUIKZP ww. działki ewidencyjne powinny zostać przeznaczone na funkcje pozwalające na realizację projektu oraz powinny być wskazane jako obszary przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji.

Dla obszarów przestrzeni publicznej istnieje obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto zgodnie z *Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jednolity, Dz. U. 2017 poz. 1073 z późn. zm.) w myśl art. 10 ust. 2 pkt 14 lit. a) „w studium określa się, w szczególności: 14 a) obszary zdegradowane”.

W myśl ustawy o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

Rada Gminy Dębica Uchwałą Nr XXVII/286/2017 z dnia 31 stycznia 2017 r. wyznaczyła obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Dębica. Obszary te wyznaczone zostały na podstawie dokumentu "Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica".

W związku z powyższym SUIKZP należy uzupełnić o określenie obszarów zdegradowanych zgodnie z uchwałą o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W części wyznaczonego obszaru rewitalizacji obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte:

1. *Uchwałą nr I/2/2001 Rady Gminy Dębica z dnia 09.02.2001 r w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dębica.*
2. *Uchwałą Nr XII/176/08 Rady Gminy Dębica z dnia 25 kwietnia 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębica Nr 1/2006 (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 4733 poz. 1209).*

W związku z planowanym procesem rewitalizacji nie ma konieczności zmian w ww. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Nie przewiduje się konieczności sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.).

Spis fotografii

Fotografia 1 Wiata przystankowa na terenie osiedla	45
Fotografia 2 Budynek, w którym znajduje się siedziba Poczty Polskiej	45
Fotografia 3 Budynek Centrum Kultury i Bibliotek Gminy Dębica z/s w Pustkowie-Osiedlu oraz Europejskiego Centrum Pamięci i Pojednania	52
Fotografia 4 Budynek Centrum Aktywności Gospodarczej i Społecznej w Pustkowie-Osiedlu	53
Fotografia 5 Droga powiatowa nr 1284R.....	54
Fotografia 6 Droga powiatowa w Pustkowie-Osiedlu	54
Fotografia 7 Droga powiatowa w Pustkowie-Osiedlu	55
Fotografia 8 Zespół Szkół Zawodowych im. Marii Skłodowskiej-Curie w Pustkowie Osiedlu	56
Fotografia 9 Siłownia zewnętrzna przy deptaku w lesie prowadzącym m.in. do Zespołu Szkół Zawodowych im. Marii Skłodowskiej-Curie	56
Fotografia 10 Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Pustków Osiedle”	56
Fotografia 11 Kompleks Basenów „NEMO” w Pustkowie-Osiedlu	57
Fotografia 12 Kompleks Sportowo-Rekreacyjny w Pustkowie-Osiedlu	58
Fotografia 13 Budynek Spółdzielni Mieszkaniowej „NOWY PUSTKÓW”	58
Fotografia 14 Budynek Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Pustkowie-Osiedlu	59
Fotografia 15 Chodnik dla pieszych ze ścieżką rowerową przy drodze osiedlowej (między drogą powiatową a Kompleksem Sportowo-Rekreacyjnym)	59
Fotografia 16 Ogródki działkowe przy drodze powiatowej w Pustkowie-Osiedlu	60
Fotografia 17 Budynki wielorodzinne mieszkalne na terenie Pustkowa-Osiedla.....	60
Fotografia 18 Budynki socjalne w Pustkowie-Osiedlu	61
Fotografia 19 Internat przy Zespole Szkół Zawodowych w Pustkowie-Osiedlu.....	61
Fotografia 20 Budynek Spółdzielni Mieszkaniowej, w którym znajduje się oddział Poczty Polskiej.....	62
Fotografia 21 Budynek mieszkalny wielorodzinny w Pustkowie-Osiedlu	62
Fotografia 22 Kościół św. Stanisława Biskupa w Pustkowie Osiedlu.....	64

Spis map

Mapa 1 Fragment rysunku studium dla obszaru rewitalizacji (załącznik nr 3 do uchwały Nr XXVIII/305/2017 Rady Gminy Dębica z dnia 17 lutego 2017 r).....	25
Mapa 2 Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w Gminie Dębica.....	33
Mapa 3 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica	34
Mapa 4 Lokalizacja organizacji społecznych i stowarzyszeń na obszarze rewitalizacji	49
Mapa 5 Rozkład stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku	67
Mapa 6 Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 – stężenia roczne na terenie województwa podkarpackiego w 2015 rok	68
Mapa 7 Klasyfikacja stref pod względem kryterium ochrony zdrowia dla ozonu – cel długoterminowy na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku.....	69
Mapa 8 Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie województwa podkarpackiego w 2015 roku	70
Mapa 9 Rozmieszczenie przestrzenne inwestycyjnych projektów podstawowych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji	119

Spis schematów

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica	29
Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru.....	35
Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024.....	85
Schemat 4 Cele i kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk.....	86
Schemat 5 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Dębica.....	138

Spis tabel

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych.....	12
Tabela 2 Skala problemów społecznych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015 – porównanie ze średnią dla gminy w 2014 roku.....	42
Tabela 3 Średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji (Publiczne Gimnazjum w Pustkowie-Osiedlu), Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego	48
Tabela 4 Wskaźniki, których wartości dla obszaru rewitalizacji były w 2014 roku mniej korzystne niż dla województwa podkarpackiego	73
Tabela 5 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały możliwe do uruchomienia w procesie rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica	75
Tabela 6 Projekt podstawowy nr 1	88
Tabela 7 Projekt podstawowy nr 2	91
Tabela 8 Projekt podstawowy nr 3	93
Tabela 9 Projekt podstawowy nr 4	95
Tabela 10 Projekt podstawowy nr 5	99
Tabela 11 Projekt podstawowy nr 6	100
Tabela 12 Projekt podstawowy nr 7	102
Tabela 13 Projekt podstawowy nr 8	103
Tabela 14 Projekt podstawowy nr 9	105
Tabela 15 Planowane i alternatywne źródła finansowania projektów podstawowych	111
Tabela 16 Komplementarność projektu EFRR planowanego do finansowania w ramach działania 6.3 RPO WP 2014–2020 (projekt podstawowy nr 4) i projektów EFS	113
Tabela 17 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	115
Tabela 18 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi.....	122
Tabela 19 Wykaz najważniejszych projektów zrealizowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy na terenie Gminy Dębica.....	128

Tabela 20 Wykaz wybranych projektów zrealizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy dedykowanych dla mieszkańców powiatu, w tym obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębica	129
Tabela 21 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica	133
Tabela 22 Szacunkowe koszty zarządzania rewitalizacją w Gminie Dębica do 2024 r.	136
Tabela 23 Harmonogram realizacji dokumentu	140
Tabela 24 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębica na lata 2016–2024	147
Tabela 25 Zastosowane oraz zaplanowane formy i narzędzia partycypacji społecznej i partnerstwa na każdym etapie realizacji programu	160

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności ogółem wyznaczonego obszaru rewitalizacji Gminy Dębica w latach 2011–2015	36
Wykres 2 Udział % ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015	37
Wykres 3 Udział % ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności ogółem – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego w 2014 roku	37
Wykres 4 Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego) na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015	38
Wykres 5 Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego) – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego w 2014 roku	38
Wykres 6 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015	39
Wykres 7 Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – porównanie obszaru rewitalizacji z Gminą Dębica, powiatem dębickim, województwem podkarpackim i Polską w 2014 roku	39

Wykres 8 Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania– porównanie obszaru rewitalizacji z Gminą Dębica, powiatem dębickim, województwem podkarpackim i Polską w 2014 roku.....	40
Wykres 9 Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębica w latach 2011–2015	40
Wykres 10 Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w latach 2011–2015.....	41
Wykres 11 Dochody uzyskiwane przez mieszkańców – wyniki badania ankietowego	42
Wykres 12 Dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca (w złotych) – porównanie średniej dla Gminy Dębica, powiatu dębickiego, województwa podkarpackiego i Polski w 2015 roku.....	44
Wykres 13 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji, w Gminie Dębica, powiecie dębickim, województwie podkarpackim i Polsce w 2014 roku.....	44
Wykres 14 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w 2015 roku – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji (Publiczna Szkoła Podstawowa w Pustkowie-Osiedlu), Gminy Dębica, powiatu dębickiego i województwa podkarpackiego	46
Wykres 15 Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2015 roku (I tura) oraz w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego w 2014 roku (I tura) – porównanie obszaru rewitalizacji, Gminy Dębica i powiatu dębickiego	50
Wykres 16 Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2014 roku – porównanie średniej Gminy Dębica, powiatu dębickiego, województwa podkarpackiego oraz Polski	50
Wykres 17 Liczba zarejestrowanych i nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wg faktycznego miejsca zamieszkania na wyznaczonym obszarze rewitalizacji oraz w Gminie Dębica w 2014 roku.....	52
Wykres 18 Udzielane odpowiedzi na pytanie ankietowe „Jakie pięć najważniejszych efektów, według Pana/Pani powinno zostać osiągniętych w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji”	155

**Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-
-przestrzennych obszaru rewitalizacji**